

CONCETTA LA MAZZA

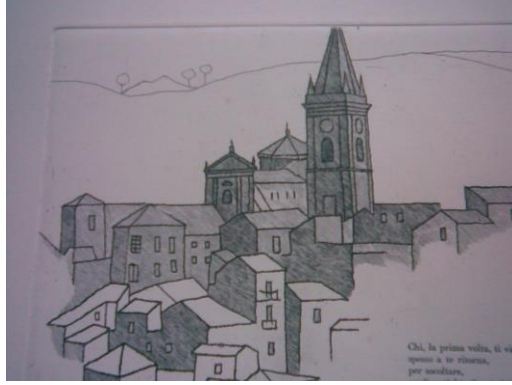
آسمان دے نیلے توں اگے

سوانح عمری

کونسیٹا لا مزا دا جم 1936 وچ نووارا دی سسلیہ وچ ہویا، جو ڈومینیکو لا مزا اتے ٹریسا کرنٹ دا پہلا پہلا جمیا سی۔ 1950 وچ ، زچگی دی خالہ نوں "اسائنمنٹ" دی اک تکلیف دہ دور دے بعد ، اوہ ڈوموڈوسولا وچ اپنے والدین تک پہنچ گیا ، جتھ ے اوہ ہن وی اپنے شوہر جیوسپے دے نال مل ک ے رہندا اے۔ اسدے تن بچے ہن: ارمانڈو، لوشیو اتے ڈینیلا۔ حال ہی وچ اس دے دماغ وچ اس دے نوریس بچپن تے ایتھ ے اس مباشرت دے بچے دی پیدائش اے ، ذاتی اے ، لیکن اس دور دے ماحول دے لئی قصے تے حوالے آن توں بھرے ہوئے نیں ، اسنو ں بے ہوش کردتا گیا اے: ملک ، دیہاتی ، دیہاتی علاقے آن ، عاداتاں ، دوسری جنگ عظیم دے ہنیرے سالوں وچ اس علاقے دی روایات۔

لکھت دی پرائمری توانائی

ایہ نکا جیہا سنکیٹا چاچے ان نوں سونپیا جاندا اے تے اوہنوں اک بلی وچ دیس توں دور کاسٹرنگیا وچ رہن تے رہن تے مجبور کیتا جاندا اے تے کیساتا نوں کیسا تے کیساترنگیا وچ ساتھیاں نوں۔ اس طرح اوہ کروسیس دے ذریعے اپنے ذاتی سفر دے ذریعے جنگ دے سخت سالوں وچ ، وقت دی جہالت ، اندھوشواساں تے بدسلوکی دے درمیان جنگ دے سخت سالوں وچ سفر کردا اے۔ جنگ دے بعد ناگزیر امیگریشن تے آغاز ، قدرتی طور اُتے مشکل ، شمال وچ مشکل اے۔

ایہہ سبھ کجھ اک کڑی دی نظر راہیں دسیا جاندا اے جو یاد وچ کسے دی ترقی دے پڑاناں نوں دوبارہ دیکھدی اے اتے جو حیرانی دی تازگی اتے طنز دے اک پتلے دھاگے نال سانوں پڑھن دی خوشی دندی اے - اخیر وچ - ساڈی پروارک کمیونٹی دی اک علامتی کہانی، جو دلچسپ کرن دی یوگتا رکھدی اے اسیں ڈونگھپائی نال اتے ایہہ ساڈے وچوں ہر اک دا اے

کونسیٹا لا مازا دے اس چھوٹے ناول وچ، لکھت ہر قاعدے نوں الٹ دندی اے اتے شروعاتی سالوں وچ واپس آؤندی اے، جو کسے وی رسمی سکیمٹرم توں آزاد اے، جو اک آرکانا اندرونی جیوننتا ولوں چلدی اے، اک دریا پوری طرحاں بن جاندا اے جو دبے ہوئے بن، روح دی طوفانی بارش اے۔

چاچے ، انتونیا اتے مشیل دے اعداد و شمار یادگار بن، بالکل اسے طرحاں ہی نووارا دی تصویر دے روپ وچ سخی، لفافہ اتے مٹھا جوہیں کہ سخت اتے سخت ناقابل فراموش رہندا اے۔

آخر وچ ، نوجوانی تک مشکل گزرگاہ جدو ں ناقابل تلافی ہندا اے ، لیکن چھوٹا تصور المناک قسمت توں نئیں ہاردا اے ، مستقبل وچ اس دی ہمت تے ناقابل بیان امید دا شکریہ ، اس دی اکھاں دا شکریہ کہ اوہ نظر آنے دے قابل ہوچکیا اے... اس توں نیلا! باہر۔ اسمان دا نیلا

NINO BELVEDERE

کالوری میرے لئی شروع ہو گئی۔ ایہہ شاید اک ٹورڈن دن سی، 1938 دیاں گرمیاں دا آغاز ہویا، میں دو سال دا سی اتے میری ماسی مینوں لین لئی آئی سی۔ اک کپڑے دے تھیلے وچ اسنے اک بلاؤز اتے دو جوڑیاں پیٹٹی لا دتیاں، پھر ہر چیز تون لاء علم لا کے میں اپنا گھر چھڈ دتا۔ میں اپنا نکا سی کہ مینوں ایہہ احساس نہیں سی کہ اس دن میرا ویا کروسیس شروع ہو جاوے گا۔

آسمان دے نیلے توں اگے

باب پریمو - پدرانہ مکان

ہن ایہہ اک پرانا غیر-آباد بربادی اے، جس نوں کوبوباں ولوں دم گھٹایا گیا اے اتے ٹارمیاں ولوں گنڈھا دتا گیا اے پر، بہت عرصہ پہلاں، نووارا وچ، اک شہر اک شہر میسینا دے پہاڑاں اتے اک شاندار قلعے دے بیٹھاں پیا ہویا اے، انگیا دے ضلعے وچ اک گلی وچ 1990 وچ اک گلی سی۔ چشمے دے نیڑے اک گھر۔ داخلی دروازے نے اک اندرونی سیڑھیاں دتیاں جو پہلی منزل ول لے گیا جتھے اک چھوٹا جیہا کمرہ سی جس وچ لکڑی دا کی بورڈ سی: ایہہ بیڈروم سی۔ توں اپر دے فرش تے چڑھ گیا اتے اتھے رسوئی سی، جے اس نوں فون کیتا جا سکدا سی۔ اک کونے وچ اک پتھر دی سلیب جس اتے اگ تے لوبے دا تپکا رکھیا گیا سی جس نوں پاستا دی گھڑے نوں رکھنے دے لئی استعمال کیتا جاندا سی۔ اگے، کندھ اتے لٹکدے، پچا ورگا کالا کالا، اک لکڑ دا بیلچہ، دو کریول، اک چھوٹا تے اک وڈا، روٹی پکاؤن دا تندور، اک پاسے سینے دا ادھا بیک، اک میز، دو "فرازی" اتے کجھ رینجن دی کرسی۔ آخر وچ اک ٹوکری سی، جس وچ اک بالکونی گلی نوں دیکھدا سی، جتھے اک چوک وچ صرف اک بستر سی۔

اوہ سوراخ اوہ بادشاہی سی جتھے کہہے -واہے والے دادا 1934 وچ رہندے سن، اک لیٹرین نوں لکڑی دے ڈھکن نال پانی دے اندروں حاصل کیتا گیا سی۔ چونکہ کوئی گٹر نئیں سی، لہذا بعد وچ اس بدبو نوں کم کرنے دی خدمت کرنی پڑدی سی جو جاری کیتی گئی سی۔ بے شک، ایہہ گھر پانی اتے بجلی دی بتی چلاؤن توں آزاد سی، اک سہولت کہ اوہناں دنن وچ اوہناں دے بیرن وی نہیں سن۔ اس دے نال اک لکڑی دا دروازہ سی جس دی وجہ توں بیگلیو دی طرف لے جاندا سی جتھے مرغیاں اتے لکڑی اتے بیٹھا سی۔

اس کونے وچ دنیا توں باہر میری ماں اپنے دادا دے نال مل کے رہندی سی جو اک سلائی سی، دو بھائی تے اک بہن، سب اس توں وڈی عمر وچ شادی ہوئی تے نووارا وچ وی رہندا سی۔ میری ماں سنہرے بالوں والی سی، پتلی سی، آئین دا بہت ہی کمزور سی، بہت ہی نازک خاصیتاں سن اتے اوہ جس نوں اسدے چہرے دا سبھ توں ودھ نوٹس کیتا گیا سی، نال ہی ددھ، دو وڈیاں نیلیاں اکھاں سن، لگبھگ ہمیشہ ڈراؤنیاں اتے اداس سن۔ شاید ماں دی اچانک موت، جدوں اوہ ویہہ -چار سال دی سی، اسدی جسمانی اتے اخلاقی نازکتا دا کارن رہی سی۔

دادی دی موت توں کجھ سال بعد میری ماں نے اپنے اک کامے دی مداخلت دی بدولت اپنے پرنس چارمنگ نال ملاقات کیتی۔ میرے پیو دا تعلق بدیاوچیا دے اک خوبصورت پروار نال سی، جس نے تمباکو اتے کھان-پین نال اک میخانے دا پر بندھ کیتا۔ اوہ وڈے مزدوراں دا ٹبر سی، تے میرے پیو اک بندہ سی، ہر اک دے مطابق بہت سوہنا، لمبا، بھورا، تیز تے کاروباری۔ اوہ شہر توں دور اک حصے وچ رہندا سی: پیدل، چنگی لینا دے، ادھے گھنٹے وچ جو تہانوں ملیا سی۔ اسدے پیو نے لکڑ دے کوئلے نوں لے لیا۔ ماں اک متحرک عورت سی، سویرے جدوں اوہ دکان وچ اوہناں صنفان نوں خریدن لئی خچر نال نووارا گئی: تمباکو دے ڈاکٹر، نمک اتے کھان-پین۔ میں ہمیشہ گلے وچ اک وڈی کالی شال نال خوبصورتی کردا ہاں، وی اخباراں نوں جانکاری رکھن لئی اخبار وی خریددا سی۔ ہیملیٹ دی ایہہ اگلی دکان سی اتے بھلائی - اس گھر وچ، بھاویں اٹھ منہ کھان لئی سی، پر کمی نہیں سی۔

شام نوں دیر نال اسنے نرواں نال سرپرستاں نوں چمکاوں وچ مدد کیتی - اتے اسدا پرس - شراب نوں اک رنگین نظر نال لمبا کر دتا۔ چونکہ بچے ہمیشہ والدین دے کم دا وارث نہیں کردے، اس لئی میرے والد نے موچی دا دستکاری سکھ لئی سی۔ اک منگنی توں بعد جو کجھ مہینیاں تک چلیا میرے پیو اتے ماں نے، اک وار ویاہ کیتا، اینجی دے ضلعے وچ چشمے وچ گھر وچ اپنا پیار گھونسلا بناؤنا گیا۔ بالکل نو مہینے بعد میں اس دنیا وچ پہنچیا اتے اک مقدس دکھنی رواج دے مطابق، میرے کول پدرانہ دادی، کونسیٹا دا ناں سی۔ کومل عمر دے باوجود میں ہنیری اتے جھرڑیاں والی چمڑی دی سی، میں ہمیشہ

رودا سی۔ دادا، اس گلّ نوں دیکھدے ہوئے کہ ساڈے کول جھولا نہیں سی، مینوں اپنیاں باہاں وچّ سارے مقدس دن جھولن لئی مجبور کیتا گیا سی، رات نوں ڈیڈ اتے ماں نال لیٹوین وچّ سوں گیا سی۔ ہر اک دے مطابق میں بہت برا تے ناقابل برداشت سی۔ کجھ مہینیاں بعد، کیونکہ دیش وچّ کم گھٹّ سی، میرے پیو نے سارڈینیا وچّ کم کرن جان دا فیصلہ کیتا۔ جدوں اوہ دوجے جزیرے اتے چلا گیا تاں اسنے اپنی ماں نوں پھر توں ہٹن لئی چھڈّ دتا اتے اک ہور مخلوق جس نوں اسنے رحم وچّ لتّ مار دتی۔

جدوں میری عمر ویہ مہینے دی سی تے میری بھین روزا جمی۔ ایہہ ناں زچگی دا دادی دا سی۔ کونسیٹا دے الٹ، روزا - ہمیشہ میری ماں دے مطابق - اوہ خوبصورت سی، چٹی اتے رنگ دی گلابی، بھورے وال جس نے اک ہم آہنگ چہرے نوں فریم کیتا جس نوں دو خوبصورت نیلیاں اکھاں نال سنواریا گیا سی: اک پھلّ، اسدا ناں! اینا کہ جدوں میری ماں جدوں گلابی لے کے پانی لین لئی چشمے وچّ گئی تاں اسدے دوستاں دیاں باہاں وچّ اپنے دوستاں نے پچھیا کہ دو بالکل وکھریاں دھیاں نوں جنم دینا کویں ممکن روسینا، تاں جو بلجیا سی، پر مصنف...- ایہہ، روزنا، تاں کہ ایہہ خوبصورت اے، CHIS CCà - ہے؟ پر دوجا... اوہناں نے بلھاں دی اک جھنجٹ نال دوستاں نوں کیہا سی۔ ایس دوران ایس صورت حال وچّ میں بے چین رہیا واں، جیویں میں اپنے آزمائش دے شگناں نوں خبردار کیتا ہووے، رب نے شکر یہ ادا کیتا، بہاویں استعفیے دے نال نہیں۔

اس کہانی نوں سیکوئل نوں سناؤن لئی، سبھ توں پہلاں، مینوں تہانوں اپنی چاچی انتونیا نال متعارف کرواؤنا چاہیدا اے، مختصر، زویا 'نوویا وچّ۔ اوہ میری ماں دی وڈی بھین سی، دوہاں وچکار ستاراں سال دا فرق سی۔ اوہ اک گھٹّ عورت اتے بچے دا کھانا سی، اسدے گندے وال سن جو اسدیاں اکھاں تے ڈگّ پئے سن۔ اس دے نظر انداز شدہ چہرے توں اس دے پاس زیادہ سال دکھادی دیندے سن تے اس دی خالی نظر وچّ صرف اتنی ہی ذلت سی۔ ویہ سال دی عمر وچّ، اک پتی دے روپ وچّ اس ویلے، اسنے اپنے پہلے کزن وچوں اک نال ویاہ کیتا، سموئی گیلری وچّ کماں توں واپس آیا، جو اک بیوہ رہیا اتے تن۔ III سال دے پتر نال۔ اوہ، میرا چاچا مشیل، زع مچیری، اک نیویں آدمی سی اتے بادشاہ وٹوریو ایمانوئل دی پلیبین کاپی لگدی سی، دیش دی اک بہت ہی وشیشتا والی گلی وچّ اپنے اک گھر وچّ رہندی سی، جو لگبھگ دو میٹر چوڑے قدمان لئی دیش دی اک بہت ہی وشیشتا والی گلی وچّ رہندی سی۔ ایہہ اک سوہنا گھر سی۔ گراؤنڈ فلور اتے اک وڈا مرکزی کاؤنٹر سی جس وچّ گرفت سی، دو کندھاں دیاں الماریاں جتھے اسنے راسپے، چھینی، چوساں، کھوکھلے اتے ہیچ رکھیاں، اک لیتھ، جو اسنے بنائیاں میزاں دے پیراں دے آلے-دوآلے لے کے، اک مولا، اک مولا جسدی لوڑ لوڑیندی سی۔ جھٹکے اتے بلیڈاں نوں رول کرن لئی، گوند نوں مائع کرن لئی اک ساسپین دے نال لکڑی دا چولہا، ہر تھان میزاں ڈھیر، کجھ سیگا

کندھ نال جڑی سیگا، کجھ خوش قسمت دلکشی جوین کہ گھوڑے دیاں ریلنگ، بکری ہارن اتے ٹرٹلرز، مختصر طور تے، اوہناں کمریاں وچوں اک جو ہن اوہ صرف یاداں دی دنیا نال تعلق رکھدے نیں

لکڑی دی اک سیڑھیاں پہلی منزل وچ آئیاں، جتھے سیرامک ٹائلاں دے دو کشادہ کمرے سن، اوہناں دناں وچ اک عیش، میرے چاچے ولوں بنایا گیا اک سائیڈ بورڈ، اک سوفہ، اک میز اتے کجھ کرسیاں رافیا نال میل کھاندیاں سن، اک پرجاتی دی سبزی دی رسی۔ سڑک نوں میزاگوسٹو تک دیکھن والے بالکونی توں، جدوں ایہی ولّ مفروضے دی جلوس دی پیچھے-پیچھے تاریخاں پچھے ہٹّ جاندی ہے، تاں میڈونا دے تاجدار سر نوں چھوہنا ممکن سی۔ دوسری منزل توں اس دی بجائے آپ روکا سالواٹیسٹا تے سامنے دیکھ سکدے نیں، گھراں دے وچکار اک چمک دے ذریعے، آپ پہاڑاں دے شاندار منظر نامے دی تعریف کرسکدے سن جو آہستہ آہستہ آسمان دے نیلے رنگ توں باہر، اس آسمان دے باہر، اس سمندر تک پھیلے ہوئے سن جتھے، خاص طور اُتے 1999 وچ، جو 1999 وچ، اس دے دور تک پھیلے ہوئے سن۔ سمندر تازہ موسم بہار دے دن جدوں کوئی دھند نئیں سی، آپ ولکانو افق دی تار اُتے دیکھ سکدے سن تے فیر لیپری، سٹرومبولی تے ہور تمام جزیرے اُن: اک قدرتی شو، اک چمکدار کثیر رنگ دا پوسٹ کارڈ۔

اک ہور سیڑھیاں پہلی منزل تک، جتھے رسوئی اتے بیڈروم سن، پہلا بہت ہی کشادہ روٹی لئی لکڑی دا تندور اتے کھان-پین لئی کوئلے دے کاسٹ آئرن چولہا نال لیس سی۔ ایہہ بلاشبہ اک خوبصورت گھر سی، باورچی خانے دی تکلیف توں علاوہ بغیر اک سنک دے سنک دے سب توں ضروری گھر دے کماں نوں جلدی کرن لئی۔ اوہناں دناں وچ کجھ آرام اجے وی ناقابل تصور سی۔ پانی نوں اصل وچ اک زنک کوارٹارا وچ عوامی چشمے وچ لے جایا گیا سی اتے پھر دوجی منزل وچ لیایا گیا سی جتھے اسنوں بھانڈے دھون لئی اک وڈے ٹیراکوٹا دے چمّاں وچ ڈھال دتا گیا سی۔ چونکہ سنک دا کوئی ڈسچارج نہیں سی، اس لئی تہہ دا پانی گراؤنڈ فلور اتے واپس لیاندا گیا اتے ٹوائلٹ وچ سٹّ دتا گیا۔ اک عورت لئی ایہہ اک بہت ہی تھکا دین والا کم سی۔ ہر انسانی برداشت دی حد تے، نوکرائی تے ذلت آمیز حالت، اس وقت اپنے عروج تے پہنچ گئی جدوں چاچی انتونیہ، اپنے خاوند دے احترام دے لئی، اسے ڈش تے کھانی پیندی سی جتھے اس نے سب توں پہلاں اوہ کھا لیا سی، تے، شاید، خدا نے اک ہی چیز نوں دہرایا، پر میرے کول اس گلّ دی اک خاص یاد نہیں ہے۔

چاچا مشیل اک اداس اتے کھجھے ہوئے آدمی سی جو مزدور دے روپ وچ مورکھتا دے روپ وچ سی، دل دی بجائے اسدا ریت دے پتھر دا میگلیو سی۔ اس دیاں اکھاں وچ میں کدے وی دوجیاں نال کوملتا جان شفقت دی جھلک نہیں دیکھی۔ اس نے گھر وچ اپنی ماسی نوں اپنے پتر دی دیکھبھال کرن لئی وکھرا

کیتا، اسنوں کھان دی تیاری کرنی پئی، اسدی سیوا کرن لئی اتے ہمیشہ ہاں، ہاں، ہاں۔ ایہہ بالکونی نوں وی نہیں دکھائی دے سکدا سی ورنہ اوہ مصیبت سن، جدوں کہ اسنے لگبھگ ہر شام نوں اوہ کم ختم کیتا جو اوہ پین لئی دوستاں نال میخانے وچ جاندا سی۔

اوہ گھر واپس آ گیا، پاگل، میڈ ووڈ اتے اک بدبودار ساہ لے کے جس نوں اسدے نیڑے رہنا ناممکن سی۔ اس دی بجائے میری ماسی، تیل دی روشنی نال، رات نوں دیر تک اس نوں کھان-پین توں بناں تک انتظار کردی رہی۔ جدوں چھوٹا بادشاہ واپس آیا - اکثر اسدے کول پوڑیاں چڑھن دی طاقت وی نہیں سی - تھک گیا اسنے دھوڑ نال بھرے کم کاؤنٹر 'تے اپنے آپ نوں چھڈ دتا اتے اس توں اپر اوہ ساری رات ہی بینگوور نوں ٹھکانے لان لئی رہ گیا۔ چاچی انتونیا سبھ کجھ دے باو جود، اسنوں اک پاسٹرانو نال ڈھک لیا اتے پیار نال اسدے کول بیٹھا اسنوں سویر تک دیکھن لئی۔ اس لئی سالان نے گزارے اتے اپنی عقیدت دے بدلے، اوہ اپنے رشتے داراں نوں وی نہیں جا سکدی سی تاں کہ اوہ منظر توں بچیا جا سکے۔ اوہ، حسد، چھوٹے-چھوٹے برداشت کرن والے، یاد کرن لئی دھاگے خریدن لئی گیا، کنگھیاں، والاں دے کلپ اتے ہور چیزاں، اسنوں گھر چھڈن توں روکن لئی۔ جدوں اوہناں نوں ویاہ دی تقریب وچ سدیا گیا تے چاچا مشیل تک آخری لمحہ گھر واپس نہ آیا تے چاچی انتونیا اودوں تیکر نہیں جا سکیا جدوں تیکر رشتے دار اپنے خاوند دا سراغ لان وچ کامیاب نہ ہو گئے۔ ہر بن اتے پھر اوہ اسنوں مناؤن وچ کامیاب ہو گئے، دوجے وار اوہ سمیں 'تے پہنچیا پر پھر، پارٹی دے وچکار، اوہ اس قابل ہو گیا اتے اک ماسی انتونیا مایوس اتے معاف کر دتا، اوہ سارے موجیا موجیا گھر واپس آیا۔ وقت دے نال نال اوہ تلخی تے اداسی جمع کردا سی، کسی دے نال وینٹ نئیں سی کیونکہ ایہ الگ تھلگ سی، اوہ ظالمانہ سر درد تے دندان دا شکار سی جو اسنوں پورے ہفتے آن تک تشدد کردے سن۔

اک دن اک گوانڈھی، اپنی چنگی تے پیا، چاچے مشیل نوں فون کیتا تے اپنی بیوی نال کیتیاں ساریاں بدسلوکیاں لئی اوہنوں طعنے دتا: - تہانوں شرمندہ ہونا چاہیدا اے - اوہ چیخ کے - ایس طرحاں دی عورت نوں تکلیف دین لئی... انتونیا نوں ہوا لین دی لوڑ اے، تہانوں گھر وچ ایس نوں وکھرا کرن دی لوڑ نئیں، اوہنوں باہر جانا چاہیدا اے، وڈے پیمانے تے جانا چاہیدا اے، رشتے داراں کول جانا چاہیدا اے، جیویں کہ سارے مسیحی کردے نیں۔ سبھ توں ودھ کے، اس نوں چلن دی لوڑ ہے، صرف اس طرحاں سر درد پاس ہو جاویگا... گوانڈھی نے اک چھوٹا جیہا وقفہ کیتا، پھر اوہ کہندی رہی: - ایتھوں اک گھنٹہ توں وی گھٹ دوری 'تے پیراں 'تے اتر جان والی خچر ٹریک لئی ساڈے کول ہے زمین اتے اک چھوٹا جیہا گھر بہت معمولی چھت دے بیٹھاں اک رسوئی اتے اک ہور تھوڑھا جیہا گیلا کمرے جس وچ گرمیاں وچ اک بیڈروم دے روپ وچ کم کر سکدا ہے۔ اس زمین وچ ہیزلنٹ، انجیر، مینڈارن، نیسپول، انگور، ززول، سیب، ناشپاتی، زیتون، مختصر طور تے، رب دا ہر کنواں دے پودے نیں

جیویں کہ تہانوں پتہ اے، اپنے بھرا دی موت توں بعد مینوں اپنی ماسی دی دیکھ بھال کرنی اے تے میں مہم دا زیادہ خیال نہیں رکھ سکدا، ایس لئی میں ایس نوں ویچن دا سوچیا سی۔ کیوں نہیں خریددے؟ اس لئی تہاڈی پنتی نوں چنگی ہوا دا ساہ لین دا موقع ملے گا... شروع وچ چاچا مشیل جھجک گیا پر پھر اس نوں ملن گیا اتے اس نوں خریدن لئی وی اپنے آپ نوں راضی کر لیا۔ تھوڑے سمیں وچ اس معاہدے وچ دا ڈبل، تیزی توں ہوشیار تے III داخل ہو گیا اتے جائداد اسدی بن گئی۔ اس طرح، وٹرو ایمانوئل پرفیسس، چاچی انتونیا نوں تجویز کیتا گیا: - آپ انجیر نوں اکٹھا کرنا سکھیں گے تے آپ انہاں نوں خشک کرن گے۔ جدوں تہانوں کپڑے دھونے پیندے نیں تے ریت وچ اک کھڈے کھود کے پانی نوں دریا وچ تھلے جاؤ گے تے پانی لے جاؤ گے تاں جے اوہنوں صاف کرن لئی ریت وچ کھوہ لوے۔ سردیاں وچ ایہہ بے چینی ہووے گی جدوں پانی نال چمکدا دریا جو پانی نال چمکدا اے پر میں ایس رکاوٹ توں ودھ جاواں گا۔ اس دے بجائے، آپ اس مہم توں لطف اندوز ہوسکدے نیں۔ اپنی نظر گھٹ چاچی انتونیا نال، اک وار پھر، اسنے کیتا کہ اسنوں کس طرحاں حکم دتا گیا سی: - کیومو توں، یو فزو۔۔ جویں کہ تسیں چاہندے ہو، میں کردا ہاں، اسنے غریب آدمی دا حکم دتا۔

دوجا باب - دنيا تون باهر

دے موسم بہار دے اوائل وچ غریب آدمی تے زع مشیری نے دیہی علاقے آن وچ ، اس ندی دے 1936 تہرش دے نیڑے ، کیسائرنگیا وچ منتقل ہوئے گئے۔ بدھاویچی دے مختلف بستیاں وچ ، سان باسیلیو تے واللانکازا جو اوہ دستیاب سی اوہ بکھرے ہوئے سی تے لوک اسنوں کم دے لئی فون کردے سن۔ اوہناں دنان وچ رواج سی، بہاویں اج وی عجیب لگ سکدا سی، کہ جدوں اوہناں نوں میز، کھڑکی، بوبے یاں الماری دی لوڑ سی، اوہناں نے ترکھان نوں فون کر کے اپنے گھر وچ میزبانی کیتی: اوہناں نے اک ورک بینچ نوں امتیاز کر دتا تے اوہناں نے بنایا ضروری لکڑی دستیاب۔ چاچا مشیل نے اوزاراں نوں کم دی اساری تک موقعے تے ہی روک لیا۔

اوہناں نے اسنوں اک درخت کٹن لئی فون کیتا اتے اسنوں دو-تِنّ سال چھڈ کے سکاؤن لئی چھڈ دتا۔ اس توں بعد درخت دا تنا اک کندھ اتے سوار ہو گیا۔ ترکھان نے اس آری نوں اپروں رکھیا اتے تھلے اک فاجیما" (سیگا جاں گرینڈ ماسٹر نوں دیکھیا dumè مددگار رکھیا: "سیرا سیرا ماسٹرو ڈیسیو جو کاسیا وچ سی جو اسیں کل کیسایینکا بناؤندے ہاں)۔

درخت دا تنا اک کندھ تے سوار ہو گیا سی۔ اک بہت وڈے آری دے نال اوہناں نے میزاں حاصل کیتیاں اتے ایہناں نال اوہناں نے کھڑکیاں، بستراں، الماریاں بنائیاں۔ اس کم نوں کرن لئی اوہ 4 سال دی عمر وچ اٹھیا اتے اپنی جیب اتے لوہے نال چل پیا۔ گھر پہنچیا گاہکاں نے اس نوں پیاز اتے روٹی دی پچّ نال تازہ دودھ دی پیش کش کیتی۔ دوپہر نوں پاستا دی اک پلیٹ اتے پنیر دا اک ٹکڑا۔ شام وچ اسنے ایتوار نوں نووارا وچ کھاتہ دین توں پہلاں اسنوں پہلی ڈپازٹ دے روپ وچ گھر والی روٹی نوں گھر والی روٹی دتی۔

کچھ سال لنگھ گئے اتے اسدا پتر تریلو اپنی چمڑی اتے وڈا ہویا اتے سمجھیا سی کہ اسدا مطلب ایہہ نہیں سی کہ دنیا وچ، اپنی باقی دی زندگی دیہاتی علاقیاں وچ الگ-تھلگ لا کے گزارے۔ اس نے اپنے والد دا پیشہ سکھ لیا سی لیکن مہارت حاصل کرنا چاہندا سی تے ایہ اک عنادی بننا چاہندا سی۔ اوہ اپنے پیو نوں اس شہر وچ بھیجن لئی راضی کرن وچ کامیاب ہو گیا جتھے اس کلا نوں جانن دا امکان سی۔ اوہ کیٹانیا چلا گیا تے دو سال دے اپریٹس شپ دے بعد اوہ بہت چنگا ہو گیا، اوہنوں اوہ کم کرن لئی تیار محسوس ہویا، تے جدوں کہ اوہ ہن انی سال دا ہو گیا سی تے اوہنے سوچیا کہ اوہدے لئی ویلا آ گیا اے کہ اوہ ویلا آیا اے کہ اوہدا ٹبر بن گیا اے۔ کئی ورھیاں توں اوہ اک چرواہے دی دھی نوں جاندا سن تے اوہناں نے ویاہ کرن دا فیصلہ کیتا سی پر زع مگری دی مرضی دے خلاف چلے گئے سن جو چاہوے گا کہ اوہدا پتر اپنی جات دی زانی نال ویاہ کر لوے۔ اوہناں دنن وچ، ناقابل یقین، پر ایہہ اس طرحاں سی: اک کاریگر لئی اک چرواہے دی دھی نال ویاہ کرن لئی ایہہ بے عزتی دی اک وڈی وجہ سی۔ پیو اتے پتر دے وچکار اسنے اچانک اک بہت وڈا جھگڑا جاری کیتا جس نے ٹوریلو نوں اپنے پیو اتے سوتیلی ماں ولوں اپنے آپ نوں قطعی طور تے وکھ کرن لئی دھکا دتا۔ اپنے نویں پروار نال اوہ دیش چھڈ کے کومو چلے گئے جتھے اسنے اپنے کم نال بہت قسمت کیتی۔

چاچے دے بچے نہیں سن، اس لئی، تریلو دے جان نال اوہ قطعی طور تے اکلے ہی رہے۔ جو لوک اس تنہائی نوں زیادہ راہ بناؤندے ہن، اوہ چاچی انتونیا سی جس نے سارے دن اپنے آلے-دوالے گنگناؤن والے پنچھیاں، مکھیاں اتے مچھراں نال گل بات کرن لئی گزارے۔ اس سپیلونکا وچ دیہاتی علاقیاں وچ اس نوں کسے نال گل کرن دا موقع نہیں ملیا۔ صرف کرسمس، ایسٹر جاں فیراگستو وچ میڈونا اسونٹا دے عید ورگے اہم چھٹیاں دے موقعے تے ہی اوہناں نوں میری ماں نوں لبھن لئی پنڈ جان دا موقع ملیا۔ ایہناں وچوں اک دور دے دوران اپنی ریاست بارے لمبے سمیں توں شکایت کرن توں بعد، اسنے اپنی بھین نوں تجویز پیش کیتی: - پیارے ٹریسا، میں محسوس کیتا کہ دو کڑیاں دے نال تہاڈے کول بہت زیادہ اے کہ اوہ ٹروڈن ہون، میرے نال مینوں سونپدا اے تاں کہ تسیں اپنے آپ نوں وقف کرن لئی آزاد ہو جاؤگے۔ نکی کڑی۔ میں اس نوں اس دیہاتی علاقیاں وچ لے جاواں گا جتھے ہوا بہتر اے اتے اس نوں چنگی طرحاں کرے گا - میری ماں شروع وچ غیر-محفوظ سی پر پھر، ہمیشہ وانگ، اس دی بھین دے دباؤ والے اصرار دے پچھے، اپنے آسانی نال حالت یوگ کردار نوں دیکھدے ہوئے۔

میرے لئی ایہہ آزمائش شروع ہو گئی۔ ایہہ شاید اک ٹورڈن دن سی، 1938 دیاں گرمیاں دا آغاز ہویا، میں دو سال دا سی اتے میری ماسی مینوں لین لئی آئی سی۔ اک کپڑے دے تھیلے وچ اسنے اک بلاؤز، دو جوڑے پیٹٹی اتے ہر چیز توں بے خبر رکھیا جو میں اپنے گھر توں باہر نکلیا سی۔ میں اینا نکا سی کہ مینوں ایہہ احساس نہیں سی کہ اس دن میرا ویا کروسیس شروع ہو جاویگا۔ اسیں خچر ٹریک دا سفر کیتا

کہ ادھے گھنٹے دے بعد یا شاید اسیں اس اکلے تھان تے پہنچے جس وچ کیسائرنگیا دا اک نکا جیہا یقین دہانی کرن والا ناں سی (کسنڈرا!) جیویں کہ بدقسمتی دا اعلان کرن لئی، مختصر طور تے، ناں پہلے ای اک پورا پروگرام سی، بہاویں فیر مینوں اس گلّ دا احساس نہیں سی۔ شوہر نے شروع وچ میرا چنگی طرحاں سواگت کیتا، میری ماسی نے کدے-کدے مینوں کجھ کینڈیاں خریدیاں تاں جو میری ہمدردی نوں موہت کیتا جا سکے اتے جدوں اوہ میرے نال میری ماں نوں لبھن لئی نووارا تک پہنچ گیا تاں اوہ ہمیشہ مینوں اصرار نال دسدا سی کہ مینوں گھر جان دی لوڑ نہیں سی پر اس نال ودھنا بہتر سی اس نوں کہ ایہہ اکلا سی اتے اوہ مینوں ماں دے روپ وچ بنا دندا۔ میں منن توں بناں نہیں رہ سکیا۔

اس دوران، میرے پیو سارڈینیا توں واپس آئے، صرف اک ہفتہ رہیا، میری ماں نوں حاملہ کرن لئی کافی سی۔ اسیں 1939 وچ ساں اتے اگلے سال انتونیٹا پیدا ہویا۔ مینوں اجے وی یاد اے کہ میری ماسی انتونیہ نے مینوں اپنی ماں ولوں نووارا لے گیا سی اتے پہلی وار میری بہین نوں ویکھیا سی۔ میں گھر وچ رہنا چاہندا سی تاں کہ مینوں نکا جیہا انتونیٹا لاڈ کیتا جا سکے پر میری چاچی، میری زندگی دے نا 'fazu eu' زیادہ توں زیادہ ماسٹر، اک فوجی دی طرحاں سخت، مینوں بولیا: - گھر وچ ٹرنموں، توں خوبصورت کازتا - (چلو گھر، میں تینوں اک خوبصورت گڑیا کراں گا)

جدوں اسیں کیٹاپچس وچ پہنچے تاں اسنے میریاں باہواں وچ لال اکھاں دیاں چترکاریاں نال پیزا دا کیوسٹا" رکھیا، ڈراؤناں۔ میں اپنے آپ نوں ڈرا دتا۔ ایہہ اک دور سی جس نوں میں ہمیشہ رویا کیونکہ " میں دادے تے ماں توں نووارا واپس جانا چاہندا سی پر زعانتونیا نوں قائل کرن دی طرف کوئی نہیں سی: اس نوں ہر نوحہ نوں دل نوں پتھرا گیا سی اتے بہرا ہویا سی۔ پہلے تن سالوں وچ اسیں کیسائرنگیا وچ دیہی گھر وچ بہت سماں بتایا، جتھے کوئی جیوندی روح نہیں سی، صرف شاذ و نادر ہی آئے-دوآلے دے آئے-دوآلے بکھرے ہوئے گھراں وچ چھٹیاں دیکھدیاں سن۔

ایتوار نوں اسیں پنڈ گئے اتے ماں، بہین اتے زچگی دادا نوں لبھن لئی آگے ودھدے رہے۔ دادا اک چنگا آدمی سی جس وچ اک مچھلی سی۔ اوہ اپنے نال اک تمباکو نوں لے کے آیا جس نے کدے-کدے سونگھ لیا۔ سردیاں وچ اوہ مینوں چوغے دے ہیٹھاں لے گیا، مینوں کجھ کینڈی خریدن لئی چوک تک لے گیا اتے ہسپتال دے اپر "سائینکیڈٹا" توں اوسٹریا وچ شراب دا سواد لین لئی۔ شام نوں اسیں کیسائرنگیا واپس آ گئے۔

چند راتاں چاچا بینڈ دے نال ٹیسٹ کرن گیا، جتھے ٹرومبون کھیڈا سی، فیر میخانے تے پین لئی رک گیا تے انڈرزلو دیہاتی علاقیاں وچ واپس آ گیا۔ کیسائرنگیا توں 500 میٹر دور "کنٹیٹینا، نٹییا..." نوں فون کرنا شروع ہو گیا سی۔ گھر وچ، اس دوران ماسی نے تپائی اتے پانی نوں گرم کرن لئی مٹی دے برتنوں دا

برتن تیار کیتا سی۔ کھان-پین دے ادھے راہ وچ، اسنے اپنے آپ نوں پانی دے ابلدے پانی دا اک چمچ بنا دتا، شاید شراب نوں ٹھکانے لان لئی۔ اک لوہے دے پین وچ ماس نے پیراں دے پاستا نوں موسم لئی ٹماٹر نال پیاز تیار کیتا۔ پیاز بہت پکا نہیں سی تے مینوں الٹی لے آیا۔ "کھا نہ، نہیں تاں بیلٹ لے کے لاشاں دیاں..."۔

اوہناں دنوں وچ وینشین مول دی اک عورت سان باسیلیو دی دائی سی۔ جدوں سردیاں وچ دریا پورے چاچے مشیل وچ اسنوں نووارا وچ فارمیسی وچ خرید لئی موڈھے اتے (سیانکل وچ) لے کے جا رہا سی۔ اوہ گھر ولّ رکیا اتے کہیا "انٹونیا، اک شال توں جو ٹھنڈا ہے"۔ غریب چاچی، پتہ نہیں اوہنوں سمجھ آ گئی کہ اوہ مشیل دا عاشق اے؟

میں بن پنج سال دا ہو گیا سی، دیہاتی علاقیاں وچ الگ-تھلگّ ہو گیا سی، بناں کسے وی بندے نال گلّ کیتے بناں میں اک بے خبر جانور وانگ ہو گیا سی۔ مینوں سبھ توں شرم آیا۔ جدوں اسیں نووارا گئے تاں میں لُکا کے لُکا کے لُکا کے لوکاں توں ڈردا سی۔ گوانڈھیاں نوں اس تبدیلی دا احساس ہویا اتے اس لئی اوہناں نے چاچے ان نوں مشورہ دتا کہ اوہ مینوں کنڈرگارٹن بھیجن۔ خوش قسمتی نال چاچے اپنے آپ نوں قائل کر لئے۔ ایس لئی اک سویر اوہدی ماسی نے اپنے چاچے مشیل نوں گھلیا کہ مینوں بسکٹ خرید کے اوس چٹے سٹرا ٹوکری وچ پا دتا جیہڑا پدرانہ دادی نے مینوں دتا سی۔ بسکٹ دے نال مل کے اوہنے اک تازہ انڈا لایا۔ اوہ میرے نال شہر دے ایبی دے نیڑے واقع کنڈرگارٹن تک پہنچ گیا۔ جدوں نوں نے میرا سواگت کرن لئی دروازہ کھولیا تاں میں چیکن لگّ پیا۔ ڈر نال لے کے میں ٹوکری زمین تے سٹّ دتی، انڈا ٹٹّ گیا اتے ہر پاسے فرش نوں گندے ولّ چلا گیا۔ ماسی نے مینوں چنگی وجہ توں چمک کے سزا دتی تے مینوں گھر لے آیا۔ ایس لئی میرا پناہ دا پہلا دن وی آخری ہو گیا۔

ایہہ ہویا، کیونکہ میں چار سال دا سی، کہ چاچے نے کہیا: - کونسیٹینا، سر درد لئی کارمائی (سمجھن والا) لین لئی نووارا کول جاؤ۔ میں خچر دے ٹریک تے فیرٹ وانگوں بھجیا، میں یونانی ضلعے توں فارمیسی پہنچ "do Surctu" جاندا سی، کدے کدے میں چشمہ بجنھن لئی چشمے تے رک گیا، تے میں گیا۔ اوہ، فارماسسٹ، حیران ہویا کہ میں دوستان نوں دسیا کہ میں تھوڑے سمیں وچ گیا اتے بجلی وانگ نووارا توں واپس آیا۔ پنج سال دی عمر وچ اوہ مینوں دور دے رشتے داراں توں بارسیلونا لے گئے۔ اوتھے میں پہلی واری بڑی حیرانی نال ویکھیا تے سنیا سی... ریڈیو! اسیں وی مٹر دے کپڑے دا اک ٹکڑا خریدن لئی اک دکان تے گئے۔ سیلز وومن نے تجویز پیش کیتی: - ٹوپی اتے چٹا سکارف خریدو۔ آخر وچ انہاں نے اپنے آپ نوں قائل کیتا تے سیلز وومن نے نیلے تے آسمانی چمکدار ساٹن دے دو باقیات

دتے سن - اگلے دن اسپس تانے بانے نوں اوس ماں کول لے کے آئے جنہاں نے کجھ دنوں وچ کپڑے پیک کیتے۔ ایتوار نوں مینوں نووارا دے مارکوز اتے بیرناں دیاں دھیاں وانگ لگیا۔

جنگ دے وچکار 1941 دے سر دیاں وچ میرے والد صاحب نے اپنے اک دوست دے نال اپنے اک دوست دے نال اک شمالی شہر وچ خوش قسمتی حاصل کرنے تے اپنے پرانے موجیاں دے کم نوں لے جانے دا فیصلہ کرنے دا فیصلہ کیتا۔ ہوا وچ ایہہ اشارہ سی کہ میری ماں میرے پیو تک پہنچنا چاہندی ہے اتے اس بارے وچ میں پریشان ہو گیا، اینا کہ اک دن میں اسدے منجے دے ہیٹھاں کھسک گیا، میں گھبرا گیا اتے کجھ کراسٹیکیسن نال مستقبل دے چاولاں دے نپلاں دے دو دانے دا مشاہدہ کیتا کیونکہ ماسی نے مینوں کدے دھون نہیں دتا۔ متفقہ طور تے مینوں لے گیا۔ مینوں یاد اے کہ مینوں کجھ خون نظر آیا کیونکہ میں چوٹاں دی خرید کر لئی سی۔ میں دن-رات دے دوران سیوا کرن والی کینوس دی قمیض واپس رکھ دتی، اس لئی لباس، اتے کسے نے محسوس نہیں کیتا۔

جان توں پہلاں ہی ماں نے دادے دا گھر چھڈن دی کوشش کیتی، کھڑا غریب رہا۔ اس نے اس ویلے "u" بجلی دی روشنی پاؤن دا سوچیا، اس ویلے مالکان دا امتیاز سی۔ اس توں پہلے کہ اسنوں تیل وچ استعمال کیتا جاندا سی۔ چاچے مشیل نے اس نوں موڑ دتا: کجھ دنوں بعد اسنے واری-وار "lusu" الیکٹریشن نوں فون کیتا اتے نال ہی اسنوں اپنے گھر وچ روشنی نصب کرن لئی مجبور کیتا، اس لئی جدوں میں دیش گیا تاں میں وی لکڑ دیاں کھڑیاں پوڑیاں تے اک چھوٹی جہی روشنی دا لطف اٹھایا۔ جدوں مینوں کابینہ (لاٹیریا وچ) جانا پیا، عملی طور تے اک سادہ سوراخ جو اسدی لیبارٹری دے پچھے گراؤنڈ فلور اتے سی، اتھے ہمیشہ کریٹاں دا ڈھیر لاشاں دا سینہ سی، جو چاچے نے بینتی دی صورت وچ تیار ہون لئی بنایا سی۔

مارچ 1942 دے پہلے دی سویر، آستیل آستیناں دے نال نیلے ساٹن دے کپڑے پا کے، اسدے چاچے اتے اسدے دادا نال میں اس دی ماں اتے بھین دے نال سان سیسٹینو دے چوک وچ پوسٹل پوسٹ تک دے نال سی، یعنی ہاں، بس تک۔ جو اوہناں نوں وگلیئر ریلوے سٹیشن تے لے آویگا۔ سالہ گلابی بھین نوں اپر نہیں جانا چاہندی سی اتے چاچا اسنوں مناؤن لئی اسنوں مناؤن لئی: - جے تسیں تہاڈے کول نہیں جاؤ تاں ایٹو ڈو پیٹی - (میں تہانوں دو سکور بنا دیواں گا)۔

میں، پہلا جمنا، اس ماسی توں متاثر ہویا جس نوں میں نہیں گیا سی اتے نووارا وچ رہ گیا سی۔ ہن میں رون دا نہیں ختم کیتا۔ میں اوہناں دے دادے دیاں باہاں وچ تسلی لبھ رہا سی۔ اوہ وی اکلا ہی رہ گیا سی اتے اس دن میں اس کول سنگت رکھن لئی اس نال رہ رہا سی۔ کوئی ویہہ دنوں بعد ماں دا پہلا خط آیا جس نے سفر دا کامیاب نتیجہ دسیا - ڈیڈ نے اسنوں گھر وچ پانی اتے گیس دا چولہا والا اک استقبال کرن والا

اپارٹمنٹ لہجہ لیا سی، اسدی اک نیاپن لئی۔ کہانی وچ جاری رکھدے ہوئے، آمد دے اک دن بعد اس نے گھر وچ اک بیر ڈریسر نوں فون کیتا سی تاکہ اوہ اسنوں فیشن دے بال کٹوانے بنا سکے۔ پنڈ وچ لگبھگ ساریاں عورتاں نے پتلی نال لمبے والاں نال پہن لیا۔ مختصراً میری ماں دی زندگی وچ پہلی واری خوش تے مطمئن سی۔ کہانی دے انت وچ اسنے مینوں ماسی نوں ماسی دی سفارش کیتی۔ اس نے یقینی طور تے کیسائرنگیا وچ میرے دکھاں دا تصور نہیں کیتا۔

روانگی دے اک دن بعد چاچی انٹونیا نے مینوں واپس دیہاتی علاقیاں وچ واپس لیایا تے اپنے شوہر نوں آکھیا کہ مینوں پہلی جماعت دی کتاب خریدن لئی پہلی جماعت دی کتاب خریدن تے اکتوبر وچ پہلی کلاس دی بجائے دوجی وچ رلت کرن دے قابل ہونا۔ غریب مینوں: میں ہن نہیں کھیڈ سکدا سی، پر مینوں نیلامیاں اتے نمبراں لکھن وچ سماں لگ جانا سی۔ ہن اتے پھر استاد نے سان باسیلیو توں لنگھیا جتھے اسنے پڑھایا سی۔ اس دا ناں ماریہ سی، اوہ اک کپتان دی دھی سی جس نوں ماسی نوں پتہ سی۔ اسنے اسنوں پانی دا اک گلاس پیش کیتا۔ ایس دوران میں اوہنوں نوٹ بک وکھائی تے اوہنے مینوں لاڈ کیتا۔ اس نے تھیلے وچوں اک لال پنسل کڈھ کے "براوا" لکھیا۔ کیہ خوشی، مینوں ویکھن لئی کیہ خوشیاں دی تعریف کیتی، جو میرے لئی غیر معمولی اے۔ میں ہر روز زیادہ اداس ہو جاندا سی، میں اوہناں نوں پدرانہ چاچے اتے دادے-دادی توں لے کے جان لئی تعصب کیتا سی، پر ماسی نے کیہا کہ ایہہ ضروری نہیں سی۔

اس نوں ڈر سی کہ میں اوہناں نوں رپورٹ کر سکدا ہاں کہ میرے نال کیہ سلوک کیتا گیا اتے پرورش کیتی گئی۔ اصل وچ، کھانا اک کڑی لئی کافی نہیں سی جس نوں ودھنا اتے ترقی کرنی پیندی سی: سویرے اوہناں نے مینوں پنیر نال، دوپہر نوں ٹماٹر دا سلاد اتے دو زیتون نال اک سخت روٹی دا ٹکڑا دتا۔ شام نوں جدوں اسدے پتی چاچی انتونیا نے کچے پیاز دی بنیاد تے اک نمائندہ چٹنی نال اک چھوٹا جیہا پاستا پکایا سی۔ تے جے میں ایہہ نہیں کھادا تاں میں بیرل کیٹروا لین دا خطرہ چک لیا۔ چند راتاں نوں مختلف کرنے دے لئی ایہ پاستا تے پھلیاں یا اک قسم دی نرم نرم پولینٹا پکایا جاندا اے۔ صرف کرسمس، نویں سال، کارنیول اتے ایسٹر وچ ہی اک مرغی جان خرگوش نوں مار دتا۔ جنوری وچ اوہناں نے اک سور نوں مار دتا جس توں اوہناں نے مسالیدار سلامی اتے لارڈ حاصل کیتے، پر اوہناں نوں ڈراپر نال ورتنا ضروری سی ورنہ اوہ سال بھر کافی نہیں ہندے۔ ہر ہن اتے پھر ایتوار نوں چاچے نے اوہ گندی ٹرپ خریدی جو صرف اس بارے وچ سوچدا سی، ہن وی، مینوں نفرت دا کارن بن جاندا ہے، جاں آندراں دے اک شاخ پارسلی، سٹیگیول، جو اس ویلے فرار ہو گئے سن۔ ایہہ سارے سستے کھان پین سن کیونکہ اوہناں دے مطابق دادے-دادی وانگ ضائع ہونا ضروری نہیں سی اتے اوہناں نے مینوں دہرایا: - دیکھو، اوہناں کول ہمیشہ ساسیج اتے سٹوکو مچھی نال بھریا ٹیگامی ہندی اے، کھان-پین۔ اوہناں

لوکاں توں - اوہ کہندے سن - تہانوں دور رہنا پیندا اے - چاچے ان نوں ڈر سی کہ دوجے رشتے داراں نے مینوں براعظم وچ اپنی ماں تے پیو تیکر اپڑن تے زور دین تے ضبط کر لیا۔ اوہناں نے اپنا کم کیتا کہ اوہناں نوں اوہناں توں نفرت کرن لئی مجبور کیتا جا سکے کہ کدے کدے، اوہناں نال مل کے، میں اپنیاں اکھاں تے ہتھ رکھ کے اوہناں نوں نہیں دیکھ سکاں۔

ستمبر آیا سی اتے مینوں داخلہ امتحاناں نوں دوجی کلاس وچ لے جانا سی۔ چاچے نے مینوں پنڈ وچ لے گئے، اوہناں نے اپنے آپ نوں درانی دی سفارش کیتی تاں جے میری نظر رکھی جاوے، جس وچ میں دوجے وچ تے امتحان دے کمیشن دے استاد نال ہوندا۔ اوہناں نے میرا محفوظ ترقی حاصل کرن لئی انڈے دے تحفے وچ سارے لیا یا۔ میرے نال اوہناں لوکاں نال کدے رابطے نہیں سن، کلاس روم دے کئی دو - سیٹر لکڑ دے بینچاں کالامائی نال سن۔ میرے نال ہور وی کڑیاں سن جنہاں نے مرمت دے امتحاناں دی حمایت کیتی۔ اوہناں نے مینوں بلیک بورڈ دے واہے اتے گھٹناواں نوں حل کرن لئی مجبور کیتا۔ کالامائی اتے بلیک بورڈ دوویں میرے لئی اک مطلق نیاپن سن۔ میں ڈر تے شرمندگی توں پتے وانگوں کمبدا سی، مینوں آپریشنز حل کرنا نہیں سی آوندا، کیوں جے چاچی انتونیہ نے مینوں صرف اک توں دس دے نمبراں نوں لکھن دی تعلیم دتی سی۔ اوہناں نے فیر مینوں نوٹ بک تے اک فقرہ لکھن لئی آکھیا، اک نکا جیہا خیال کیتا، پر مینوں نہیں پتہ سی کہ کیہڑا راہ شروع کرنا اے۔ اوہناں گڑبڑیاں توں بعد گھر وچ جانیٹر میرے نال سی۔ ماسی نے اوہنوں پچھیا کہ ٹیسٹ کیویں گیا اے تے جانیٹر نے جواب دتا کہ اوہ بہت جنگی طرحاں نہیں گیا، سگوں آخری فیصلہ استادان تے منحصر اے۔

حیرانی دی گل ایہہ ہے کہ نتیجہ مثبت سی اتے مینوں دوجی کلاس وچ شامل ہون دا اعتراف کیتا گیا سی: میں سکول جان لئی تیار سی، پر ایپرن دا مسئلہ پیدا ہویا۔ انکل مشیل پچھلے دن دکان تے گیا سی تے کالے کپڑے دا اک بھج لے لیا سی۔ اک دن دے دوران چاچی انتونیہ نے میری وردی بنا لئی۔ فولڈر خریدن لئی، ہور پیسے دی لوڑ سی۔ چاچے دے کول پیسے سن پر اوہناں کول بچت دا پکا کیل سی ایس لئی اوہ، اوہ ہڈ، ہتیا ہویا تے مینوں اک پلائی ووڈ فولڈر بنا دتا جس وچ اک کھڑکی دا کلپ سی۔ اوہناں نے وی قلم وی نہیں خریدیا سی - چاچے نے اک پتلی لکڑ دا ٹکڑا بنا دتا جس دے سرے تے اک نب ٹھیک ہو گیا سی۔ دوویں نوٹ بکاں تے پنسل اوہناں نوں سروگی نہیں کر سکے تے اوہناں نوں زبردستی خریدنا پیا۔ اس 1942 دے اس اکتوبر نوں، ماسی میرے نال سکول تک پہنچ گئی۔ اس توں پہلاں کہ اوہ پوڈسٹا توں اک پیدائشی سرٹیفکیٹ منگن لئی منگن توں پہلاں جس دی سکول نے منگ کیتی سی کیونکہ میں یقینا باہر سی۔ استاد مہربانی نال بھریا ہویا سی تے مینوں ہمدردی نال جی آیاں نوں آکھن لگا پر میں اوس توں ڈردا سی کہ شاید صحیح بانہہ دی بجائے اوہدے کول اک ربڑ دا مصنوعی اعضاء سی جیہڑا اپنے پیو دے پاسٹا فیکٹری وچ بچپن وچ ہویا سی۔ مینوں پہلیاں بینچاں وچ اک تھان دتی گئی سی۔ میرے نویں

ساتھیاں نے، جس نے مینوں اک سال پہلاں نہیں دیکھیا سی، میری موجودگی توں کھچّ کے، اوہناں وچّ ہے؟ - (ایہہ دبلا دہلی کڑی کون اے؟). میں بہت ڈر گیا سی sca - بڑبڑاؤندے سن: - پر اییویں کاسا سیکا تے مینوں شرمندگی ہوئی، میں منہ نہیں کھول سکی تے میں اوہناں سوالاں دے جواب وی نہیں دتا جیہڑے استاد نے پیار نال مینوں پچھیا۔

میں اک انلواٹک کڑی سی اتے میرے کول ہمت نہیں سی کہ اوہ اسنوں پیشاب کرن لئی باہر جان دے یوگ ہون لئی کہن دی کہن دی ہمت نہیں سی، اتے اک وار جدوں میں ایہہ کم اپنے اتے کیتا سی۔ اس لئی جدوں میں گھر پہنچیا تاں اس ماسی نے مینوں اک بیرل بھر دتا کیونکہ اس نوں میرا لباس دھونا پیا سی جو اگلے دن سمیں تکّ خشک نہیں ہندا۔ دن گزر گئے تے ہر واری اوہو گل پہنچ جاندی اے۔ استاد دن دے ادھ وچ ادھی-دن وچ آیا، اسنے مینوں ٹوائلٹ بھیج دتا، پر کدے-کدے اوہ اسنوں بھلّ جاندا اتے میں واپس میرے اتے بنا دتا۔ ساتھیاں نے مینوں نظر انداز کیتا اتے میرے توں اس طرحاں ٹال دتا جو میں مینوں ستایا ہووے اتے اوہناں نے میرے نال دوستی کرن دی کوشش وی نہیں کیتی۔

اوہناں وچوں اوہ اک دوجے نوں جاندے سن کیونکہ اوہ پنڈ وچ ملدے سن، جدوں کہ مینوں دیہاتی علاقیاں وچ گھر پہنچن لئی لگبھگ اک گھنٹہ چلنا پیا سی اتے اس لئی میرے کول اوہناں دا دوست بنن دے موقعے نہیں سن۔ چاچے صرف ایتوار نوں پنڈ وچ آ کے دوستاں نوں ملن تے اوہناں نال شراب دی بوتل دے ساہمنے کجھ خوشی دے گھڑیاں اوہناں نال ہی لنگھاؤندے سن۔ پر زیادہ تر ویلے ماس اپنے پتی لئی کم دے احکامات حاصل کرن لئی گھر رہندا سی۔ چھ سالوں وچّ میں لمبے اچے خچر ٹریک 'تے چلیا۔ ادھے راہ میں استاد نوں پیش کرن لئی پتیاں نال گھرے ہوئے بنفشیاں دا گلدستہ اکٹھا کرن لئی رک گیا

میں ایگزاسٹ سکول پہنچ گیا۔ دوپہر دے بعد میں سیکاڈاس دے بہرے فرنری دے نال دیہاتی علاقیاں وچ واپس آیا اتے اک تپدی سورج دے نال، کدے وی اک جیوندی روح دا ساہمنا نہیں کردا۔

میں اس ہول وچّ ڈھلا ہو گیا اتے میں اس غیر-سبندھت ماحول وچّ اپنے آپ نال کلپنا کرن لئی اکلا ہی رہا جس وچّ میرے ولّ ودھدی ہوئی شدید ماسی سی۔ چاچا، ایہہ کم ختم ہو گیا کم لگبھگ ہمیشہ میخانے توں لنگھ گیا اتے رات نوں گھر واپس آ جاندا سی ہمیشہ نشے وچّ آؤندا سی۔ کدے-کدے، عامّ توں ودھ شاندار، ایہہ گواچ گیا سی اتے گھر نہیں گیا سی۔ ماسی تے کجھ گوانڈھی لالٹیناں دی روشنی نال ندی دے نال نال ادھی رات نوں لبھن گئے۔ جدوں اوہناں نے اسنوں زمین 'تے ڈگّ پیا تاں اوہناں نے اسنوں واپس جان لئی راضی کیتا۔

اس دوران، میں سکول وچّ چنگی چیز نوں نہیں جوڑ سکدا سی۔ پہلی سہ ماہی دے بعد، استاد نے رپورٹ دے کارڈاں نوں تقسیم کیتا، فیر بنڈل دے آثار دے نال تے بدقسمتی توں تمام ناکافی مضامین

دے نال: میرا رپورٹ کارڈ کلاس وچ سب توں زیادہ غریب سی۔ میری ماسی نوں حوصلہ دین لئی میں اوہنوں دسیا کہ دوجے رپورٹ کارڈ میرے ورگے نیں تے چاچی نوں تقریباً پھڑ لیا گیا۔ ایس لئی دن دے بعد دن میں اپنے آپ تے کلاس وچ ہمت لئی سی میں کجھ ساتھیان نال دوستی کرن دی کوشش کیتی۔ میں اوہناں دے نیڑے آؤنا چاہندا سی، پر اوہناں نے مینوں اپنیاں تقریراں توں باہر کر دتا، شاید اس لئی کہ اوہناں دیاں اکھاں وچ میں اک غریب دیہاتی کڑی سی۔

تیجا باب - ریت دیاں کھیڈاں

کیساٹرنگیا وچ تنہائی وچ گزارے گئے سالوں وچ اوہ وقت کدی نئیں گزریا کیونجے صرف اک ہی کم کیتا جاسکدا سی اوہ سارا مقدس دن سننا سی کہ پنچھیاں دی چھہٹ تے موسم گرما وچ سیکاڈاس دی بہرے فرنری، جدوں سمندر توں شروع ہونے والا سیروکو ندی دے زگ زگ روٹ دے نال نال وادی نوں مقرر کیتا گیا۔ دیہاتی علاقیاں دے جانور میرے دوست سن۔ اس لئی میں اپنا سماں کلپناٹک کرن وچ بتایا۔ میں اپنے آپ نوں اوہناں اعداد و شمار توں شروع کرن دی اک دنیا بنائی جو مینوں اسمان دے پچھوکر وچ جاں درختاں دیاں شاخاں وچ دکھائی دے رہے سن: جنگلی جانور جو بولدے سن، نائٹ میں روکا سالوائیسٹا دے کنڈھے تے اتے پھر اپنے نال اپنے جادوئی طاقتاں میں اوہناں نوں ڈگن لئی مجبور کر دتیاں، میں اوہناں نوں ڈر نال ختم ہو کے ویکھیا۔ پھر میں روکا نوں اک اڑدھے وچ بدل دتا جو اچانک پہاڑ توں وکھ ہو گیا اتے ساریاں مہماں لئی اتشاه دی بوائی نوں اڈاری مار کے اڈاری ماری۔ میں بدلاں نوں بدل دتا، جو اڈدے بیڑیاں بن کے اسمان وچ سفر کر کے دور سمندر توں وی آگے جان دی سوچدی سی، جتھے میری ماں-بھیناں نے مینوں اڈیک کر دتا سی۔ اس ندی دے پانی وچوں نکل کے سوجدے ہوئے کریک جدوں تک کہ اوہ ندی وچ آگے ودھن والے وشال جانوراں وچ نہیں بدل گئے، اوہناں نے وی پودیاں نوں جڑوں جڑا دتا۔

کدے-کدے میں اپنی ماسی انٹونیا دا ناخوشگوار چہرے نوں یاد کردا سی۔ اوہ مینوں پیار نہیں کردی سی، اوہنے مینوں پیار نہیں کیتا تے میں اوہنوں نفرت کیتی: میری ماں نے مینوں اپنی بھین نوں سونپ دتا سی پر اوہنے ایہہ وی وعدہ کیتا سی کہ اک دن اوہ مینوں لین لئی آوے گی: ایسے لئی میں اکثر درختاں تے چڑھ گیا، میں افق دی جانچ پڑتال کیتی، اس امید نال کہ اوہ اپنے پیو دے نال مل کے اک

چٹے گھوڑے دی پٹھ اتے پہنچدی سی۔ سان باسیلیو اتے واللانکازا دے گوانڈھی بستیاں وچ آدمی سارے ہی رہ گئے سن۔ ایہہ سبھ کجھ جو صرف عورتاں، بچے اتے کجھ بڈھے لوک ہی ہی رہے۔ اوہ چپ پٹھ سن جنہاں نوں زندگی بس چھوہ گئی سی۔ وقت رک گیا سی تے لوکاں دا خیال سی کہ سب کجھ بدل جاوے گا، کہ اک دن جنگ توں بعد، تہذیب نوں بکھرے ہوئے گھراں دے اس جھنڈ وچ اپنا جت دا داخلہ، موت تے بلنا ہو جانا سی۔ میں چاہواں گا کہ دوست ہوں، ایہہ جان لو کہ میں اکلا تے ترک کیتا گیا ہاں، حفاظت کرن دے قابل ہوں دے نال، ایہہ جان کے کہ میں ایہناں یا اوہناں دے گھر وچ پناہ لے سکدا واں۔ مینوں ایہہ وی کہن دا حق وی نہیں سی کہ میں اک پروار توں بناں ہاں، میرے ماں-پیو سمندر دے الٹ دور، اس بے انت نیلے توں باہر دور سن، کہ میرے اتے اوہناں دے وچکار اتھے اک اچے اتے ناقابلِ تستور پہاڑ وانگ سی۔ اس دی بجائے مینوں اپنی ماسی نال رہن لئی مجبور کیتا گیا سی جس نے مینوں بدسلوکی دا شکار کیتا سی۔ جدوں میں اس بارے وچ سوچیا اتے میں اس نوں دیکھیا تاں مینوں اس سکریچنگ اتے سفاکانہ آواز نال کھجھ رہا سی۔ اک آواز نے چیکن لئی بنائی، چیکن، توہین کرن اتے پری-ویریکیٹ کرن لئی۔

اس دی آواز توں جانور وی ڈردے سن۔ صرف اس شوہر دے نال ہی اس نے رچ نوں تھلے کیتا اتے آواز دا حجم اپنے آپ نوں اک بھیڑاں دے پین وچ پوری طرحاں بدل گیا۔ میری ماسی نے سوچیا کہ اک کڑی ایہہ سمجھن وچ اسمرتھ اے کہ اسدے آلے-دوالے کی ہندا اے۔ نہ صرف مینوں سبھ کجھ سمجھ آیا، سگوں، اس توں علاوہ، میں کوئی تبدیلی جان غیر فعال نہیں سی۔ ایہہ اک لگاتار ٹکراؤ سی۔ اک لامحدود تے تھکا دین والی جدوجہد۔ ہر بن تے فیر میں مستقبل دے بارے وچ سوچیا: اوہ بڈھی تے بے بس، میں جوان تے مضبوط، پر ہر شے دے باوجود میں اوہدے نال برا سلوک نہیں کردا سی، ایہہ میری فطرت دا حصہ نہیں سی۔

کدے میں اس دریا دے نیڑے پہنچیا جتھے مینوں کپڑے دھون لئی گئے لوکاں نوں مل گیا، لیما بناؤن لئی، یعنی اوہناں نے چادراں اتے ڈھکناں نوں سبھ توں پہلاں راکھ نال ہراؤن لئی دھوئے۔ یا جدوں قینچ دے دور توں بعد بھیڑاں دی اون نوں دھون تے سورج نوں چٹے کرن لئی سٹک کے اوہنوں منجیاں دے گدے نوں بھرن لئی ورتیا۔ میں اوہ جھنڈاں نوں اکٹھا کرن لئی گیا جو کنڈھے دے پتھراں وچ رہ گئیاں سن اتے اوہناں نال میں اپنا پیچ گڈی پہنی ہوئی سی۔ جدوں مینوں پتہ نہیں سی لگدا کہ کیہ کرنا میں جھینگاں دی بھال وچ ریوا ڈیل دے دھارے تے پتھر چکنا شروع کیتا، مہارت نال میں اوہناں نوں اپنے سر تے انگلاں نال ہک دتا، تاں جے اوہناں دیاں انگلاں دے پنچے نال انگلاں نوں روکیا جا سکے۔ میں اوہناں نوں گھر تے شام نوں لایا جدوں ماسی نے اگ نوں روست کیتا تے اوہناں نوں کھا لیا: میرے لئی ایہہ اک خاص ڈنر سی۔ کدے-کدے کیکڑے دی تھان، پتھر اٹھدیاں ہی اوہ ڈگ پئے، اک عمودی چھلانگ، چھوٹے

ڈرے ہوئے مینڈکاں نال جس نے مینوں ڈر توں چھال مار دتی۔ مینوں لگدا سی کہ اوہ میرے پلے ساتھی نہیں تے کدی کدی مینوں وی افسوس کرنا پیندا اے کہ اوہناں نوں ساری رات ہنیرے وچ اکلا چھڈنا پیندا اے۔ جدوں مینوں شام نوں اچی آواز وچ گھر پرتتا پیا تے میں چاچے مشیل نوں اوس گونج دا استعمال کردے ہوئے فون کیتا جیہڑا وادی وچ بنایا گیا سی۔ کدے-کدے گرمیاں وچ جدوں سکارڈنو پروار ہندا سی جو وادی وچ اک گھر وچ رہندا سی، میں اوہناں نوں لبھن گیا سی۔ میں ممی نال کھیڈیا جو بھراواں وچوں سبھ توں چھوٹا سی۔

پیو نے سانوں گڈیاں لئی کرسیاں تے میزاں بنائیاں۔ جیویں کہ کمپنی وچ کجھ گھنٹے خرچ کرنا چنگا سی۔ سویرے اوہناں نے مینوں اس ویلے فون کیتا جدوں اوہ ددھ لین لئی دریا دے دوجے پاسے چلے گئے۔ اوہناں کول بھرن لئی بالٹی سی، "تصور" اس نوں دودھ دیندیاں دیکھ کے مطمئن سی۔ گائے دی مالکن، کیپلی وچ مکا بے رحمی نال ہے اتے مینوں ادھا شیشہ پیش کیتا گیا ہے۔ ماسی دے گھر وچ ددھ نوں سال وچ دو وار ویکھیا جاندا سی: جدوں اوہنے بسکٹ بنائے تے ایسٹر وچ جدوں اوہنے کبوتران نوں انیل لائن دے رنگ دے انڈے نال تیار کیتا۔ جدوں دودھ ابالیا گیا تاں میں آخری تک ڈگ پیا۔ دیہاتی گھر دے دیہی گھر وچ اک منجی سی تے چاچے ان دا اک بستر سی، جے تسی ایہنوں بستر تے کہہ سکدے او تے لوہے دے دو گھاس دے دوہریاں تے رکھے گئے محوران نوں اک بھوسے دے گدے نال، کیونکہ کرین دا اوہ نوارا وچ چھڈ دتا سی۔ مینوں اک بھوسے وچ سونا پیا جس وچ صرف اک بڈھی فوجی کمبل سی، جو چکنائی اتے گھس گئی سی۔ میں اک کینوس دی قمیض نال بستر تے گیا سی جیہڑی میں وی بغیر پینٹی دے دن دے دوران لے کے چلی سی۔ ہر رات پٹیوا نوں اس سردی نوں بیان کرنا ممکن نہیں۔ جدوں مینہ پیندا سی تاں چھت وچ گھس جان والے پانی نوں اکٹھا کرن لئی برتناں دی لوڑ سی۔ جے رات نوں مینوں پیشاب کرن دی لوڑ ہووے تاں مینوں گھر چھڈ کے اس نوں قدم دے نیڑے بناؤنا پیندا سی۔ جے مینوں احساس نہیں سی، کیونکہ میں سپنا دیکھیا سی، اتے میں اس بھوسے وچ کیتا سی، سویرے میں وی اک بیرل کیٹروا لے لیا۔ چاچی انتونیا وی دن ویلے ورتی جاندی سی، جدوں کہ چاچے مشیل نے اس دی ماں دی دیکھ بھال کیتی سی۔

نیند دی رسم عام رسم دے انوسار ہوئی: پہلاں مینوں سونپنا پیا سی، پھر اوہ ماسی تک ہی سی، پھر چاچے نے اپنیاں پتلون دیاں سطران لاپیاں۔ دن دے ویلے جان والی بجائے چوڑی قمیض دے نال اوہ نوں بند کر دتا۔ میں، جو شرارتی سی، lumè منجے ول گیا، کندھ نال اک میز 'تے رکھے تیل دے جھانکن والے ول نہ دیکھن دا دکھاوا کردا سی: جدوں اوہ اس شعلے نوں بند کرن لئی تھلے آیا تاں میں کندھ 'تے پروجیکٹ کیتا، اک چینی پرچھاویں وانگ، اسدی شکل دین-ڈون نال اسدی شکل جو لٹکدی سی۔ اوہ کیہ اک چنگا تازہ! - اسنے کیہا، کیونکہ اسنے جو شراب پیتی سی، اسنوں اپنا گرم دتا جاندا سی۔ -

اوہناں دے بستر دے نال دو ہیڈ فون سن، یعنی دو وڈے سرکنڈے دیاں ٹوکریاں جتھے اوہ خشک انجیر رکھدے سن۔ اوہ اوہناں نوں گندے اتے چکنے والے چیتھڑے ڈھکے ہوئے سن اتے بعد وچ چاچے دے صاف انڈرویر سن۔ میرے منجے کول اک سینے وچ اوہناں نے روٹی اتے اک سکارف رکھیا جس نے مینوں سر دے آلے-دوآلے لپیٹ لیا جدوں میں سردیاں وچ سکول، انڈرویر اتے ماسی دے لوکاں نوں سکول جاندا سی۔ میں اوہناں نوں ایتوار نوں ہی ورتیا سی جدوں اسیں نووارا دے ماس کول گئے ساں۔ چاچے دا کہنا سی کہ دیہاتی علاقیاں وچ اوہناں نوں رکھنا ضروری نہیں اے کیونکہ اسیں اوہناں نوں غیر ضروری طور تے ورتن گئے۔

جنوری وچ اوہناں نے سور نوں مار دتا۔ اوہناں نے کجھ ساسیج اتے نمکین دار نوں تیار کیتا۔ اک ٹیراکوٹا دے برتن وچ ڈبے ہوئے سردار وچ ابلے ہوئے پیراں نوں رکھیا گیا سی۔ عام طور اُتے اوہ مٹی وچ تازہ وسیع پھلیاں دے نال کھپت کردے سن کیونجے اوہ روایتی طور اُتے اس توں پہلے کھپت نئیں کرسکدے سن۔ اک وار اپریل دی گلّ سی، میں چاچی توں بھکھے ہون کرکے چاچی توں پچھیا تے مینوں نہیں پتہ سی کہ روٹی دا کی کھانا کراں؟ ماسی ایہہ کہہ کے چیکن لگ پئی کہ میں پاگل آن۔ اک دن جدوں میں سکول توں واپس آیا، میں اپنی بھین نال خچر دے ٹریک دے نال اوفیلیا نال ملیا۔ اوہ ماں دے یتیم سن اتے فرانس توں پیو نال واپس آ گئے سن۔

اوہ میرے توں بہت زیادہ پیلے سن، میں ترس رہیا سی تے میں اوہناں نوں آکھیا: میں اتھے داخل ہواں جتھے میں رہندا ہاں، ایس ویلے میری ماسی پانی لین لئی باہر اے، تندور وچ اک گھڑا اے کھان دا، لے لو، فیڈ پر کرو کجھ نہیں کہو کہ کوئی نہیں۔ اوہناں نے میرا شکریہ ادا کیتا اتے بھکھ توں دھکیل دتا کہ اوہ بغیر جھجک دے میری صلاح دے پچھے چل پئے۔ مٹی وچ جدوں چاچے نے پھلیاں نوں پکایا سی، اوہ سور دے پیراں نوں حاصل کرن لئی چلے گئے سن اتے اس دی تھاں اوہناں نوں صرف اس برتن نوں ہی سرہند نال ملیا: یقیناً ایہہ سوچ کے کہ میں کئی دنوں اوہناں نے میرے خلاف غصہ کیتا سی تاں کہ اوہ اس نوں ادائیگی کرن۔ اس وار مینوں بہت ہی فخر محسوس ہویا کیونکہ پہلی وار میرے کول اوہناں دے اؤرکس دے خلاف اک بہت وڈی لڑائی جتن دا خوشگوار احساس سی۔ حفظان صحت دے پسواں دی کمی دی وجہ توں پورے گھر وچ غیر پریشانی دا شکار ہویا۔ رات نوں اوہناں نے میری گردن نوں مکے مارے تے ماسی نے مینوں ہر شام نوں زیتون دے تیل نال چکنائی دتی تاں جے پسواں نوں میرا خون چوسن توں روکیا جا سکے۔ سویرے میرے کول اوہ گردن سی جیہڑی رنگی لگدی سی۔ جوین کہ ماسی دی طرحاں میرے کول وی جوئے سن، میرے سر نوں دھون دی عادت نہیں سی۔ دوجے پاسے چاچی نے والاں دے گھنگرو بنا دتے تے اوہناں نوں اوس گنا وچ رکھن لئی جس نال اوہناں نوں پانی تے چینی نال چکنائی دتی گئی۔

دوجے پاسے میرے ہم جماعت ہمیشہ صاف سن۔ اوہناں وچوں سبھ توں غریب وی میرے ورگا گندا نہیں سی۔ استاد نے حاشیے تے رہن دے کم وچ وی حصہ پایا، جو آخری بنچ وچ سبھ توں دور ہو گیا۔ میرا سریر ناقص گندا سی۔ اوہناں نے سال وچ اک وار دریا وچ، فیراگستو دی پارٹی دے موقعے، مینوں دھونڈیاں، پنڈ وچ سبھ توں اہم۔ اک وار جدوں میں اپنی ماں بارے سوچ رہیا سی، میں کوئی ست سال دا سی، میں برازیر دی ابلدی راکھ وچ ڈگ پیندا ہاں۔ میں اپنا سجے ہتھ ساڑ دتا تے ماسی مینوں ڈاکٹر کول نہیں سی لے جاندی، پر ہر روز اوہ مینوں جڑی بوٹیاں نال دوا لیندا سی۔ میرے کول دو بلبلے سن جو دو کبوتران دے انڈے نال ملدے جلدے سن، میں برائی توں چیکیا اوہ کدے نہیں ہلیا۔ میں چوبیاں ولوں گنڈھی جایدی سی۔

میرے کول اک دو مہینے بعد اک معجزہ ٹھیک ہو گیا اے تے میں اجے وی اپنا نشان رکھدا ہاں۔ سکول دے دور وچ جدوں اک ایتوار نوں میں بالکونی تے سی، اک کڑی جیہڑی تھلے گئی سی، مینوں پچھیا کہ کیہ میں مس ونسنزینا ولوں کیٹیکیزم دے سبق تے اوہدے نال جانا چاہنا واں؟ مینوں پتہ نہیں سی کہ ایہہ کیہ اے کیونکہ ماسی نے مینوں صرف سبھ توں اہم چھٹیاں دے موقعے تے ماس ول لے گیا، مینوں سمجھ نہیں سی کہ چرچ وچ جانا کیہ مطلب اے۔ ساڈے گھر دے ساہمنے اک پجاری دے ساہمنے، پتا بومی جیوندی رہندی سی پر میں اس نوں بہت کجھ وار ملیا اتے ہچکچاہٹ نال اس ول دیکھن لگ پیا۔ ماسی نے مینوں مثلی تک دہرایا: - جے اوہ پادری اسنوں دسدا اے کہ اوہ اپنی بولی نوں کٹ دیویگا۔ بہر حال میں پچھیا تے غیر متوقع طور تے کیٹیکیزم دے سبق لین دی اجازت حاصل کیتی۔ میں جھٹ اپنے آپ نوں اس ماحول وچ آرام نال پایا۔ جوان عورت نے مینوں اک کتابچہ تے اک اخبار دتا۔ مینوں یسوع دے بارے وچ سن کے بے پناہ خوشی محسوس ہوئی۔ میں گھر وچ اس بارے گل کیتی اتے اوہناں نے جواب دتا کہ میں اجے وی بہت چھوٹا ہاں۔ میں جواب دتا، جھوٹھ بولنا، کہ اس گروہ دے سارے گروہ اس نوں بنا دین گے۔ حقیقت وچ اوہ پہلے ہی بنائے گئے سن، اے، میں تے نوجوان خاتون نے اتفاق کیتا تے اسیں نے سان نکولا دے پادری دے نال تاریخ طے کیتی: کورپس ڈومینی دا دن۔

چٹے لباس دا مسئلہ اٹھیا، پر کسے نے اس ماسی نوں دسیا کہ نناں نے اس نوں کرائے تے لے لیا۔ لمبا۔ انتظار کیتا گیا دن آیا: سویرے اوہ میرے نال گرجا گھر دی دیگینا دے نال سی۔ اوہناں نے سوچیا کہ ہور کڑیاں نے اس لئی کہ اس نے کدے کیٹیکیزم دی خاتون نال رابطہ کرن لئی پہل نہیں کیتی سی۔ مینوں احساس ہویا کہ میں اکلا ہاں، اسنے میرے تے زور دتا: - بگ، بدتمیز -- دوجے لوکاں نال میرا استاد وی اس سویرے ماس وچ سی۔ کجھ عورتاں اس نوں شانت کر دیاں بن۔ پادری نے پہنچیا تے مینوں ہتھ نال لے کے مینوں اعتراف دی قربانی دے مطابق لے آیا۔ مینوں سوہنے شبد سنائے جو میں پہلاں کدے نہیں سنیا سی۔ میں جنت وچ اڈا جا پدا سی تے میں میرے وچکار اکھیا سی: - ایہہ سچ نہیں کہ پادری بولی نوں

کٹدے نیں، بے شک اوہ اک بچے دے دکھاں نوں سمجھنا جاندے نیں۔۔ جے میں ہو جاندا تان اسنوں گلے لا لیندا تے اسنوں خوشی نال چم لیندا۔

اوہناں نے مینوں پنج ایوی ماریہ لئی پینتریبازی کرن لئی مجبور کیتا تے میں واپس اس تھان تے گیا۔ جھٹ میری ماسی نے مینوں پچھیا کہ میں پادری نوں کی کہا سی کہ اتھے رہن لئی، اتے میں: - نوجوان عورت نے مینوں سکھایا کہ اعتراف خفیہ ہے۔۔ ہاں، پر پہلی وار جدوں تہانوں مینوں دسنا پویگا۔ آرپیا نے اصرار کیتا۔ کوئی کم نہیں۔ اتھے ماس، کمیونین سی اتے باہر نکلن تے اوہناں نے مینوں مامے دے ہتھ نوں چم کے کہن لئی مجبور کیتا: - ووسیا مینوں برکت۔۔ میں دادے توں شروع کیتا، ہمیشہ اک ہی فقرہ، فیر میں سارے رشتے داراں دے آلے دوالے چلا گیا۔ چاچی گانتا نے مینوں اک کتابچہ دتا۔ مینوں بھکھ لگی سی، پر کسے نے مینوں کھان دی پیش کش نہیں کیتی۔ عام طور اُتے، تقریب دے بعد، بسکٹ دے نال گرانیٹا لینے دے لئی بار وچ جانے دا رواج سی، لیکن انہاں نوں بچت دے انمان توں لیا گیا: دوپہر دے وقت اسیں پاستا دی اک پلیٹ کھادی تے دوپہر دے وقت اسیں فوٹو گرافر دے پاس چلے گئے کیونجے رشتہ داراں نے ماں نوں اک فوٹو بھیجن دی تجویز دتی

میں دوجی کلاس ختم کر لئی سی، بہت گھٹ ووٹاں نال ترقی دتی گئی سی۔ اس سال سانوں سارے گرمیاں وچ دیہاتی علاقیاں وچ ہونا پیا سی۔ میں مخالفت کردا ہاں: - گھٹو-گھٹو ایتوار نوں مینوں ماس وچ جانا پیندا ہے اتے اوہ دادے نوں لبھنا پیندا ہے جو اکلا ہے۔۔ اوہ بہت چنگا آدمی سی، دمہ نال بیمار سی۔ دھی نے اس نوں غفلت لئی، کجھ لاپرواہی لئی، کجھ اس لئی کہ اوہ پتی ولوں کنڈیشنڈ ہن، ہمیشہ گوانڈھیاں، رشتے داراں اتے پیو۔ ان۔ عقان نال ناراض ہن۔

میں دھون لئی کتان لے گیا تے میں ایس نوں مائیچریلو ولوں لکی ہوئی ماسی وچ لے آیا ورنہ اوہناں نوں مصیبت سی۔ اسنوں اپنے پیو لئی وی پیار نہیں سی لگدا: اک دن اسدا ادھا-بھینسٹرنگیا آیا کہ اوہ مر گیا اے۔ "جے توں نہیں جاندا تاں توں تہانوں کوسی لے جاندا ایں (بٹ وچ کک) نے اسنوں کیہا سی۔

جدوں پارٹی پنڈ وچ سی، سنگیتک بینڈ دے اتپاداں نوں "سخت ٹکڑا" دی پیش کش کیتی گئی سی، اک آس کریم جس نوں اسدی خاص مستقل مزاجی لئی کیہا جاندا سی۔ چاچا مشیل، اوہ کدے نہیں سمجھ سکیا کہ اوہ ایہہ پسند نہیں سی جاں اس لئی کہ سخاوت دے اک غیر-معمولی اشارے ولّ دھکیل دتا گیا، مینوں لنگھدے دیکھ کے اسنے مینوں فون کیتا: "کنٹینٹینا، آؤ اتے آس کریم حاصل کرو"۔ تے ایس لئی میں اوہناں نایاب موقعیاں وچ، کجھ چنگا کجھ چنگا چکھن دا موقع لیا۔

کجھ سماں پہلاں ڈاکٹر کوزینٹینو دی بیسینو نے مینوں اک اجیہی تفصیل دی یاد دلائی سی جو میری یاد وچ گواچ گئی سی۔ جدوں کہ سنگیتک بینڈ نے شہر دیاں گلیاں وچ بچیاں نوں کھیڈیا پریڈ وچ شامل ہون دی کوشش کیتی۔ پر اوہناں دی موجودگی نوں جواز پیش کرن لئی اک انگ نوں "جاننا" کرنا ضروری سی۔ ثابت کرن لئی، تسین اسدی جیکٹ دی جیب وچ ہتھ پھڑیا سی۔ میں اس طرحاں اپنے چاچے مشیل دی پیروی کیتی، جدوں کہ پیو دے اک پرائمری اتے یتیم استاد دے پتر گیانی کوسینٹینو، لیڈر دے سر وچ ہتھ پھڑیا۔

نووارا دی جنگ دے وچکار کجھ بمباں ہون لگیاں۔ سبھ نوں بھج گیا اتے کجھ جانن والیاں نے ساڈے نال کیساٹرنگیا وچ پناہ لئی۔ میرے لئی ایہہ اک پارٹی سی کیونکہ میں کمپنی وچ ہو سکدا سی۔ ہر ہن پھر اس نوں سپلنٹاں دی سیٹی محسوس ہوئی۔ اک بمب نے پائے ہوئے آرلینڈو پیسٹری دی دکان دے پتر دی دکھانتک خبر وی پہنچی۔ ڈوموڈوسولا وچ ماں، چوتھی بار حمل دی حالت وچ، روزا تے انتونیٹا دے نال اکلا رہی۔ میرے ڈیڈ نوں نشانے بنان لئی سسلی واپس بلایا گیا سی۔ روانگی دے کجھ مہینے بعد اوہنوں پتہ سی کہ اوہدی ماں نے یما ناں دی اک نکئی جہی کڑی نوں جنم دتا اے تے اوہنوں گھر پرتن دا موقع ملیا کیونکہ چار بچیاں نال چھوٹ دی آس سی۔

بدقسمتی توں، اوہ ڈوموڈوسولا پہنچے تاں اک تلخ حیرت ملی: ایما 12 دن دے بعد رہنے توں بند ہوگئی سی۔ دو دن بعد اس نوں آگے ولّ پرتنا پیا۔ کجھ مہینے بعد - ایہہ 8 ستمبر توں بعد غیر یقینی صورتحال اتے عدم استحکام دا دور سی - اوہ فوجی سیوا توں بچن وچ کامیاب ہو گیا اتے نووارا واپس آیا تاں کہ جنگ دے اپنے ماں تک پہنچن دا انت ہو سکے۔ اسنے اک چھوٹی جہی شوبنی دی دکان کھولھی۔

روز میں اوہنوں ملن جاندا سی۔ ٹمڈ پر اس عمر دے لئی ہوشیار سی جو میرے کول سی کہ میرے کول اوہ انتباہ سی کہ ڈیڈ اک ویابت عورت دے نال سوں گیا سی پر فوجی شوہر دے نال۔ اک دن میں پیازا برٹولیمی دے چڑھن تے باکس آفس وچ داخل ہویا۔ اس دے نال والی دکان دا بندہ ڈیڈ نال گل بات کردا سی۔ میں انڈیکس اتے میڈیم نال نسیا جسدا مقصد اپنے پیؤ نوں ماں نوں ترجمہ کرن لئی حاصل کرنا سی۔ گوانڈھی مینوں لے جان وچ کامیاب ہو گیا، جدوں کہ میرے ڈیڈ نے اک مسکراہٹ نال مینوں "تھاڈا... کاروبار بنایا" نے آکھیا۔ '44 وچ اک بھورے رنگ دا بچہ پیدا ہویا، اسدے نال ہی گھنگرارا

بدیوچیا وچ پدرانہ دادا پیٹ دے کینسر توں بیمار ہوگئے سن۔ مینوں ماسی توں اجازت ملی کہ میں جا کے اوہنوں ویکھن لئی جاواں۔ میں اکثر کیسائرنگیا توں اتر گیا تے میں دریا دے نال اس کھیتر دے نال نال چلا گیا۔ مینوں اس نوں منجے وچ یاد سی، پر امن۔ دادی اجے وی دوکان وچ رجھ گئی سی اتے اوہ اس نوں تھوڑھا سماں وقف کر سکدی سی۔ اس نے مکھیاں دا شکار کرن لئی اپنے ہتھ وچ اک زیتون دا ٹہڑا لا دتا، پر اوہ ہور وی خراب ہو گیا اتے ہن طاقت نہیں سی اتے میں اوہناں دا شکار کیتا۔ نومبر نوں 66 وریاں دی عمر وچ اوہ جنت لئی اڈاری ماری۔ ڈیڈ اجے وی سسلی وچ سی۔ چاچے نے وی 1944 اس جنازے وچ حصہ لیا۔

ہر ہن تے فیر مینوں کسے ماں دا خط ملیا۔ '45 وچ ڈیڈ ڈوموڈوسولا واپس آیا اتے میرا بھرا جیوسپے وچ پیدا ہویا سی۔ '46

چوتھا باب - تیل، کوبوب تے برے اکھ

ساری دنیا وچ جنگ دا غصہ سی، موصلات مشکل سن تے سانوں ہن ماں دی ماں نہیں ملی. خوش قسمتی نال، پیو نوں برساکلی دے سریر وچ سسلی واپس بلایا گیا سی اتے جدوں اسدے کول کجھ دناں دی آزادی سی تاں اوہ مینوں ملن آیا سی۔ جنگ دی وجہ توں دیہاتی علاقیاں وچ کئی لوک سن۔ بے گھر لوکی پندراں دن تک رکدے رہندے پر فیر پنڈ وچ بمباری دا خطرہ سی تے اوہ سارا سال دیہاتی علاقیاں وچ رہن نوں ترجیح دیندے سن۔

ہر اک ہن تے فیر میں اوہناں لوکاں نال پناہ لئی۔ اک پروار سی جس وچ چار بچے ہمیشہ کھان-پین نوں گوا دندے ہوئے چنگے موڈ وچ سن۔ میں اوہناں چاچے ان دا لالچ ویکھی جیہناں کول کئی سگے سکیاں انجیاں سن تے اوہناں نے کسے نوں نہیں دتا: میں اک چنگا مٹھی بھر لیا تے خفیہ طور تے میں اوہناں پھلیاں نے مینوں ناشتہ کرن لئی دتا سی میں اوہناں لئی اوہناں نوں بچایا۔ fava نوں لیا۔ اک نکئی جہی سخت روٹی وی: اک ٹکڑا جو میری ماسی نے مینوں سکول جان توں پہلاں جیب وچ پا دتا سی میں اوہناں بچیاں نال ونڈیا تے بدلے وچ اوہناں نے مینوں کجھ چادران دتیاں، اوہناں نے مینوں جھولے تے کھیڈن لئی مجبور کیتا تے اوہناں وچوں اک نے بنایا کھڈونے، کرسیاں تے بستراں دے لئی بستراں جو مینوں تے اس دی چھوٹی بہن دا مقدر سن، جدوں کہ وڈی بہن نے سانوں پیچ گڑیا بنائے سن۔

کدے-کدے ایہہ وی ہو جاندا کہ میں دریا وچ اتر جاندا ہاں، جتھے آلے-دوآلے دیاں عورتاں نے کپڑے دھون لئی جا کے بیکھ نال کپڑے دھون لئیاں، اتے میں اس گلّ نوں حیرانی نال دیکھن لگّ پیا کہ پانی نوں دو وڈے پتھراں نال پالے ہوئے کنٹینر وچ گرم کرن لئی اگّ لگّ گئی۔ میں کدے وی ایہناں کاروائیاں نوں ماسی کرن لئی نہیں ویکھیا۔ اوہ کدے کدے نہیں دھویا جاں دریا ولّ گیا جدوں اسدے چکنے اتے بہت ہی گندے کپڑے نہیں دکھاؤن والا کوئی نہیں سی۔

دوجے ویلے میں اوہناں زنانیاں دا مشاہدہ کیتا جیہڑیاں دو یا تن دناں لئی گھر وچ بنے کتان کینوس نوں کھلاردیاں سن۔ اوہناں نے اس نوں گیلا کیتا اتے اس نوں سڑدے سورج وچ خشک کر دتا جدوں تک کہ ایہہ گورا نہیں ہو جاندا۔ ماسی نے مینوں ہمیشہ گھر بلایا پر میں سنن دا دکھاوا کیتا۔ جنگ وچ، دھی - ان - عالی وی اک کڑی نال ٹورین توں واپس آ گئی سی۔ سالواٹور، سوتیلے پتر دے ستکار توں، اس نال اک رانی وانگ سلوک کیتا گیا سی۔ اس ویلے اوہ پنڈ وچ ہی رہ گئے سن اتے اس موقعے لئی ماسی نے خوشبودار صابن، کتان تولیے، خشک بھانڈے، میزپاک اتے نیپکناں نوں اک چنگا تاثر بناؤن لئی باہر کڈھ دتا۔ اس دی بجائے میرے نال اک نوکر وانگ سلوک کیتا گیا، مینوں کمیشن کرن اتے چشمے توں پانی لین لئی بھیجیا گیا، کیونکہ پروہنا بھیجنا بے عزتی سی۔

کرسمس آیا تے شمالی رواج دے مطابق، صبح دی دلہن دے پاس بچے یسوع توں اپنے بچے نوں اک اچھا تحفہ سی: برتنن تے گڑیا دی تھتری دی اک اچھی خدمت۔ میں اس لئی خوش ہو گیا، پر نال ہی میں غصے نال پھٹ گیا کیونکہ اوہ چیزاں کدے نہیں ہوئیاں۔ میں کمزور تے کمزور ہو گیا۔ انگور سی پر اس نوں کھان لئی سی: تہانوں اس نوں شراب لئی نچوڑنا پیا سی۔ گوانڈھیاں توں صرف اک ہی کھایا جا سکدا سی۔ ہیزلنٹ اکٹھے کیتے گئے سن پر اوہناں نوں ویچن لئی۔ میں اوہناں وچوں کجھ نوں خفیہ طور تے جنگل دے گلہریاں وانگ کھادا۔ چاچے اں نے صرف کرسمس تے ایسٹر تے دودھ خریدیا تاں جے بسکٹ تیار کیتا جا سکے تے مینوں ابلدے ہوئے چمچ نال سکیم کر دتا گیا۔ ماسی نے انڈے نوں شاذ و نادر ہی بیل دی اکھ تک تیار کیتا - مینوں اکثر امید سی کہ اوہ اس نوں بھوندی: - او اس نوں دور کریئے اس لئی جدوں ساڈے کول تھوڑھا جیہا اتے بیضہ دانی دا اووار (اوہ میسینا دا اک نوجوان سی جس نے دیہاتی علاقیاں وچ بدل دتا تاں کہ اوہ اوہناں نوں تازہ لئی پاس کرن لئی انڈے اکٹھے کرن لئی مڑیا) اسیں اوہناں نوں ویچدے ہاں اتے پیسے لے لے۔ اوہ انڈے دو مہینے اکٹھے کردے سن اتے پھر اوہناں نوں ویچدے سن۔

انڈے خریدے میسینا نوں شاید اسدے ہتھ وچ اک چوچہ مل گیا - انجیر دا شکار ہونا پیندا سی، صرف کوئی کھاندا سی، دوجیاں نے اوہناں نوں دھپ وچ سٹک جان دتا سی تاں جے اوہ اوہناں نوں ویچن جاں سردیاں لئی رکھ سکے۔ اکتوبر وچ شام نوں خوبصورت شاہبلوت بنائے گئے۔ کوئی چھلکے چھلکے نے اوہناں نوں کمرے دی میز اتے چھڈ دتا (طی پلیٹ اتے نہیں سگوں روشنی توں اٹھے ہوئے تیل نال سنبھوت ہو کے سنبھو نک اتے) اتے سویرے جدوں اوہ کم اتے جان لئی چار وجے اٹھیا تاں اوہ جاگ گیا - میں اپر اتے چھڈ کے شاہبلوتاں نوں چھڈ کے مینوں دسیا: "ناشتہ کرو"۔ میں اوہناں دی اطاعت تے بھکھ لئی کھا گیا، پر اوہناں نوں تیل دا پتہ سی تے ناگزیر طور تے مینوں پیٹ دا درد ہویا۔ چاچا اس دے آسے پاسے گھمدا سی: - مینوں اپنی پوتی نال پیار اے، میں وی شاہبلوت تیار کردا ہاں جدوں رات نوں دیر نال

اجے وی دیر ہو جاندی اے ۔ حقیقت وچ میرے چاچے نوں اسدیاں اکھاں وچ نفرت سی۔ ہر بن-ہن اوہ پیلے رنگ دے سن، غصے وچ جاندے سن: بہاویں چھوٹا ہووے، اوہ اکھاں اسدے چہرے تے حملہ کردیاں سن۔ اوہ نکے تے ڈونگھے تنگ سوراخاں وانگوں سن جنہاں توں مینوں نفرت ہوندى اے۔ اس دوران اس پیڑت اتے کیڑیاں نے جت حاصل کیتی۔ ماسی نے کدے-کدے اک چمچہ تیل وی دتا ۔ اس توں کیڑے آن نوں دور رکھیا جاندا اے ، اپنے آپ نوں منانے دے لئی بڑبڑایا جاندا اے... فیر اس نے "آئی جو تمام ùa u mazzo ، پگنانہ gruxsu kuen kinno اوریتو" توں شروع کیتا: - مزائی اک ورمو سینو ، او جیووید سینیو ، مسیحی نوں گذارش کردے سن ۔ او لوڈی سینیو ، یا منگلوار سینیو ، او مرکرد -یا ونارڈف سینیو ، یا سائبوٹو سینٹو ، ایسٹریو ویرمو اسٹراڈو اک ٹیرا کاکا۔

میں اک چربی والے کیڑے نوں مار دتا جدوں میں کافر سی تے ہن میں اوہنوں مار دتا کہ میں اک مسیحی آن۔ مقدس) منگل نوں، پاک بدھوار نوں، پاک جمعرات نوں پاک جمعرات نوں مقدس جمعہ، مقدس ہفتے نوں، ایسٹری دی اسٹورما (سٹورما دی سویر وچ۔ مقدس بدھوار نوں، زمین اتے

پتہ نہیں میں کوئی بچ سکیا؟

ایتھے اسیں اک قوسین کھولدے ہاں

کئی سالوں بعد پیٹ دے درد نے مینوں پھڑ لیا۔ میں کرناں والیاں کرناں نال اک کمرے وانگ وڈیاں مشیناں نال بناؤن لئی گیا سی۔ اوہناں نے مینوں گورے بچے دا کھانا دتا تاں جے ایہہ سمجھ سکے کہ کوئی السر اے؟ بدقسمتی نال کجھ نہیں ویکھیا گیا۔ ریڈیولوجسٹ نے دسیا کہ اوہ گیسٹرائٹس اے تے مینوں ایس درد نوں گھٹ کرن لئی کجھ تخفیف دتا۔ میں اس نقطے تک پہنچ گیا کہ اوہ پانی دے اک چمچ نوں ہضم نہ ہو سکاں ۔ میں کوئی پنجاہ سال دا سی۔ ارمانڈو دی پیسینزا دے اک دوست پاولو نے مینوں اک ماہر کول لے جان دی تجویز پیش کیتی۔ اوہ ڈاکٹر مزیو توں وی آیا سی۔ گیسٹروسکوپى ٹول گلے وچ داخل نہیں ہو سکدا سی ۔ ڈاکٹر نے کیہا، "مینوں اس عورت نوں بچاؤنا نہیں آؤندا۔" جنہاں سارے لوک گیسٹروسکوپى بنائی، اوہ سارے لوکاں نوں لتاں لے کے کمرے وچوں باہر آ گئے ۔ میں فلیبو دے نال سٹریچر وچ۔ ڈاکٹر نے مینوں دو مہینیاں لئی اک مضبوط خیال لکھ دتا۔ جدوں میں آلہ واپس کیتا تاں اوہ اجے وی نہیں لنگھیا ۔ اک ہور تن مہینے تک وی مضبوط علاج

پنج مہینے بعد پہلا دورہ اس ساز نے پائلرس نوں توڑنا شروع کر دتا۔ "معجزہ!" ڈاکٹر مازی نے دسیا۔ ٹیوب نوں ہٹا دتا، اسنے مینوں بہت سارے سوال کیتے تاں کہ ایہہ سمجھن لئی کہ ایہہ کوئی پیدائشی سی

جاں چیز کارن سی۔ میں رونا شروع کیتا: "ایہہ شاید تیل ہووے گا جیہڑا زیز نے مینوں ہر ویلے دتا سی فیر کیڑے لئی"۔ ڈاکٹر نے اپنے ہتھان نوں والاں وچ پا دتا: "تیل؟ تے فیر وی جیوندے نیں!!"۔ ہن ہن دیکھبھال نوں جاری رکھن وچ اتے پھر میں گیسٹروسکوپے نوں دہرایا

ڈاکٹر مازیو دا شکریہ جنہاں نے سالان دے بعد ہن میری جان بچائی میں صرف کجھ روک تھام دی دوائی دے نال کھان پین دا لطف اٹھا سکدا ہاں

جدوں کسے نے اس نوں بالکونی توں بلایا تاں ماسی نوں اس سر نوں پھڑپھا گیا جس نے اوہناں نوں موڑ دتا۔ اس توں بعد اوہناں نے اس نوں روزہ رکھن دا اک گلاس لے لین دی صلاح دتی۔ اس نے اپنے پتی نوں اس نوں خریدن لئی راضی کر لیا اتے سویرے اس نے مینوں اک گلاس دتا۔

اس گھر وچ، اس توں علاوہ، اندھوشواس نے وی راج کیتا۔ چاچے کول ہمیشہ اس شراب لئی سر درد ہندا سی جس نوں اوہ تھلے بھیجدا سی، پر اسدے مطابق کارن کسے دی بھیڑی اکھ سی۔ بیوی نے اسنوں دور کرنا سی: اس نے پانی دے نال اک پلیٹ لی، نمک تے تیل دا اک قطرہ ڈالیا تے فیر اس نے سر درد دے لئی پرائسٹو دے نال شروع کیتا: - اوگلیو بیریدٹیٹو، اوگلیو سینٹیسیمو، ٹریس ٹی سٹی ہاؤس تے برکت تیل، (Scaccia Stud Mamucka... تے Biditu Fatorti Fatorti سکیکیا سٹڈ ماروچیو، اوگلیو مقدس تیل موستہ اس گھر وچ داخل ہو جاؤ تے اس شیطان دی نظر نوں چلایا، برکت والا تیل مضبوط بنایا تے اس شیطان نوں دور چلانا...)۔

اس برکت والے تیل دا داغ، پھیلدا ہویا، اوہناں دے وشواس دے مطابق، بری نظر دے مطابق ہٹا دتا گیا سی۔ اس پانی نوں کمرے دے چار کونیاں نال چھڑک کے اس دے کول لنگھ جان توں کجھ ہی سماں بعد۔

تیل دی چوٹاں دے علاج دے لئی، کوبوباں توں وابستہ سن، تے شوربے بنانے دے لئی گوشت دا اک ٹکڑا۔ اوہ خوفناک مرکب، اوہناں لئی، بے تکلف سی! سویرے اوہناں نے مینوں میگنیشیا نال پانی دا گلاس دتا۔ کجھ چر توں بعد سارے کمبڈے مینوں اپنے آپ نوں آزاد کرن لئی سردی ولّ جانا پیا۔ جدوں میں ٹھیک ہو گیا تاں میں مینوں اک عورت توں بھیجیا جو جادو کھیڈ رہی سی: اک دھاگے نال اسنے مینوں سر توں پیراں تک اتے اسے افقی باباں نال ناپیا۔ اک ٹکڑا غائب سی، اسنے اس سال اپنی موت نوں ختم کر دتا۔

بھاویں چاچے ان نوں ربّ اتے، سنتاں وچّ، میڈونا وچّ وشواس سی۔ ہر سال 8 ستمبر نوں اوہ تڈّاری تکّ پیدل چلدے سن، دیش توں دور کالے میڈونا لئی وقف پناہ گاہ 'تے چالیس کلومیٹر دے لگبھگ۔ پہلاں ہی پنج سال دی عمر توں ہی مینوں اوہ تپسیا کرنی پیندی سی۔

اک دن پہلاں تڈّڑے دے سینچوری نوں زیارتاں دے موقعے 'تے، ماسی نے ٹیگ (سلپ کرن والیاں) چیتھڑے بنائی۔ چاچا پنکٹا طور تے شکار کرن گیا اتے اک دو دو جنگلی خرگوشاں نوں کھانا پکاؤن لئی گھر لے گیا۔ اک چنگا تاثر بنان لئی، ماسی نے بھرے ہوئے اوبرگیناں نوں وی تیار کیتا۔ اوہنے اپنے آپ نوں آئینہ دار کر دتا تے اک ٹکڑے نال اپنا چہرہ صاف کیتا۔ اس دے بعد "جتھ ے زازلا ے، میری خوبصورتی" اس گلدسے وچ سی جس توں میں اسنوں "زیزف" کہنے دی عادت ڈالدا اے۔

اسیں شام نوں سویر ہون لئی شام نوں گیارہ دے آسے پاسے تڈّاری لئی شروع کیتا۔ تھک گیا تے اپنی نازکتا لئی تھکے ہوئے میں کئی وار تھوڑا جیہا تازہ پانی پچھیا، پر اوہناں نے اس نوں ہور سارے تھکاوٹ والے لوکاں وانگ سٹالاں دا نہیں خریدیا: اوہ چرچ وچ واقع اکلا ہی چشمہ دم جس توں گرم پانی پیدا ہویا کہ اسنے یوگدان نہیں پایا۔ ارورا نوں خوش کرن لئی۔ روایت دے مطابق، چنے، پھلیاں تے کینیل لائن خریدی گئی، فیر ایہ کمیت تے گیا، میڈینزا نوں دعا منگی تے باہر نکلن تے اسی پینڈ دے ساتھیوں تے اپنے پدرانہ رشتہ داراں نال ملاقات کیتی۔ دوپہر نوں اسیں آلے-دوالے دے زیتون دے درختاں دے بیٹھاں کھان لئی چلے گئے۔ بہت برا میں اپنا تھک گیا سی، اس دن اصل وچّ دوستاں دے ساہمنے اک چنگا تاثر بناؤن لئی ہمیشہ کھان-پین دی بھکھ رہی سی۔ دوپہر دے کھانے وچ تندور وچ پکایا گیا اک جنگلی خرگوش شامل سی، کہ چاچا شکار کرنے دے لئی جانے توں پہلے ناگزیر طور اُتے اک دو شاماں نیں، اوبرگین تے بھرنے والے مرچ، انگور تے گھر دے بسکٹ۔ گھر واپس آؤن لئی دوستاں نے اک سادھن لیا: کار جاں گھوڑا -ڈراؤن ریڑھیاں۔ میں ویکھ رہیا سی، پہلاں ہی واپس چلن لئی استعفیٰ دے دتا سی۔ صرف جے کوئی چاچا سی تاں میں گھوڑے تے چلن دی متحمل ہو سکدا سی، نہیں تاں اوہناں نوں درد سی۔

پنجواں باب - اللو

اس دے علاوہ مذہب دے موضوع اُتے ، میرے چاچا ہونے دے ناطے اک کنفرانٹری وچ رجسٹرڈ ہوئے انہاں نوں سان گیورجیو دے چرچ وچ اتوار نوں کھجور اُتے اعتراف کرنے تے گل گل کرنے دی ، ذمہ داری سی۔ ایہہ رسم سویرے پنج وجے ہویا، پادری نے سبھ توں پہلاں اک چپیل وچ سارے آدمیاں دا اعتراف کیتا، پھر اسنے عورتاں لئی اعتراف ولّ شروع کیتا۔

جدوں اوہنے اپنی چاچی نوں ہتھ لایا، جیہڑی اک وڈی کالی شال پہنی ہوئی سی تے اوہنے گریٹ دے کول ایہہ لباس پہنیا ہویا سی کہ اوہ اپنے آپ نوں زیادہ توں زیادہ ڈھکن لئی اپنے آپ نوں ڈھکے ہوئے سن: انج لگدا سی کہ اوہنوں کیمومائل ساہ لینا چاہیدا اے۔ اس نے اقرار کیتا اے پھر: "ہن ایہہ تیرے تے بیٹھا ہے - اسنے مینوں دسیا سی۔" بہاویں میں سال دے دوران اقرار کرنا چاہندا سی میں نہیں کر سکتا سی۔ خالہ نے مینوں طعنہ دتا: - تہانوں رب دا مذاق اڑان دی لوڑ نئیں، سال وچ اک واری کافی اے، ورنہ ۔۔ تسی میزبان نوں لین دے لائق نئیں او کیونکہ تسی اپنی اکھاں نال وی گناہ کر سکتے او

نو مقدس ماس، کمیونین تے فوری طور تے گھر وچ۔ عام وانگ، بے کار کارناں لئی چاچا ہلّ رہا سی، گھبراہٹ کھنگھ اسدے کول آ گئی سی۔ ناقابل بیان مناظر ہوئے: جے اوس دن نوں کسے نہ کسے وجہ توں دی لوڑ پینی پیندی تے اوہ تھوک نہیں سکی، نہیں تے رب نوں منہ توں سٹ دتا گیا۔ جے ایہہ ہو کے بدقسمتی نال اسنے جگ دا ڈھکن لے لیا، اندر تھوک دتا اے پانی اے چینی نال مائع دی عکاسی کیتی گئی سی۔ مقدس ہفتے لئی، اسیں رات نوں راہب ولوں رکھے گئے شام دے واعظاں وچ شامل ہون لئی رات نوں پنڈ وچ رہے۔ جمعرات نوں کبوتر تیار کیتے گئے سن، اک بسکٹ پیسٹ وکھ-وکھ شکلاں وچ پانی اے اینیل لائن دے نال ابلے ہوئے سخت -بلے ہوئے انڈے دے نال، زہریلے رنگن والا جزو۔ صبح سویرے، دیگیونی نے کنک دے انکرن دے سارے سجائے ہوئے گرجا گھراں دا دورہ کیتا، پھر نیفیلا دے تن پتے (اک بہت ہی شدید خوشبو دے نال میڈیکل گھاہ) نوں نگل لیا گیا سی) جو چنگی طرحاں ضمانت دندے سن -سال بھر وچ ہون نال۔

دن دے دوران اوہنوں مصلوب یسوع نوں تکلیف دین توں بچن لئی کم کرنا پیا، جے اوہنے سوئی ڈنگ پکائی کیتی تے جے اوہنے اپنے آپ نوں ویکھیا تے جسم نوں تکلیف دین دا خطرہ سی، وغیرہ۔ اوس دن لئی میں رلا کے کوئی وی گل نہیں کیتی، میں بیرل وی نہیں لے لئی، ورنہ یسوع نے رویا۔ ہفتے نوں گیارہ وچ امن اتے قیامت دا ماس سی۔ سارے بچے پجاری دی نعمت حاصل کرن اتے پھر اس نوں کھان لئی کبوتران نوں لے آئے۔ میں کدے وی اس اطمینان نوں دور نہیں کر سکیا کیونکہ مینوں سکول دے سفر لئی دو انڈے نال اپنی کبوتر نوں رکھنا پیا جو ایسٹر توں بعد منگلوار نوں منظم کیتا گیا سی۔ مینوں استاد نوں پیش کرنا پیا۔ ایسٹر دے دن اوہناں نے مینوں اصلی پاستا دا اک ہوائی جہاز خریدیا، سبھ توں چھوٹا سبھ توں ودھ خرچ نہیں کردا۔ چاچا اس گل نوں بہت کجھ سی کہ اوہ اگتے بنی پین دی کاہلی نال جتی چمکاون لئی سی۔ جے ماسی نوں پتہ سی کہ کوئی نوکری ختم ہو گئی اتے اوہناں نے اس نوں ادا کیا۔ کیتا تاں اسنے مینوں سفارش کیتی: - چاچے توں پچھو کہ کی اوہ پیسے لے کے آیا ہے

مینوں تے مینوں تقریباً دو غلاماں وانگوں اوہنوں پیار کرنا پیا جدوں تیکر اوہ ہلیا نہیں سی تے اوہدے تے پنجاں نوں دس لیٹر نہیں دتی۔ میرے پیسے اس لئی خرچ نہیں کر سکے کیونکہ اوہناں دا ارادہ سور دے بینک لئی سی۔ اک وار جدوں میں ماسی نوں کپھا تاں میں بہت کجھ کھیڈنا چاہندا سی۔ اوہ اس لئی راضی ہو گئی کیونکہ اس نوں جتن دی امید سی۔ میری جھوٹھ جھوٹھ سی۔ حقیقت وچ، میں اپنے ساتھیان دے مقابلے وچ ڈریسنگ وچ وی خرابی محسوس کردا سی: اوہناں کول سکرٹ سن، پر اوہناں نوں ماسی پسند نہیں سی اتے میں پورے کپڑے لیاؤن لئی مجبور ہو گیا۔ ہر اک نے چٹے کپاہ دے گوڈے دے موزے، بھورے جاں نیلے رنگے پائے ہوئے سن، مینوں اسدے سنتری ولوں بنائے گئے موزے لئی ٹکاؤنا پیا سی، ٹنٹ اس قیمت نوں دوجیاں نالوں گھٹ سی۔ میں اوہناں نوں اک لچکدار ولوں سہائتا کرن والے گھٹھے اپر لیا، پر سبھ توں وڈی مصیبت ایہہ ہے کہ، پیدل بناں، اوہ ٹخنے تک پہنچ گئے۔ میں پہلو دے نال اک مختصر جراباں دی اک جوڑی لے لئی۔ میں پہلاں ہی کافی حاشیائی کر دتا سی اتے مینوں اپنے آپ نوں وی کپڑے لئی وکھرا کرنا پیا سی۔ پنج جھوٹھ نال میں سوچیا سی کہ میں اک دو ہور مہذب موزے خریدن دا خیال کیتا سی جو میں کلاس روم وچ داخل ہون توں پہلاں سویرے پہن لیندا۔ اس دن دکان بند ہو گئی سی۔ میں پیسے لے کے گھر نہیں جا سکدا سی کیونکہ ماسی نوں اوہناں نوں مل جاندا۔ میں اوہناں نوں خچر دے ٹریک دے نال اک پتھر دے بیٹھاں لکا کے لکاون دا سوچیا۔ رات نوں بارش ہندی اے اتے کاغذاں دا ہون کرکے اوہ پوری طرحاں ٹٹ گئے، کیونکہ مینوں اگلی سویر جدوں میں اوہناں نوں ٹھیک کرن لئی گیا سی تاں احساس ہویا۔

اوہناں پندراں دن گزارے تے ماسی نے مینوں پچھیا کہ میں بہت جتیا ہاں؟ میں وی مخلص نہیں سی تے میں ہاں جواب دتا۔ اوہ پیسے کدے نہیں آئے۔ پاک جمعے نوں میڈونا ایڈولورٹا دے اعزاز وچ جلوس دے

دوران، استاد نال ملنی نے اوہناں دیاں وضاحتاں منگیاں۔ میں شرم نال مر گیا۔ بے شک اوہ ہر چیز توں بے خبر سی، اس لئی میں اسدی شدید نظر دے بیٹھاں چاچی توں دو تھپڑ ماریاں۔ سکول وچ میں ہمیشہ اپنی مرضی نال جاندا سی، پر ماڑے نتیجے نال۔ مینوں کسے نے نہیں سمجھیا تے مینوں سفارشاں دی بدولت ہمیشہ ترقی کیتی جاندی سی، ایس لئی ماں میری چپ سی کہ اوہ مینوں ہمیشہ پڑھن لئی مجبور کردے سن۔ میں صرف بلی نال ہی ٹھیک سی، جدوں تک کہ اک دن نشے وچ نشے وچ چاچا شہر توں ٹرپ نال واپس آیا اتے جانور نے اک ٹکڑا کھوہ لیا سی۔ سپاہیاں ولوں چھڈی گئی اک مشکٹ لے کے اس نے اس نوں کھلے دیہاتی علاقیاں وچ مار دتا۔ میرے لئی ایہہ اک وڈا افسوس سی

تھریشیش دے ویلے میں کنک دے دانے تے نال دے جو گلی دے دانے تے گوانڈھیاں دی عمر نوں پھڑ کے لے کے گیا سی میں اوہناں نوں اک تھیلی وچ پا کے مسز ٹندر دے دریا تے مل وچ لے گیا۔۔۔۔۔۔ اس توں بعد میں آٹا نووارا لے کے اس ماں دے کزن وچ لیا یا جو نوکری لئی، دو چھوٹے بچیاں نال اک بیوہ ہون کر کے، سویرے اوہ جنگل وچ لکڑی بناؤن لئی گئی اتے تندور اتے پھر کے اوہناں لئی روٹی تیار کرو جس نے اسدے آٹے نوں کجھ پیسے اتے اک چھوٹی جہی روٹی نوں بچیاں لئی لے کے لیا یا۔

ستمبر وچ جدوں انجیر پکے ہوئے سن تاں میں بوٹیاں تے چڑھ گیا سی اتے شاخاں تے اک ہک نال لٹکدے گئے دیاں ٹوکریاں وچ جمع کر کے سوادج پھلاں نوں دوبارہ پیش کیتا۔ انجیر نوں کٹ کے چھڈ دتا جاندا سی تے دھپ چ سُک کے اک کینس تے سکا جاندا سی۔ کجھ دنوں بعد اوہ خشک ہو گئے۔ وڈے ٹوکریاں وچ لکھیا ہویا سردیاں وچ کھڑا کیتا جاندا سی۔ اوہناں خوبصورت دوران وچ مسز ماریہ، گوانڈھی گوانڈھی نے خشک انجتاں دی تیاری کیتی۔ میں اکثر اس نوں لبھن لئی جاندا سی۔ اوہ کئی بچیاں دی ماں سی۔ اوہناں وچوں اک کارمیلو مرگی سی۔ ہر بن تے فیر ایہہ بن نہیں لبھیا۔ پریشان ماں اس نوں لبھن جا رہی سی اتے میں اس دے نال لگبھگ میرے نال لطف اندوز ہو گیا سی۔

جدوں میں پنجویں جماعت وچ رلت کیتی تاں استاد نے اوہناں ماپیاں نوں خبردار کرن لئی کیہا سی جو سانوں فلم "دی چھوٹی الپائن" نوں دیکھن لئی سنیما وچ لے اؤن گے۔ چاچے: "توں اوہناں کباڑ نوں ویکھیں گا نہیں جانا"۔ اگے پجاری دے بھتیجے نے سنیما سی: "تہانوں اوہنوں گھلنا اے، میں اوہنوں نہیں ویکھیا"۔ فیر اوہ ہل گئے تے میں جان دے قابل ہو گیا

اک پیکچ موڈیاں نال ماں ولوں پہنچ گیا سی۔ میں اوہناں وچوں کجھ نوں سکول لے آیا سی۔ ایہ قحط دا دور سی تے ایہ کینڈی وی کم سن۔ میرے استاد دی بھین نے چوتھے ویلے پڑھایا جدوں میں پنجویں نمبر تے سی۔ اوہنے کینڈیاں توں میرے توں ودھ غریب کڑی نوں پچھیا جیہڑا بیمار سی تے میں اوہناں ساریاں نوں چھڈ دتا۔

وچ میرے پیو ڈوموڈوسولا واپس آ گئے۔ اپریل 1946 وچ میں اوہنوں فیر ویکھیا تے اوہدے نال 1945 میری ماں اک بچے دی اڈیک وچ سی۔

اپنے ماں پیو دے نال تقریباً دس خوشی دے دن خرچ کرنا۔ میں اکثر دادا دادی تے چاچا لبھن گیا سی، ایس لئی میں اپنی مرضی نال کھا گیا تے اوہناں نوں ویچیا دادی دیاں کئی نظراں پیتیاں۔ اخیر میری ماں مینوں اپرلی اٹلی وچ نال لے کے نال لے جانا چاہندی سی، پر ماسی ہمیشہ جھوٹھی تے خود غرض، اوہنے اوہنوں اپنے نال چھڈن لئی راضی کر لیا۔ میں پنجویں جماعت وچ رلت کیتی، ہمیشہ اپنی نازکتا نوں ویکھدیاں مشکل نال۔ چھوٹے بھائی دے جنم دی خبر دناں وچ آئی۔ سبھ خوش، پر اک ہی سمیں دکھ میں خوشی اتے درد نال رویا۔ شاید اس کارن استاد امتحاناں نوں منہ نہ کھولھے جان دے باو جود مینوں پرچار کردا ہے۔ اس سال دیش نے جمنازیم دا اک حصہ قائم کیتا اتے میرے لگبھگ سارے ساتھیان نے اس تک پہنچن لئی داخلہ امتحاناں لئی تیار کیتا سی۔ میرے لئی کوئی سمبھاونہ نہیں سی: چاچے نوں ایہہ من لیا گیا کہ صرف الو ہی اس قسم دے سکول وچ شامل ہندے سن۔ اصل وچ جمنازیم ختم ہون توں بعد، اک نوں پھر مہارت لئی میسینا جانا پیا۔ میرے ماں پیو نوں کتاباں لئی پیسے گھلن بارے سوچنا پیا، اوہ کوئی خرچہ نہ کردے۔ میں روندنا رہیا کیونکہ میں اپنی پڑھائی جاری رکھنا چاہندا سی۔ اس توں بعد اوہناں نے مینوں دو سال دے پیشہ ور دو-سال دی مدت وچ داخلہ لین دا موقع پیش کیتا، جس وچ مڈل سکول دی اک بہت ہی گھٹیا پرجاتیاں دو سال تک چلدیاں سن۔ سبھ توں غریب اتھے چلے گئے، کسے وی صورت وچ میں قبول کر لیا۔ اگے پچھے چلے ہوئے، سویر اتے دوپہر نوں میں کورس وچ حاضر ہویا۔ اس سکول نوں ملایا گیا سی: سبھ توں زیادہ روڈی مرداں نے ریاضی سکھاؤن والے ڈائریکٹر دے خلاف ہتھ چک لئے، نے وی اطالوی اتے فرانسیسی پروفیسراں نوں صاف کر دتا۔ کڑیاں لئی، گھر دے کم اتے مرداں لئی کھیتی باڑی دے دھارناواں نوں رد کر دتا گیا سی۔ حقیقت وچ کجھ وی نہیں سی سکھیا۔ میرا منافع شرمندہ ہون دا چنگا سی تے سکھن لئی اک وڈی پیاس نال

سکولی سال ختم ہون توں پہلاں، استادان نے سانوں اک چیریٹی تھیٹر لئی تیار کیتا سی۔ مینوں سکگنزو دے کپڑے پا کے اک پیشی کرنا پیا۔ چاچے دا پوپپولا سی، شارٹ شارٹ غائب سن۔ جدوں میں اسدی ماسی نوں کیہا تاں اسنے ہاکاں ماریاں: "توں کوزی رکھن لئی ملچ"۔ میں اپنا من نہیں گواہا: میں قرضے تے اپنے پتر دیاں جتیاں منگن لئی باربیرے لیزا دی پنتی کول گیا۔ اس لئی تلاوت دی شام نوں میں اک سکگنزو دے روپ وچ پہنیا ہویا سی، بہت سارے تاڑیاں اتے چاچے دی مایوسی دے وچکار، جو اس موقعے لئی درشکاں وچ موجود سن۔

بدقسمتی نال اوہ دو سال وی لنگھ گئے اتے میں سکول نوں ہمیشہ لئی ختم کیتا کہ میں پہلاں توں وی اتے زیادہ جاہل ہاں.

باب سیسٹو - ووسیا مینوں معاف کر دیندا اے

(ستاراں دی روشنی)

میں باراں سال دا سی جدوں اگست وچ میری ماں مینوں پہلی وار دیکھے ڈیڈے تے نکے بھرا نال ملن آئی سی۔ اوہناں دے نکے جہے چہرے نوں ویکھ کے مینوں خوش ہو گیا تے مینوں اوہ دن یاد اے جیویں میری زندگی دے سب توں سوہنے لوکاں وچوں اک دی طرحاں سی۔ میرے ماں پیو نے مینوں اپنے نال لے کے مینوں سکول واپس لے جان دا ارادہ کیتا سی، پر امپٹین وار لئی ماسی نے اوہناں نوں ایس خیال توں موڑ دتا: اوہ مینوں وپار نوں چنگی طرحاں سکھاؤن دی سمبھاونا نال اک سلائی ہون لئی بھیج دیویگا۔ تے انج ہویا، میری مرضی دے خلاف۔ میرے ماں پیو چلے گئے تے میں سسلی وچ اک یوتھیا وانگوں رہیا۔ اس توں بعد میرے کول ہور شانتی نہیں سی اتے میں ہمیشہ خفیہ طور تے روندنا رہا۔ چاچے نے کہا کہ میرے کول اوہناں وانگ مینوں ضرور پیار نہیں ہووے گا، جس نے مینوں اک دھی وانگ پالیا سی (اک دھی ضرور میرے ہی درداں توں لنگھ جاندی)۔ ماسی اک دن دیش دے سبھ توں ودھیا سلسٹر توں گیا، جتھے میری ماں نے وی سکھیا سی، مینوں پچھن لئی کہ کی اسنے مینوں نوکری تے رکھیا ہے؟ سلام نے جواب دتا کہ اس دیاں پہلاں ہی اٹھ کڑیاں ہن اتے اوہ گنتی ودھا نہیں سکدی۔ اس دے انڈیاں نوں اس نوں مناؤن لئی اپنے انڈے لے کے آؤن توں بعد اتے اس نے اس نوں کہا: - میں اک مہینے وچ جائزہ لیندا ہاں، اپرینٹس وچوں اک شاید ٹرن لئی چھڈ دندا اے اتے تہاڈے بھتیجے لئی اک تھان آزاد رہندی اے۔ اک مہینے بعد میری ماسی نے مینوں لیبارٹری وچ بھیج دتا۔ جوان خاتون، جیہڑی ڈیڈھ میٹر توں ودھ نہیں سی اوہنے میرا استقبال کیتا: - ٹھیک اے، میں تہانوں لے لوں گا کیوں جے توں تکلیف دہ ہو، میں تصور کردا آں کہ توں میرے کول آنا پسند کردا آیں، بجائے ایس دے کہ اوہ اپنی ماسی دے نال دیہاتی علاقیاں وچ ہون دی بجائے۔ اس نوں سوچنا اوہ غلط نہیں سی۔ اگلے دن اٹھ وجے میں اپنا تعارف کرایا۔ "لالجی چودنا شروع ہو جاندی اے،" اسنے کہا۔ پھر تسیں فرش نال پرچار کروگے۔

اس کہانی وچ میری بو اُون لگ پئی۔ میں صفائی شروع کر دتی کیونکہ میں قابل سی۔ میں قد وچ چھوٹا سی، میں باراں سال دا سی پر میں اٹھ وکھایا

میںوں فرش نوں دھونا نہیں سی اُوندا: دیہاتی علاقیاں وچ ایہہ پتھر دی سی تے پنڈ وچ، جتھے ٹائلاں سن، ماسی نے اوہناں نوں نہ کھاون لئی کدے دھون نہیں دتا۔ میں اپنی پوری کوشش کرن دی کوشش کیتی، پر سلام نے میںوں کھوتا دتا کیونکہ میںوں چنگا نہیں دھویا گیا سی۔ نو سال دی عمر وچ اوہ مزدوراں نوں پہنچے تے نویں مقصد (بجے) وچ دلچسپی لین لگ پئے۔ اوہ سارے میںوں ترس دی ہوا نال ویکھدے رہے۔ میںوں اوہناں دیاں تقریراں دا احساس ہویا تے میں بدلاں توں ڈگ پیا سی جو زندگی دیاں ضروری گلاں نوں نہیں جاندا سی۔ ہر بن اتے پھر اوہناں نے میںوں اک سلائی دے روپ وچ کجھ نوکریاں دتیاں، اوہ چیزاں جو میں خوشی نال نہیں سی کردا، ہمیشہ مطالعہ کرن دے یوگ نہ ہون لئی سراغ لگایا۔ دن دا اک مثبت پکھ سی: دوپہر نوں، دیہاتی علاقیاں وچ واپس اُون دی لوڑ نہیں سی کہ میں اپنے گھر وچ چپ کر کے کھادا، میں میز تے اک نیپکن پھیلا دتا، میںوں شیشے، پانی دی بوتل اتے اک ڈش سی۔ مختصراً، سخت روٹی تے پنیر دا اک ٹکڑا کھان لئی میں سارے عام لوکاں وانگوں میز نوں قائم کرن دا سواد لیا۔ دوپہر دے کھانے توں بعد میں اک گوانڈھی کول گیا جو میرے توں نو سال وڈا سی اتے اک سلائی سی۔ اوہنے میریاں اکھاں نوں میری بولی دے ساہمنے کھولن وچ مدد کیتی۔ ماں اسدے نال رہندی سی، اک بہین جس وچ ہاتھی دی لتاں سن اتے اک ہور گھنٹی سی۔

کدے-کدے اوہناں نے میںوں سوپ دی پلیٹ لین دی دعوت دتی۔ سلام نے میںوں بچیاں دے کپڑے اُن وچ کراس سلائی کڑھائی کرن وچ اسدی مدد کرن لئی کیہا۔ اک وار میںوں اداسی دا بحران آ گیا تے نوکری نوں ادھا کر دتا۔ اک ہور وار میں برازیر دی راکھ نوں لے کے سیڑھیاں دے نال نال اس نوں بیجدا رہا۔ اوہناں نے آکھیا: ”ایو کون دلدل کردا اے؟ سی پگلیو یو موربو؟ آخر وچ اوہناں نے میںوں سمجھ کے میںوں معاف کر دتا۔

کدے میں انٹونین یتیم خانے دیاں نوناں توں یتیمان نال کھیٹن لئی اپر چڑھ جاندا سی۔ میں اوہناں نوں تھوڑا جیہا حسد کر دتا کیونکہ اوہ اپنے دن ترتیب نال رہندے سن۔ اوہ میز دے نال ہمیشہ چنگی طرحاں سیٹ کردے سن، پھر کھیڈدے سن اتے اخیر وچ ستھاپت سمیاں وچ اوہناں نے اپنے آپ نوں ربّ دی عقیدت لئی وقف کر دتا۔ میں سوچیا: - خوش قسمت، اوہناں دے ماں پیو نہیں بن تے فیر وی اوہ نناں نال چنگی طرحاں رہندے نیں، جدوں کہ میرے ماں پیو نیں پر میں ایہناں چاچے دے ایہناں ریچھاں نال رہن تے مجبور ہو گیا واں۔ اوہناں دی جانکاری توں بناں، بعد دے بورنگ پچھ-گچھ توں بچن لئی، ہر بن

اتے پھر میں اک پدرانہ چاچی لبھن گیا جو پنڈ وچ رہندی سی۔ میں اس توں پیسے منگے تاں کہ اوہ جینٹوری نوں اک خط بھیج سکے، جس نال مینوں اپنے نال لے جان دی بیٹی کیتی گئی۔

ہر سال نومبر وچ اوہ مینوں سینٹ'یوگو میلے وچ لے گئے جو پیانو وگّ اتے ہویا سی۔ اس مقام اتے والد دادا دادی نے اک چھتری قائم کیتی جتھ ے انہاں نے گوشت تیار کیتا تے گرل ساسیج تیار کیتے جو شراب دے اک اچھے گلاس دے نال مل ک ے فروخت کردے سن۔ میرے لئی ایہہ اک موقع سی کہ ایہہ پدرانہ رشتے داراں نال مل کے، چنگے گوشت توں لطف اندوز ہو سکن اتے رنگدار نظر پینی، بہاشا، لالٹیناں، کراک برتناں، چوتھے اتے بمبلی دی وکری نال سٹالاں نوں دیکھو۔

اگلے دن اسیں اجے وی سنتٹاؤگ دی عید لئی بدیا ویچیا جا رہے ساں، اک ماس، اک چھوٹا جیہا جلوس اتے اس توں بعد اجے وی دادا-دادی دی دکان وچ جا رہے سن جنہاں نے مینوں ساسیج، روٹی اتے جھکھڑ دی پیش کش کیتی سی، اس نوں اک بوتل نال ٹیپ کیتا گیا سی جو اک اندرونی تے گیند

کرسمس توں اک واری اسیں 3 دن لئی میسینا گئے۔ اسیں اک رشتے دار توں سوں گئے۔ اوہ میرے لئی تھوڑھی جہی ناگزیر سی: اسنے بازار توں اک کسان توں انڈے چوری کرن والے چاچے نوں دسیا سی۔ میں کیٹیکیزم نوں سکھیا سی جس نوں چوری نہیں کرنا سی۔ شام نوں دھی نال اسیں اک شریف آدمی کول گئے جس نے مورتاں بنائیاں۔ ماموں نے سخی ثابت کرن لئی مینوں کجھ پیسے خریدن لئی دتے۔ کیسائرنگیا وچ مسح کردہ میز اتے میں اک پیدائشی منظر بنانے وچ کامیاب رہیا۔ اسپرگوس اتے کجھ کپاہ دے کمان دیاں شاخاں نال میں جھونپڑی بنائی۔ شام نوں میں اخروٹ دے چھلیاں نال بنائیاں دو روشنیاں دے ماحول دا لطف اٹھایا تے چائلڈ یسوع دے نال تار دا اک ٹکڑا۔ چاچے مشیل نے وی ایس خیال دی تعریف کیتی تے مینوں انعام دینا چاہنا سی: "تھویا، اوہ ہندوستان دیاں دو انجیر دھکے ماردا اے"، تے ماسی اوہناں نوں اپنے بستر دے تھلے لے جان لئی گیا جتھے اوہ محفوظ سن۔

جدوں میں اکلے نووارا وچ سون لئی رکیا، کرسمس نووینا دے دور وچ میں اپنے گوانڈھی انتونیٹا دے نال اس فنکشن وچ گیا سی جو 5 وجے چرچ آف دی چرچ وچ منعقد ہویا سی۔ کلیسیا دے تھلے سیکرسٹ نے تنخواہ دار کرسیاں مہیا کیتیاں۔ اسیں اوہناں نوں گھروں لے گئے۔ واپس اؤن تے اسیں کیرو لینا دا دورہ کیتا، انجینیئر دی واشر، تھلے دتے گئے کم تے ہی تھلے دتے گئے کم تے۔ اس ویلے اوہ پہلاں ہی وڈے چوتھے نال سان فرانسسکو دے چشمے وچ پانی کڈھن گیا سی، لکڑ دے ٹینک ایتھے انتظار کرو، میں ویکھن جا رہیا واں کہ کیہ حضرات کل، "Caùsi": نوں بھرن لئی۔ اوہناں نے آکھیا رات کجھ بسکٹ اگے ودھاندے نیں، ایس لئی ناشتہ کردے نیں۔" اوہ تقریباً کدے وی خالی نہیں واپس آیا۔ ہتھ۔ میں انتونیٹا نوں چڑھن لئی بلایا تے برازیر نوں آن کر دتا۔ جدوں کیرو لینا نوں کھان لئی ہور کجھ

نہیں ملیا تاں میں رسوئی وچّ اک سخت روٹی دا اک ٹکڑا اتے "بمبلیلو" توں اک گلاس پانی لین لئی گیا۔ 8 تک اسیں شہد دی سینٹی کرن لئی رکے، فیر اسیں الوداع آکھیا: میں لیبارٹری وچّ گیا، انٹونیٹا اوہدے گھر وچّ 8 بھراواں نال اکلے دھی ہون وچّ مدد کرن لئی اوہناں دے گھر گیا۔

صرف نووارا وچّ مینوں اک شہر دا احساس ہویا۔ جدوں میں دادا توری لبھن گیا تاں میں شیشے دی صفائی کیتی تے اوہنے مینوں "سننا" (دور) دتا۔ میں کیل پالش خریدن گیا۔ میں وی سالوینٹ نوں اس نوں ہٹان لئی خریدیا سی جدوں مینوں احساس ہویا کہ میں چاچے نال ملاں گا۔ میں بورٹالکو نوں چہرے دے پاؤڈر دے طور تے ورتیا۔ افسوس: اک دن میں اوہنوں منہ تے چھڈّ کے اپنے مصیبتاں، تھپڑاں تے توہیناں وچّ خرچ کیتا۔ "تہانوں اوس کباڑ لئی پیسے کتھے ملے؟" تے میں: "کیہ تسی نہیں ویکھدے کہ ایہہ آٹا اے؟" اس دوران، گوانڈھیاں نے اک ہور محلے وچّ رہن لگّ پئے سن۔ اک دن اوہناں نے مینوں سرکس جان دی دعوت دتی۔ "میرے کول پیسے نہیں... میں کیہا۔ اوہناں نے اوہناں نوں قرضہ دتا۔ دوپہر دے ملاحاں نے لیبارٹری نوں شو توں لطف اندوز ہون لئی: ٹراپیز اتے بندر، گھوڑیاں، ہاتھیاں، مسخرے، چیزاں اتے بچے کدے نہیں دیکھیاں۔ بدقسمتی نال مینوں 8 لیٹر حاصل کرنا پیا

کجھ دنوں بعد جدوں میں کیسائرنگیا گیا سی، سان سالواٹور وچّ میں کساناں ولوں خریدیاں سبزیاں نال بھرے اک تھیلے نال اک سکول پارٹنر دی ماں نال ملیا سی۔ اوہنے مینوں پچھیا کہ کیہ میں واپس پنڈت واپس جا سکدی اں (ایس ویلے دی ذہنیت لئی اوہنے بیگ نال چوک جان لئی شرم دی کوشش کیتی!)۔ میں کجھ پیسے اکٹھے کرن بارے سوچ کے سہمت ہو گیا۔ بدقسمتی نال، اوہ اپنے گھر وچّ جدوجہد کر رہیا اے، اوہ مینوں چار امریکی مونگ پھلی نال انعام دیندا اے۔ میں اپنا من نہیں گواندا۔ مینوں اک فنٹینی لیڈی نوں اک مرکز ویچّ کے لیرا مل گیا۔ میں گتے دی پنچی بنائی جس وچّ لٹاں دے کول ہلا دین والیاں لٹاں تے بازوآں نال۔ کجھ بچیاں نے اوہناں نوں کجھ سینٹ تکّ خرید لیا۔ اک ہور خیال: غریب بچیاں لئی دھوپ دے شیشے۔ میں سلاخاں دے ساہمنے کینڈیاں دیاں شفاف رنگین کینڈیاں دی تلاش کر رہیا سی۔ شوگر پیپر نال میں فریم کٹّ دتا اتے میں ہور سینٹ دی وصولی کر سکدا سی۔ دو مہینے بعد میں 8 لیر واپس کرن وچّ کامیاب ہو گیا

وڈی عمر دے باوجود، دمہ تے ہرنیا دے باوجود جو اوہ پنج سال دی عمر توں لے کے آیا سی، اس نے اپنے آپ نوں دیہاتی علاقے آں وچّ ہٹانے دی کوشش کیتی، کیونجے اس دی بیٹی تقریباً کدی اس دے کول آنے دے لئی گئی سی۔ گرمیاں وچّ دو مہینے ٹھیک سی جدوں میسینا دی دھی - ان - عال پہنچیا: اس نے سال دے دوران جمع ہون والی ہر چیز توں اس نوں صاف کرن لئی گھر نوں دھویا سی۔

جدوں اسپیں اس نوں ملے تاں اسنے مینوں کیہا: - تیری ماسی شرمناک ہے، توں کوئی غریب بڈھا نہیں - in - بنا سکدا، سڈیوم وچ دکھ سہندا ہے۔ . شام نوں میں رپورٹ کرن لئی گیا سی، پر ماسی نے بھین ایہہ اک شہر اے، ایہہ اپنے آپ لئی اوہ سوچ سکدا اے جو اوہ چاہندا اے۔ . تے میں جواب دتا: - wall: اوہ ٹھیک اے، میں صفائی ویکھی جیہڑی اوہ کردی اے: اوہنے ایس تیزاب نال یورینوریو نال دھو کے " چمکی"۔ اس ویلے اس نے مینوں اک تھیڑ چھڈّ دتی کیونکہ ایہناں چیزاں دی وجہ توں اس نوں بولن دی لوڑ نہیں سی اتے میں اک گھٹیا سی۔

اک دن دادے نے مینوں پیسے دتے تے میں اک گیت دی کتاب خریدی جس نوں لیبارٹری دیاں کڑیاں بولدیاں سن۔ کجھ سمیں تکّ میں اسنوں لکاون وچ کامیاب ہو گیا، پر اک شام نوں سماں نہیں سی اتے چاچا پورنتا نال گستاخی ہون لگّ پئی: - ایہہ ماڑے سور وی، ہن تسیں اک غلبہ بن رہے ہو۔ ... اوہناں شبدان تے میں اس نوں کرن توں پہلاں ہی اسدے چہرے اتے چھین لیا سی۔ میری بغاوت دے ساہمنے اوہنے ہن ' سانوں نہیں ویکھیا، اوہنے پتلون دی پٹی نوں تھلے کھچیا تے مینوں زور نال مارنا شروع ہو گیا۔ میں تیراں سال دا سی اتے ایہہ اکلا سماں سی جدوں اسنے اپنی پتتی نوں کیہا سی: - مینوں پتہ سی کہ اپرلی اٹلی دی اک لیڈی شروع ہو جاندی ہے، تہاڈے بھتیجے دے نال دیش دے نال ہندی ہے اتے اسنوں اپنے نال اپنے ماپیاں کول بھیج دی ہے۔ . اس ویلے میں خوش محسوس ہویا، میں وی اوہناں بیرلاں دے دردان نوں بھلّ گیا جو میں لے چکے سن، پھر میں تعریفی گھاس دے میدان اتے بیٹھ گیا۔ ہنیرا تھلے اترن لگا، میں سوچیا، جدوں کہ رات دے پرچھاویں درختاں دیاں ٹاہلیاں اتے اک ہلکی جہی ٹھنڈی ہوا نوں دریا نال پچھے لگیاں ہوئیاں سن۔

میں اک اخروٹ تے جھک گیا تے بدلاں ول ویکھدیاں ہویاں سوں گیا۔ میں بہت سپنے وچّ دیکھیا، رنگین سپنیاں دا اک جھنڈ۔ اک ہلکے ہوا نے میرے چہرے نوں لاڈّ کیتا۔ میں اکھاں کھولھیاں اتے عجیب طور تے اس تھاں نوں پیار کیتا جس توں میں ہمیشہ نفرت کردا سی اتے مینوں پہلی وار اس حیرانی نال احساس ہویا جو صرف تاریخاں دی روشنی توں ہی روشن ہو گیا سی۔ میں اپنے آپ نوں ترک کرن دی ایس حالت وچّ جان دتا، میں فیر ویکھیا۔ اک پراسرار سیال دی طرحاں خوشی میری تھوڑھی جہی ہستی وچّ ڈراپ وچّ داخل ہو گئی۔ میں کوئی مٹھا بچہ نہیں سی۔ میرے پیر جھرڑیاں والے سن، کیونکہ اوہ دھار دے تیز کنکریاں تے چلے سن، پر میرے سارے سریر اتے اتھوں تکّ کہ روح نوں وی ہن اس سبھ کجھ توں نفرت کرن دے عادی ہو گئے سن جو مٹھی اتے نرم لگّ سکدا سی۔ پر میں ایہہ اقرار کردا ہاں کہ اس شام دی اوہ چھوٹی نیند شاندار سی اتے میں اسنوں پھر کدے نہیں پایا سی۔ شاید اس لئی مینوں اجے وی یاد اے۔ اچانک اک ہتھ نے اپنے آپ نوں میرے موڈھے تے رکھ دتا، چاچی انٹونیا پہنچی تے اپنے اپنے

طریقے نال، اچانک اوہنے مینوں جھٹکیا: "اؤ گھر چلیئے۔ جدوں اسیں پہنچ گئے اں، توں اوہدے چاچے نوں ہتھ چمنا تے توں اوہنوں آکھیا - ووسیا مینوں معاف کر دیندا اے۔" - "تے انج سی

اس شام میں سبھ کمبدا ہویا واپس چلا گیا، رات نوں میں سوندا نہیں سی اتے گھنٹے دن دی اک کھچ وچ بتاؤندا سی۔ جے میں اپنے آپ نوں احساس کیتے بناں اپنی نیند وچ پھسل گیا تاں اچانک اک کال جاں شعور دے جنکشن لئی ٹرانسل ہو گیا، جس نال مینوں گھبرا کے تکلیف دہ اتے تکلیف دہ منگ کیتی گئی اتے مینوں کوئی درخت نہیں دتا گیا۔ میں باقی سمیں کھلیاں اکھاں نال اوہناں راکشساں دی جانچ کرن وچ بتایا جو رات دے ہنیرے نے کندھاں اتے کھچ لیا اتے کجھ وی کرن دی طاقت دے بناں، میں رویا اتے رو پیا۔ پر رونا کوئی دکھ نہیں سی، ایہہ کوئی بور گلّ سی جس نوں میں نہیں سمجھ سکیا۔ دوجے دن میں لیبارٹری نہیں سی گیا کیونکہ میرا سریر جغرافیائی کاغذ وانگ لگدا سی، اینا بہت زیادہ زخماں نال بھریا ہویا سی۔ میں صرف اک ہفتے دے بعد واپس آیا جدوں نشاناں نوں رنگنا شروع ہو گیا

باب سیٹیٹیمو - ایمیلیا

ایتوار دی دوپہر نوں میں کسے دوست نال یتیم خانے وچ گیا: اک نن نے کجھ متعلقہ لطیفیاں نال اک جنگی شکل وچ انجیل نوں دسیا۔ اس گھنٹے نوں خوشی وچ بتاؤن وچّ کی خوشی ہے۔ اک دن اوہنے دسیا کہ میسینا دا بشپ اکتوبر وچ تصدیقاں لئی پہنچے گا۔

اپنے ہتھ نوں جو ایہہ ساکرامینٹ چاہندا اے، اس لئی میں اس نوں محرابیست مونسینر سالواتور - عبادیسا نوں پہنچا۔۔ مینوں نہیں پتہ کہ کی کرن لئی میں اپنا ہتھ چکیا سی۔ کجھ دنوں بعد میں زرف نوں کہہ دتا۔ اوہ شرمندہ ہو گئی سی: تہانوں اک گوڈمدر دی تلاش کرنی پیندی سی۔ ڈاکیا، مس رینا، اک نوجوان استاد دی دھی۔ اسیں اوہنوں کیویں پچھ سکدے آن؟ دوجے دن اسیں اوہدے گھر گئے تے اوہ منّ گئی۔ اکتوبر 1948 نوں دوپہر نوں میں اپنے دوستاں نال میٹرکس چرچ وچ اعتراف کرن لئی گیا سی۔ اگلے دن میں سویرے گوڈمدر دے گھر گیا، جس کرکے دلاں نال بنوے ہوئے فلیگری دا کڑا دتا۔ میں خوش ہون لگ پیا۔ سال دی عمر وچّ اسیں چرچ وچّ چلے گئے۔ بشپ پہنچی تے مقدس ماس دا جشن منانا شروع کر دتا۔ وقفے وچّ اسیں اپنے آپ نوں مرکزی ناف وچّ اک سیدھ وچّ لیا اتے اک اک کرکے اوہناں نے ساڈی تصدیق کیتی۔ ماس دے بعد چاچے نے اک گوڈمدر کافی وی پیش نئیں کیتی سی۔ اوہناں نے صرف اس نوں صرف "کمر" کہہ کے سلام کیتا۔

مینوں یاد اے کہ بچپن وچّ جدوں اسیں پنڈ اپڑن توں پہلاں کیسائرنگیا توں واپس ائے ساں اتھے نجات دہندہ لئی وقف اک چیپل سی۔ زیزی نے اک پل روک لیا اتے اچی آواز وچّ کیہا "اوہ ماواں، اوہ ماواں...". میں سوچیا کہ ایہہ اک دعا اے۔ جدوں میں وڈا ہو گیا تاں میں سمجھ گیا کہ اس دی بجائے اسنے اپنی مرن والی ماں نوں کیہا، چیپل دے بالکل اپر واقع قبرستان ہون کرکے۔ میں کدے قبرستان دا دورہ نہیں کیتا سی کیونکہ زیزفر سنتاں دی دعوت لئی وی نہیں گیا سی۔ مینوں پتہ سی کہ اوس موقعے تے لوکاں نے مس سگورینو توں پہل "فسیڈیلو" ناں دے اک تھان تے خریدے سن تے تقریباً جلوس وچّ اوہ اپنے پیاریاں دی

قبر نوں سجاؤن لئی چلے گئے۔ اک وار جدوں میں زرف نوں تجویز پیش کیتی: "کیوں اسپیں تیری ماں دے مقبرے نوں وی ملن لئی کیوں نہیں جاندے؟"

اس نے جواب دتا کہ اس نوں افسوس ہوئے گا۔ - "ماں - ماواں" نوں دعوت دینا بے کار اے جے تسی اوہناں نوں پھل وی نہیں لیانا چاہندے۔ - ایہناں شبدان نوں لگبھگ ہلّ-جلّ کر دتا۔ اسپیں کجھ کرسنتھیمیاں خریدن لئی فوسیڈیلو گئے۔ سنتاں دے دن میں دادا توری نوں فون کرن لئی گیا تاں کہ سانوں "ماں" دی قبر دے نال لیا جا سکے، میرے لئی گلابی دادی۔ اس مقبرے نوں حال ہی وچ اس نوں دوبارہ بناؤنا پیا سی کیونکہ جنگ دے سمیں وچ صرف اک بمب ڈگ پیا سی، اس نوں تباہ کر دتا سی۔

میںوں ماں کرن تے وی مینوں اک ہور لڑائی جت گئی ہوئے، تے دن رات میرے ماں پیو نوں میریاں سوچاں جاندیاں سن۔ میں جدوں میں لیبارٹری وچ سی تاں میں اپنے آپ نوں دھیان ہٹاؤن دی کوشش کیتی۔ میں سلائی کرن لئی سواد لین لگ پیا: میں پٹیاں لئی بیضہ دانیاں تیار کیتیاں، میں چارکول لوہے اتے اڈ گیا۔ جدوں ایہہ لوہے گرم سی تاں وڈے-وڈیاں کڑیاں کپڑے پیک کرن لئی ٹکڑیاں نوں کھچدیاں سن۔ اسنو ن تناؤ توں لے کے اسنو دو فیٹیچی دے درمیان سلائی کرنے والے پیومبینی دے کنارے وچ ڈالنے دے لئی استعمال کیتا گیا سی۔ میں اوہناں نوں اپنے گوڈ فادر توں خریدن گیا سی جنہاں نے رائفلاں دا مواد ویچیا۔ اوہ ڈاٹ سن جنہاں نوں مینوں ہتھوڑے نال پدھرا کرنا پیا سی۔ کدے-کدے میں وی اپنیاں انگلاں نوں پدھرا کر دندا ہاں... اس دوران مسز آرلینڈو وڈیاں کڑیاں لئی تنخواہ والے کٹ کورس رکھے سن۔ میں دور تک بیٹھا سی پر میں سبقاں توں کجھ سمجھ کے اپنے کن نوں جھکایا۔ اک وار جدوں چاچے ان نے دسیا کہ اسپیں "کمراد" اتے "ظاہر" نوں لیہن لئی فینٹینا جاواں گے، اوہ جنہاں نوں جدوں اوہ اہم کمیشن لئی نووارا آئے تاں ساڈے نال سوں گئے۔ اک وار کوئٹر نے زرف نوں پچھیا "توں کنیاں عمراں؟" تے زریز: - میں اکھاں نوں ویکھن دے قابل ہو جاواں گا، میں نون نوں مینوں پتہ سی - (میںوں نظارہ دی یاد اؤندی اے، میںوں یاد نہیں)۔

دادے دی نوک نال میں ہرا تانے بانے دا اک ٹکڑا خریدن لئی گیا سی، اپنی یوگتا نوں پرکھن لئی میں اک سکرٹ پیک کیتا۔ فینٹینا لئی روانگی دا دن آیا (دو گھنٹے چلن دے)۔ اسپیں 4 سال دی عمر وچ اٹھ گئے نوں حیران کرنا چاہندا سی۔ ایہہ اپنا نیڑے سی کہ میں شاید ہی چل سکدا Zizfi میں اپنے سکرٹ نوں سی۔ جدوں اوہناں نے میری تخلیق نوں ویکھیا تے اوہناں نے ایہہ کہنا شروع کیتا: - اسپیں ایس نوں ودھا دتا تے بن جدوں ایہہ بہت وڈا ہون لگدا اے اوہ الو کردا اے۔ اس نال سانوں شرم اؤندی اے۔ تے میں سزا دتی: "ایہ ناپسندیدہ پن، جے تسی چاہو تے انج ای اے، ورنہ، توں وی تینوں دیویں گا!" پر دل وچ میں سوچیا "میں اجیہا تنگ سکرٹ نال کوں چلدا ہاں...". حالانکہ، اسپیں تہاڈی منزل تے پہنچے۔ کامے نے

پچھیا کہ میں اپنا سوہنا سکرٹ کتھے بنایا سی؟ - صف اللہ عیسیہ - (اس نے ایہ کم کیتا) زیز نے جواب ... دتا۔ - فیر جدوں سانوں کوئی چیز سلائی کرنی پیندی اے تے اسی اوہدے کول آندے آن۔ سیویٹا فخر

کدے-کدے پنڈ وچ مینوں اوہ چیزاں نظر آوندیاں جنہاں نال مینوں اداس ہو جاندا سی۔ ایمیلیا اک بہرا - تاریخ سی، شاید بے گھر سی۔ تقریباً ہر روز اوہ اس سڑک توں لنگھیا جتھے میں رہندا سی۔ جے اوہ کسے نوں مل گیا تاں اوہ منہ نوں ہتھ لے کے آیا۔ کدے لوکاں نے اوہنوں روٹی دا ٹکڑا پیش کیتا، پر اوہ لوک وی ہوندے سن جیہڑے بغیر کسے شان دے پنیہر کرسٹ دتے تے فیر ردعمل ویکھ کے لُک گئے: غریب بیبی اک بوہے دے قدم تے بیٹھ کے کندھ نال سر ماردی سی۔ اک دن تار لین لئی دکان تے جا کے میں انٹونیو دی مضبوط آواز سنی، انہی۔ دیش دے اپر واقع ایبی توں اسنے اعلان کیتا کہ سارڈین آگئے ہن۔ دادے دے سرے دے کجھ لیرا نال جو آگے ودھ گیا سی، میں مچھی دے مونجر کول اک دو ہیکٹر خریدن لئی گیا سی۔ دوپہر نوں چارکول نال چلہیا دا چولہا جگایا گیا، میں سارڈیناں نوں پکایا تے اوہناں نوں اک چینی دے کاغذ دے ٹکڑے وچ پا دتا۔ جدوں میں ایمیلیا نوں خرچ کردے ہوئے ویکھیا تاں میں اس نوں دتا۔ اوہنے اوہناں نوں حیرانی نال ویکھیا تے میرا شکریہ ادا کرن لئی اک مسکراہٹ دا ذکر کیتا۔ میں اسنوں عام حد تے بیٹھا دیکھیا، اسنے اپنا سر کندھ نال نہیں جھٹکا دتا، پر اوہ اپنیاں انگلاں نوں اسدے منہ ول گھٹ لے آئی۔ اس دن میں نہیں سی کھادا: مینوں اپنے پہلاں نوں چاچے نوں سمجھن لئی نہ تاں جو میرے پہلاں نوں نہ سمجھ سکے۔

اس سڑک لئی، انجیلا اپنے پتر نینو نال دوپہر توں لنگھی، اک معذور بندہ جو چلیا پر اشارے نال گلّ کردا سی۔ اوہ بالٹی لے کے یتیم خانے وچ سوپ لین لئی چلے گئے۔ اک دن نینو اپنی بالٹی نال اکلا سی، دو منڈے میرے گھر رہندے سن اتے بھج جاندے سن۔ اوہ اپنی پتلون نوں کھچن وچ اسمرتھ سی۔ اوہ انڈرویر توں بناں سی۔ میں شرمندگی نال اس نوں ڈھکن لئی تھلے گیا۔ ایہہ پہلی وار سی جدوں میں اک ننگا آدمی دیکھیا سی۔ واہ جے چاچے اس نوں پتہ ہوندا تے ایہہ اک سکینڈل ہوندا

اپنے ماپیاں نوں بھیجے گئے کئی خطاں وچوں اک وچ میں کلائی دی گھڑی دی اچھا دا اظہار کیتا سی۔ ایہہ جان کے کہ مسز اگوسٹین ڈوموڈوسولا توں آیا سی، میں اس نوں ملن گیا سی۔ مینوں ویکھدیاں ہی اوہنے مینوں گلے لا لیا تے مینوں اک پیکج میرے ولوں گھل دتا۔ میں اس نوں کھولھ دتا اتے اس نوں حیران کر دتا کہ مینوں اک بھوری بھیڑ دا فراں ملیا جس وچ کرلاں دی انگلی، اک محسوس ٹوپی اتے گھڑی والا ڈبہ سی۔ میں خوشی نال کمب گیا جدوں کہ خاتون نے میری کلائی تے ترتیب دتی۔ اوہنے مینوں پانی دا اک گلاس دتا تاں جے اوہ واپس آ کے گھر نوں بھج سکے۔ دوجے دن نووارا وچ جدوں مامے آگئے اوہناں نے کیہا کہ جے میں اوہ کھال پہن لیا تاں اوہ مینوں پاگلاں لے کے لے گئے: دیس وچ

کسے نوں وی اجیہی چیز نہیں ہندی۔ میں ویسے وی فخر نال رکھ دتا۔ میں اپنی آستین نوں واپس کھچ لیا تاں کہ گھڑی نوں سبھ ول اشارہ کیتا جا سکے۔ میں اکثر اسنوں رسی دتی، اس لئی تھوڑے سمیں وچ اوہ ٹٹ گیا۔ کیسائرنگیا جا کے مینوں کجھ بزرگ بندے نال ملیا جیہنے مینوں حیران کر دتا۔ اک برا تاثر نہ بنان لئی میں ہن ناقابل تلافی طور تے تٹی ہوئی گھڑی نوں ویکھیا تے میں آکھیا کہ میں ایس نوں لوڈ کرنا اوہناں نے مینوں سلام کیتا تے سفر جاری رکھیا۔ - u stisso بھل گیا سی۔ - شکر یہ

میرے دوستاں دے مقابلے وچ میں نکا تے پتلا سی، اوہ سارے "زمین" سن۔ اک خط وچ ماں نے زرف نوں پچھیا کہ کیہ میں اپنی گلابی بھین وانگوں "زمین" کیتا گیا سی؟ پر ایہناں گلاں بارے گل کرن لئی ایہہ اک ممنوعہ سی۔ اس نے اس گل نوں نظر انداز کیتا کہ مینوں زندگی بارے سبھ کجھ پتہ سی۔ ریپیل نے ہمیشہ وانگ ہی اس نوں کیہا "میں 'نوجوان لیڈی' نہیں ہاں کیونکہ میں ڈینٹیو ہاں"۔ تے اوہ: - توں کیہ کہنا واں؟ اسیں ہمیشہ توں ہی تہانوں برقرار رکھیا اے۔ اک شام نوں میں کیسائرنگیا وچ سوں گیا اتے مینوں برا لگیا۔ میں ٹھنڈھا جیہا پسینہ آیا۔ ایہہ سوچ کے کہ ایہہ اوہ انت سی جس نوں میں دعا منگی، روندی اتے ہنیرے وچ پیشاب دے کجھ قطرے بناؤن لئی باہر آ گئی۔ تے اوہ: "جے توں اک واری فیر اٹھ جاندا این تے تہانوں لے جا!" شاید میڈونا ڈیل ٹنڈاری نے میری حفاظت کیتی۔ میں واپس بھوسے وچ منجے تے چلا گیا اتے سوں گیا۔ اگلے دن نووارا وچ لیبارٹری وچ، مس اسونٹا نے مینوں عام نالوں ودھ ہلکا جیہا دیکھیا۔ جدوں ویٹریس اوہناں نوں ہر سویرے کافی اتے دودھ نال ٹوسٹڈ سلائساں نال انج لے کے آیا تاں اوہنے مینوں وی پیش کیتا۔

اٹھویں باب - نگلاں دی اڈان

نووارا وچ بہت سماں میری زندگی وچ بہت سماں بتاؤن نال مینوں بدل گیا لگدا سی: شاید اس لئی کہ میں دادا ٹوری نوں لبھن لئی گیا اتے اسدے نال میں پوری دوپہر لئی بے روک-ٹوک نال خوشی نال گیاں ماریاں۔ اوہناں نے مینوں اپنی زندگی دیاں کئی کہانیاں سنائیاں تے کیویں اوہدی ہوند اک واری اوکھا سی۔ اس توں علاوہ، نووارا وچ رہن نال مینوں دیش وچ بون والے اہم گھنٹاواں وچ شامل بون دا موقع ملیا۔ سب توں ودھ کے، وڈے مذہبی کماں، جلوساں، بیتسمے، تصدیقاں، پر ہور کسے وی چیز توں ودھ کے ویاہ دیاں رسماں نے مینوں پرجوش کیتا۔ فیر شام نوں شادیاں منائی گئیاں، میں تقریباً ہمیشہ اپنے دوستان نال سان نکولا دے گرجا گھر وچ براؤز کرن گیا سی۔

اک شام نوں میں اک دلہن نوں گورے کپڑے وچ باہر دیکھیا جسدے نال پیو دے نال سی۔ برف ورگی کینڈڈا، ایہہ گڑیا وانگ لگ رہا سی، اس لئی ایہہ سوہنی سی! ایہہ کارمیلینا سی جس نے فلیو نال ویاہ کیتا سی۔ میں اپنے آپ نوں پوری طرحاں شناخت کیتا اتے کھلھیاں اکھاں دا سہنا دیکھیا: "کون جاندا اے، اک دن اوہ وی مینوں چھوہ سکدا سی...!"

اوہناں دنن وچ میں عجیب سنسکار رکھدا سی، ہوا وچ کوئی نواں تے عجیب سی، میریاں پریزنٹیشناں سن۔ میں بے چین سی تے اک غیر معمولی واقعہ ہون دا انتظار کردا سی۔ تے اصل وچ تقریب وچ تاخیر نہیں ہوئی۔ دوپہر دے آسے پاسے عام طور تے پوسٹ مین گزر گیا۔ جون دے مہینے وچ اک دن میں

اوہناں دی ہوشیار آواز سندا ہاں: "فیلڈ، میل اے"۔ میں چٹھی پھڑی، آئیاں... ڈوموڈوسولا! امی نے اپنی بہین نوں لکھیا۔

میں اس نوں اچانک بھونکدا ہاں جدوں تک کہ اس نے اس نوں تقریباً پاڑ دتا اتے میں اس نوں پڑھیا، اتھے ایہہ خبر سی کہ میں زندگی بھر دی اڈیک کر رہا سی: لگبھگ 12 ستمبر دے آس-پاس میری ماں سسلی آویگی کہ مینوں اتر ولّ لے جائیے! ہن تکّ میں اک جوان عورت سی، مستقبل نے مینوں انتظار کر دتا اتے مینوں اک قبضہ لہنا پیا۔ اس ردعمل نوں جان کے جو میری چاچی کول ہووے گا، احتیاط لئی اوہنے اک جار دے تھلے چٹھی نوں لکا کے جس وچ نالیاں دا سمندر ہوندا سی: جے زیزی اوہنے مینوں غریب پڑھیا ہوندا... کدی کدی اوہدا چاچا میچریلو جدوں اوہ نہیں کردا سی بستیاں وچّ کم نووارا وچّ دکان تے آیا۔ کدے-کدے اوہ زلف نال اکٹھے ہو کے گھبرا گیا اتے اسنے کیہا: "ایہہ کجھ سماں اے کہ تہاڈی ' ماں نہیں لکھدی، اس نال کجھ ہو گیا ہووے گا..."۔ اس دی بجائے مینوں ڈر سی کہ کجھ اشارے لے کے اک ہور اکھر آیا۔ اصل وچّ، اک دن اک پہنچیا، پر خوش قسمتی نال سسلی دے سفر دے کسے وی اشارے توں بناں۔ میرے لئی گرمیاں وچّ ہولی-ہولی کھسک گیا، میں ختم ہون دا انتظار کرن والے سپاسموڈک دا انتظار نہیں کر سکیا۔ اس کم نے میری مدد کیتی کہ اوہ سوچن اتے اس سمیں توں لنگھ جان جس نال مینوں ماں دے آؤن توں وکھ کیتا گیا۔ اگست وچّ مفروضے دی عید لئی سارے لوک اپنی خوبصورتی ول اشارہ کرنا چاہندے سن اتے لیبارٹری وچّ ہمیشہ بہت کجھ کرنا سی، عامّ توں ودھ: بہت ساریاں لیڈیز نوں لباس نوں دکھاؤنا چاہندیاں سن۔ 13 اگست نوں اوہناں مزدوراں دے ناں جو اوہناں دے کپڑے سلائی کر سکدے سن۔

میں زرا نوں دوستان دے برابر ہون لئی تانے بانے خریدن لئی آکھیا سی۔ اس نے اس گلّ تے سہمت ہو کے اک غریب بیج-رنگ والے کپڑے نوں نیلے گنڈھاں دے ڈرائنگاں نال چنیا۔ لیبارٹری دی لیبارٹری نے مینوں کٹّ کے اک بزرگ ورکر نوں اس نوں سلائی کرن وچّ مدد کرن لئی کمیشن دتا۔ پارٹی دے دن میرے کول نواں لباس سی جیویں باقی سبھ وانگ۔

اس دے علاوہ اوہ واقفیت وی سن جو فینٹینا توں آئے سن۔ اوہناں وچوں اک نے میرا مشہور تنگ سکرٹ ویکھیا سی۔ اس نے کپڑے دا اک ٹکڑا لیا اتے زلف نوں پچھیا: "تیرے بھتیجے نوں مینوں اک لباس پیک کرنا پویگا، ایہہ بہت چنگا اے!"۔ میں اقدامات کیتے۔ میرے ذہن وچّ اک ماڈل سی کہ مس اسونٹا نے اک گاہک لئی پیک کیتا سی۔ میں کجھ سماں منگ کے اس نوں آزمان لئی کیہا۔ "ٹھیک اے،" کپڑا تھوڑا بھاری اے، جو موسم خزاں لئی موزوں اے۔ میں 20 ستمبر دے آس-پاس آ جاوانگا۔

اس دوران اک لیبارٹری کڑی کارمیلینا نے اپنے سارے دوستاں نوں اپنے ویاہ لئی بلایا، میٹرکس چرچ وچ اک ستمبر دی شام نوں منایا۔ زرف دی اجازت نال میں تقریب وچ گیا۔ اوتھے دے مہماناں وچ ڈوموڈوسولا دی اک خاتون وی سی جس نے میرے لئی آسنن روانگی دا اعلان کیتا: "انصیف، تہاڈے کول نووآرا وچ دن گئے گئے نیں، تہاڈی ماں چھیتی ہی تہانوں لین لئی آوے گی۔"

امیر تازگی دے بعد میں خوش ہو گیا۔ دن لنگھ گئے اتے 8 ستمبر دا ٹنڈری فیسٹیول پہنچ گیا، اس سال بہت لمبا سفر جو فیومرا وچ ہوا کردا سی، اوہ مینوں پہلی وار سخت اتے لامحدود نہیں لگدا سی، مینوں اڈن لئی لگدا سی۔ کیٹرینگیا وچ واپس میں زرف نوں دسیا کہ میں کجھ دن اس ایجاد دے بہانے نال روکاں گا کہ لیبارٹری 12 دن تک بند رہی۔ اس سویرے میرا دل دھڑکدا سی۔ اسیں اک گوانڈھی نوں لے جان لئی کجھ انجیر اکٹھے کیتے اتے اسیں نووآرا ولّ تر پئے۔ ادھے راہ میں اپنی ماں دے شروع توں ویکھیا سی جو خچر دے ٹریک دے نال اتری۔ میں اوہناں نوں ملدا ہاں اتے اس نوں اپنیاں چھوٹیاں-چھوٹیاں باہاں وچ اوہناں ساریاں طاقتاں نال گلے لا لیا۔ زرف نے چیکنا شروع کیتا "کیوں اچانک کیوں آیا؟ کیہ لگدا اے کہ توں تہانوں کنسیٹینا نوں لے جایا؟" "ہاں - ماں نے جواب دتا - تنّ دناں وچّ اسیں چلے جاندا ہاں۔" "توں نہیں کر سکدا، اسنوں اک کلپنا لیڈی لئی ایہہ لباس تیار کرنا چاہیدا اے۔" ایہہ رہن دا اک ہور بہانہ سی۔ اوہ لگاتار چیکدا رہا۔ میں بے چین سی میں اسمان نوں انگل نال چھوہ رہیا سی۔ میرا اکلا پچھتاوا ہن جا کے دادے نوں جان دے یوگ نہیں ہو سکدا سی۔

وین دی شام نوں اسیں کھانا کھادا۔ زرف نے اپنا منہ صرف اپنی ممی دی کجھ توہین لئی کھولیا: "توں کھڑی ہمت دے نال توں اس نوں دور کر، تیرا دل نہیں، مینوں بہت زیادہ تکلیف پیدا کرن لئی، میں ہن تہانوں اک بہین نہیں سمجھدا۔" میں پہلی وار ہنجوآں نال مشیلو نوں دیکھیا۔ اس دے کھردرے اتے زسٹ دے بیٹھاں لکڑ دے روپ وچّ ظاہری طور تے انسانیت دے کجھ قطرے قید رہے سن۔ اس دی بجائے میں سنگ مرمر دے روپ وچّ ٹھنڈھا ہو گیا سی اتے میں بالکل وی نہیں سی ہلیا۔

جس رات نوں میں اکھاں بند نہیں کیتیاں، ہزاراں خیالاں نے من وچّ گپاں ماریاں اتے میں سویرے جان دا انتظار نہیں کر سکیا۔ ماں نے ٹیکسی نوں اک شریف آدمی توں منگوایا سی جسدا عرفی ناں "کزی آئی بگھیاز" (بگھیائی پتلون) سی۔ سویرے اتے اسیں اٹھے، اک آخری ٹچ - اپ گتے دے سوٹ کیس اتے چاچے نوں سلام۔ روانگی دے ویلے میری ماسی نے اپنے کمرے نوں ہنجوآں وچّ چھڈیا، ڈھیلا والا نال، تے اوہنے میری ماں دے پیراں وچّ اپنے آپ نوں سٹ دتا: "ہن مینوں مار دیانگا تے تیرا زندگی بھر توں تیرے ضمیر تے موت ہو جاوے گی! پلیز! , توں، توں میں اسدے گوڈیاں اتے پچھدا ہاں - اسنے کیہا -

میں صرف اک غریب عورت ہاں، اکلا اتے اک جھوٹھے پتی ولوں اک درندے وانگ ورتارا، کوئی وی مینوں پیار نہیں کردا اتے بن کوئی شکرگزار نہیں!

گندے والاں اتے مٹی دے مکھ چہرے نال، اسنے پوری کائنات نوں لعنت کر کے زمین نوں مکے مارے۔ امی نے سمجھ لیا سی کہ بھین خطرناک ہو گئی اے تے اوہدا سر گوا رہیا اے، تراسے۔ پر اوہ ہلیا نہیں سی، اوہنے اپنے آپ نوں ترس نہیں سی ہون دتا، اوہ اپنے وہماں نوں سن کے بہرا لگدا سی، بہت دور ویکھدا سی تے اپنی لپی دے انت دی اڈیک کردا سی۔ جدوں میری ماسی نوں احساس ہویا کہ میری ماں اٹل اے، اوہ اپنے کمرے وچّ نسّ گئی، جس توں سانوں آخری الوداع توں انکار ہو گیا۔ اچانک اسیں چلے گئے، اوہ سڑک ولّ پرط آئی، جدوں اسیں دور ہو گئے تاں اسیں اسنوں سکڑدے دیکھیا جدوں تک کہ ایہہ اک چھوٹی جہی کالی گیند نہ ہو جاندی ہے جو پتھراں نال الجھ جاندی ہے۔ شاید میں اوہدے نال ظالم ہو گیا سی، جیویں کہ بچے صرف جاندے نیں، پر مینوں یاد اے کہ جدوں میں اپنی ماں دے ہتھ توں محفوظ ہو کے اوہدے گھر توں دور ہو رہیا سی، جدوں میں ویکھیا کہ اوہ میری نظر توں غائب ہو کے اچانک میری ساری رنجش اچانک گھاٹی ہو رہی اے۔ پیار وچّ بدل گیا اتے مینوں اسدے لئی ہمدردی دا مینوں اس طرحاں رو پیا [احساس محسوس ہویا (تاں مینوں پتہ سی کہ سڑکاں 'تے کجھ مہینیاں لئی زیز جویں میں مر گیا ہاں)۔

اس ٹیکسی دے بوہے پیازا برٹولیمی وچّ کھلھے۔ کھڑکی توں میں اوہناں ساریاں نوں سلام کردا ہاں جنہاں نوں میں دیش دے انت تکّ دیکھیا سی۔ سفر دے دوران میں پینورما تے اوہ شہر ویکھدا سی جیہڑا ہولی ہولی میری نظر توں دور ہو گیا سی، جدوں تک سمندر ہولی ہولی تے دیس ہوندا تے اوہ چپ رہے۔ ہن تکّ میں نووآرا توں دور سی، قطعی طور تے! میرے دماغ وچّ لڑے خیالاں دے ساہمنے آیا تے میں اوہناں تے حاوی نہیں ہو سکیا، فیر میں اڈیا تے جدوں میری ماں نے مینوں خبردار کیتا کہ اسیں آگے آں۔ پھر میں اس دیش نوں شدت نال پیار کردا سی کہ اک لمبے سمیں توں میں اس اداس زندگی دی وجہ توں نفرت کیتی سی جس دی میں اگوائی کیتی سی۔ وگالیر سٹیشن تے اک بہت وڈی الجھن سی، ساڈے ورگے کئی اپنے گتے دے سوٹ کیساں تے ہور تھیلیاں نال نارٹھ لئی چلے گئے۔

سمندر توں اک پتلی ہوا آئی تے مینوں اپنے بلہاں نوں چمکاؤن والا نمک محسوس ہویا۔ اک چنگا احساس میں پہلی وار محسوس کیتا۔ اسیں ادھے گھنٹے تکّ ٹرین دا انتظار کردے رہے۔ میرے لئی ایہہ اک نویں ہوا سی۔ لوکاں نے اس گیت نوں دھندلے "پروفیسر" وچّ گایا، اسنوں دسّ دتا کہ انڈا جاں مرغی پہلاں پیدا ہوئی ہے؟" سارے براعظم وچّ چھٹیاں توں واپس آئے۔ میسینا تک پہنچیا میں بیڑی-کشتی دے حیران ہون 'تے ویگناں نوں حیران کر دتا۔ ایہہ وسط-ستمبر سی اتے اس نیلے اسمان وچّ تنگ توں اپر

ہزاراں نگلاں نگل گئے۔ اپنی اڈان نال اوہ میرے سپنے نوں کڈھ رہے سن: اخیر میرے پروار نال رہن لئی واپس آ رہے سن۔ میں اوس چمکدار پچھو کڑ دے مرکز وچ رب نوں ویکھن دی کوشش کیتی تے بہاویں میں اوہنوں نہیں ویکھدا، میں اوہنوں اپنی نکى جہی روح دی ڈونگھائی توں شکریہ ادا کیتا۔ لامحدود گھنٹے آں دے بعد اسیں دوبارہ شروع کرنے دے لئی روم تک اتر گئے، ہور گھنٹے آں دے انتظار دے بعد، میلان دی ٹرین، جتھے ڈوموڈوسولا وچ ٹرین دی اک ہور تبدیلی سی۔ ایہہ اک سپنا سی۔ اس ٹرین تے ماں نوں کئی لوکاں نوں سلام کرن دا سلام کرن لئی سلام کیتا۔ سبھ نے پچھیا کہ اوہ کتھوں آیا سی اتے اس نال کڑی کون کون سی؟ اوہناں نوں پتہ نہیں سی کہ اسدی کوئی ہور دھی سی۔

میں منظر نامے دا مشاہدہ کیتا: میں جھیل دے میجر تے حیرت دے نال جزیرے آں نوں حیرت انگیز، فیر پہاڑاں نوں دیکھیا۔ میں پچھیا کہ پہنچن تے کنا کجھ غائب سی، ایہہ جان کے کہ ایہہ شہر پہاڑاں نال گھرے ہوئے اک وادی وچ سی۔ اسیں سویرے سویرے ڈوموڈوسولا پہنچے۔ اسمان دا سرمئی سی، سڑکاں وی ہنیرے وچ رنگی رنگ وچ رنگیاں ہوئیاں سن، لوک زمین ول دیکھدیاں اک فیصلہ کن قدم نال چلے سن، کپڑے وی ہنیرے سن۔ ڈیڈ سٹیشن وچ اسنے سانوں اپنے چھوٹے بھرا نال توقع کیتی سی جس نوں میں دو سال پہلاں سسلی وچ دیکھیا سی۔ کھوس تے گلے لان۔ جدوں اسیں گھر جانے ساں تاں میں اس تھان نوں کھوجن دی کوشش کر رہا سی جو چھیتی ہی میرا شہر بن جاویگی۔ میں گھراں دیاں کھڑکیاں گنیاں پر اوہ اپنے بے شمار سن کہ میں اپنے حساب کتاب دا دھاگہ گوا بیٹھا سی۔ اک دوجے اتے بہت ساریاں کھڑکیاں سن، اتے اک دوجے اتے بہت سارے گھر سن۔ اوہ اپنے اچیاں سن کہ آسمان تے میریاں اکھاں گواچ گنیاں سن۔

میں چکر آؤن دی کوشش کیتی۔ میرے سر وچ ہزاراں سوال جھنجوڑ دے، اوہ بے صبری نال چلے گئے۔ کورس دے دوران میں اک لفظ چلن توں قاصر سی۔ فیر گھر وچ مینوں اک ہور حیرانی ہوئی جدوں میں اپنیاں بھیناں نوں ویکھیا سی، جیہڑیاں مینوں صرف تصویراں توں یاد نیں۔ اک ہور حیرت سنک، نل اتے گیس دا چولہا والا رسوئی اے (نوورا وچ گھر وچ پانی نہیں سی اتے لکڑی نال پکایا گیا سی)۔ شام نوں اوہ اپنی دھی کیٹرینا نال کامر گرزیا دا دورہ کرن آیا۔ گوانڈھی وی مینوں جاننا چاہندے سن۔ اگلی شام دا ڈیڈ مینوں سنیمما وچ لے گیا۔ میری زندگی دے سب توں سوہنے شاماں وچوں اک گل ہمیشہ لئی یاد رہوے گی، پچھلے دن تک۔ اخیر میں اپنے ڈیڈ نال سی، اس توں پہلاں کہ میں اس نال پیار کردا سی کیونکہ تسیں اک غیر حاضر پیو نال پیار کردے ہو، ہن میں اس دی تعریف کیتی اتے اخیر وچ پہلی وار مینوں اس طرحاں سرکھات محسوس ہویا جو میں اس دی شہزادی ہاں۔ مختصر طور تے، مینوں بدلاں دے اتے چلنا لگدا سی، میں کائنات دے اک ہور نقطے تے اتریا سی۔

نویں باب - اسمان دا بوبا

سسلی توں شروع ہون توں پہلاں ماں نے مینوں کھال توں تھان لبھن وچ کامیاب ہو گئی سی تے دو دنوں بعد اوہ میرے نال کم کرن لئی سی۔ اسیں سویرے سویرے ہی گھر چھڈ دتا: میں اس نیاپن لئی بہت پرجوش سی۔

داخلی دروازے تے اسنے مینوں اس نوجوان عورت تھڈے دا سواگت کیتا جس نے مینوں اک بہت وڈی مسکراہٹ بنائی اتے مینوں ہتھ توں لے لیا، اک خوشگوار اتے چنگی عورت۔ تھڈے نے مینوں میلانی وچ آکھیا "ہی بیلا توسا (کڑی)، آو، میں تہانوں اوہ کڑیاں پیش کردا ہاں جیہڑیاں میرے نال کم کردیاں نیں: وچ تے ٹریسینا وچ۔ اوہناں وچ اپنا تجربہ اے، اوہ تہانوں کم کرن دی تعلیم دین گے۔ جے مسئلے نیں - اوہ شامل - پچھن وچ شرمندہ نہ ہو جاؤ"۔ ایس لئی اک اکھ دے جھپکن وچ میں اپنے آپ نوں اپنی نویں نوکری نال پایا۔

میں پہلاں ہی بہت ودھیا محسوس کیتا اتے بیلا توسا دی زندگی وچ اس تبدیلی نوں پہلی وار پہنچیا جدوں حیض دا آیا سی۔ اس موضوع بارے اس نوں بہتا پتہ نہیں سی، پر نووارا وچ اپنے وڈے دوستاں ولوں سنیاں کہانیاں توں، اوہ سمجھدا سی کہ ایہہ اوہ طریقہ سی جس طرحاں اوہ اک جوان عورت وچ بدل گیا سی۔ اوہ سمجھدا سی کہ اسنوں عورت بنن لئی اس سگنل دی لوڑ نہیں سی: اوہ پہلاں ہی اس ہر چیز لئی سی جو اسنے سکھیا سی، جانیسی اتے پیار کردا سی۔ ہن ایہہ کیٹرپلر نہیں سی اتے اسنوں تتلی

دے میٹامورفوسس دا ساہنا کرنا پیا سی۔ اوہ دوروں آیا سی تے کجھ منٹاں وچ اوہ اک دنیا توں دوجی دنیا وچ لنگھیا سی۔ اوہنے اپنے آپ نوں اکلا پایا تے اوہنوں ایس گل تے بڑا مان سی۔

اس دوران میں نویں نوکری توں واقف ہون لگ پیا۔ پھر والاں دے پہاڑیاں نوں کوٹاں اتے لاگو کرن لئی ورتیا جاندا سی۔ کھالاں اک سپنج نال گیلیاں سن اتے اخیر اوہناں نوں ہر پاسیوں کھچّ کے اک لکڑ دے محور اتے کیلاں ماریاں گئیاں۔ ایہہ میرے کول واپس آیا جدوں سسلی دی لیبارٹری وچّ میں کپڑے دے تھلے رکھن لئی پوزاں نوں کچل دتا۔ ایتھے وی کجھ ہتھوڑے انگلاں اتے بھجّ گئے۔ جے ذرا دھپّ ہندی تان سڑک اتے باغ وچّ خشک ہو جاندی سی، اس لئی مینوں فارس، لومڑی، منک، رامکوں دے قیمتی بھیدّاں وچّ سینٹینل بناؤنا پیا۔ جدوں میں اوہناں نوں پھڑیا سی مینوں کاراں تے لوکاں نوں ویکھن نوں پسند سی جو لنگھدے سن۔ ایتھوں تک کہ میں مشیناں دیاں ایگزاسٹ گیساں دی خواہش وی کیتی تے میں اپنے آپ نوں شہر دے اوس خوشبو نال اپنے آپ نوں رد کرن دی کوشش کیتی، اپنی نویں تے نشیلی کڑی لئی جیہڑی خالص ہوا وچّ وڈی ہوئی سی۔ شہر میری نظر دے تھلے پریڈ کر دا سی تے میں ویلے دا تصور وی گوا دتا۔ میرے والد نے مینوں سمجھایا کہ دن اتھوں دے گھنٹیاں وچّ ونڈیا ہویا اے، جدوں کہ جدوں میں کیسائرنگیا وچّ رہندا سی تان مینوں صرف چڑھدے تے سورج دے سیٹ دا پتہ سی۔ کدے-کدے جدوں میں کھالاں دا خیال رکھ رہا سی، اپریلی منزل اتے اک بزرگ عورت مینوں سنگت کرن لئی آؤندی سی۔ اوہ تنگ پیڈمونٹی وچّ بولیا اتے میں اک گودی دی سمجھ نہیں سی: "نڈوا ٹی ویگنٹ توں کی بیلا فیولا (تسی کتھے آؤندے ہو)؟ سیامت (تہاڈا کیہ ناں اے؟"۔ میں بدلدا ہاں۔ "میں مینوں سمجھدا ہاں کہ میری (تہانوں سمجھ نہیں آؤندی)؟" جدوں چمڑی خشک ہو جاندی سی، نوجوان عورت نے اوہناں نوں منگوآؤن والے سیمٹریزاں لئی پہاڑیاں دی شکل کٹّ دتی۔

تھوڑا جیہا میں فریسیلینا پیڈنگ، آسے پاسے پاسفین اتے پھر استر نوں رکھنا سکھیا۔ اپنی مہارت لئی میں ہفتہ وار پگھیٹا لینا شروع کیتا اتے مختصر طور تے مینوں ریٹائرمنٹ لئی برانڈاں دے نال ترتیب وچ رکھیا گیا سی۔ مینوں وڈا لگدا سی۔ لیبارٹری وچّ ریڈیو سی: میں خوشی نال گیتاں نوں محسوس کیتا۔ اس دے بعد ریفریجٹر وڈے پیمانے اُتے نئیں سن لیکن نوجوان خاتون اک آئسنگ دے مالک سن جو اک شریف آدمی دے ذریعہ فراہم کردہ برف دے بلاکاں توں بھرے ہوئے سن جو شہر دی گلیاں وچّ اک ریڑھی دے نال گزرے سن۔ میرے لئی، اپنا تازہ پانی پینا نواں سی۔ اک لکڑی۔ اگے معاشی چولہے نے گھر نوں گرم کیتا۔ اوہدے کول فون نہیں سی پر جدوں اوہنوں اوہناں گاہکاں نوں فون کرنا پیا جیہڑا اوہنے مینوں اپنی ماسی توں بھیجنا سی جیہڑا کئی مزدوراں نال اک تعمیراتی کمپنی دا مالک سی۔ ایہناں وچوں اتفاقی طور تے، میں پہلی وار ویکھیا سی... پر ایہہ اک ہور کہانی اے جو جے ویلا تے خواہش ہووے تان میں تہانوں بعد وچّ دساں گا۔

گھر وچّ میں چنگی طرحاں کھادا، شام نوں اوہ پتھر دیاں چھتاں اتے دکاناں نال شہر دے مرکز وچّ جان لئی باہر گیا سی۔ ہفتے نوں میں اپنی ماں نال مارکیٹ وچّ گیا، جو مرکز دا اک چنگا حصہ قابض اے، جدوں میں دوپہر دے آسے پاسے کم توں باہر نکل گیا سی۔ اسیں اک کوٹ بنان لئی تانے بانے خریدے۔ اوہ چیکر سی۔ میں اس دا افتتاح کیتا کہ مینوں کرسمس دے دن ادھی رات دے ماس تکّ جھٹکا دتا۔ مختصراً اک خوشگوار زندگی

اوہ کارنیول آیا۔ اسیں گیلیٹی تھیٹر وچّ وگلیوں دے نیڑے دے پروار نال حصہ لیا۔ فاسفورسنٹ ہلکے کھیڈاں دے وچکار نقاب پوش ناچاں نوں دیکھنا اک سپنا سی۔

اگلے ہفتے جدوں میں اتھے چڑھیا تاں کجھ غلط سی۔ میں رو پیا کیونکہ ماں نے مینوں میگنیشیا سان پیلیگرینو نہیں دتا سی۔ مارٹنی توں اسدا اک کزن پہنچ گیا۔ ساڈے نال لانچ۔ دوپہر نوں مینوں عجیب لگیا، لگدا سی کہ میری خوشی ختم ہو رہی اے۔ کزن دے نال ڈیڈ ٹرین وچّ سی، پھر اسیں رات دا کھانا کھادا۔

اس شام اسیں سیر توں باہر نہیں نکلیا۔ ڈیڈ نے ماں نوں کہیا، "میں بار وچّ دوست لبھن جا رہا ہاں۔" رات دے رات دے لگبھگ اوہ جیمانڈیڈو گھر واپس آ گیا اتے اپنے پیلے چہرے نال نکلیا، جس نال سینے تکّ اک مضبوط موٹے ولوں پتھر ہو گیا سی۔ "ٹیریس، اک کیمومائل تیار کرو۔" جدوں ڈیڈ بستر اتے ڈلھیا گیا، میں اک ماسی نال اک ماسی نال ہارڈی گیا تاں کہ اک ڈاکٹر نوں 50 میٹر دور فون کیتا جا سکے۔ اوہ جھٹّ آ گیا، پر اس دوران میرے پیو نے جیوننا بند کر دتا سی۔ سانوں بعد وچّ پتہ لگ گیا کہ شہ رگ نوں ٹٹّ گیا سی۔ حالانکہ، کوئی کم نہیں سی ہندا، ڈیڈ آسمان دا دروازہ پار کر کے آسمان ولّ اڈاری مار لئی۔ ایہہ 17 فروری 1951 دی گلّ سی، اس ساری رات میں اپنے پیو دیاں بے دفاع اکھاں نال اپنے پیو دیاں بے دفاع اکھاں نال رہا۔ میرا سر موڑ رہیا سی، درد شقیقہ تے چکر اؤن دا اک رلا جیہڑا اوس کمرے توں نہیں کھوبیا گیا جتھے ساریاں شیواں نفرت انگیز ہو گئیاں کیونکہ اک ناانصافی موت دے گواہ سن۔ میں کدے وی اپنے پیو اتے ظالمانہ قسمت بارے سوچن توں نہیں روکیا جو ڈوموڈوسولا وچّ میری اڈیک کر رہی سی، ہنجو میریاں اکھاں وچوں باہر نہیں نکل سکدے سن کیونکہ اوہ رون دے ڈنٹ نوں سکا ہو گئے سن۔ اوہ رب جس رب نے میسینا دے آبنائے تے شاندار روشنی وچّ اپنے جان تے تصور کیتا سی، اوہ کتھے لکھا ہویا سی؟ اوہنے سانوں کیوں چھڈّ دتا سی؟ کیوں اسنے مینوں اپنی ہتیا سی؟ ہن ایہہ کیوں میں اپنے پیو نوں لبھ لیا سی، اوہنوں ہمیشہ لئی لے گیا سی؟ ایس دکھانت دا کیہ فائدہ؟ ہن جدوں کہ ایتھے ڈوموڈوسولا وچّ ربّ وکھرے لگدے سن، دور، مایوس کن، اوہ ہنیرے، مایوس کن اتے ایلبدھ، تلخ، اک ربّ نال بنیا لگدا سی، جس دا ہن مینوں اپنے باقی دناں لئی اس اتے وشواس کرن جاں نظر انداز کرن دی لوڑ نہیں سی۔ راتاں تے راتاں تکّ میں ہنیرے وچّ نظراناں نال جاگ کے چپّ رہ گیا سی کہ دن دے اؤن

نال سبھ کجھ پہلاں وانگ ہی واپس آویگا۔ اوہناں غمگین دناں وچ، میرے پروار نوں اک کھائی دے کنڈھے اتے، سمجھیا جاندا سی کہ جنت کڑیاں لئی کوئی تھان نہیں سی۔

اوہناں راتاں وچوں اک رات، سویرے دے سویرے میں ڈگّ پیا اتے اک اذیت نیندر توں بعد میں اک مٹھے سہنے وچ ڈبّ جاندا ہاں: میں اپنے آپ نوں جھیل اتے پایا، پھر میرے پیو نے میریاں اکھاں اتے چہرے نال اک آسمانی روشنی وچ ڈبّ گیا، مینوں دکھائی دتا۔ ہن اسدا چہرہ ہن دکھی نہیں سی ہویا اتے اسنے سوہنی واپس آگئی سی۔ موٹے اوہ مسکرا کے میرے ول، اس نے میرا ہتھ پھڑ کے مینوں گلوکڑی پا کے میرے نال گلّ کرن لگا۔ "میرا بچہ - اوہنے آکھیا - جو ہن دسنا چاہندی آں اوہ میرا پیار اے، ساری بھلائی توں تینوں میں چاہندا ایں۔ حالات نے ایہہ پک کر دتا اے کہ اسیں اک دوجے نوں نہیں جاندے۔". "..." مینوں اینی پچھتاوا مینوں افسوس اے کہ تینوں آگیاں نہیں ویکھیا۔

کدی کدی میں اوس سفنے تے اپنے آخری سفر بارے سوچدا ہاں، میں ایس بارے سوچدا ہاں کہ رب مینوں کدوں فون کرے گا، میں ایہہ تصور کرنا پسند کردا ہاں کہ جدوں میں اسمان دا بوہا پار کردا ہاں، تے میرے والد میری اڈیک وچ نیں، اوس شام نوں کپڑے پا رہے نیں جیہنے مینوں آگے ودھایا سنیما: اوہناں دے نال ساڈے کول سانوں دسن لئی کئی گلاں نیں، سانوں فروری دی اوس سرد رات وچ اوہ تقریر وچ رکاوٹ پاؤنی پوے گی۔ ایہہ سبھ توں ودھیا طریقہ ہووے گا، میرے خیال وچ، اپنا آخری سفر شروع کرن لئی۔

ماں چار بچیاں دے نال اتے پینشن توں بناں مایوسی وچ رہی کیونکہ ڈیڈ اک سادہ موچی سی۔ سارے ٹھنڈیاں تے ساری دنیا دی پیڑ ساڈے امپيجراں دے غریب گھرانے تے ڈگ چکی سی

ساڈی زمین توں دور، زندگی توں دور، اسیں ریگستان دی ہوا گھسیٹدے ریت دے دانے ساں

ماں نے اپنے آپ نوں تے اپنی ساری روح نوں گوا دتا سی۔ ایہہ اک خالی خول بن گیا سی۔ اسدے سریر نوں لکڑ دے ٹکڑے وانگ ٹھیکہ کیتا گیا سی، اوہ لیک ہون توں باز نہیں آیا اتے اسدی گواچی نظر، زمینی چہرے وچ اتے بناں پرگٹاوے دے، دور دے نقطے ول، ڈیڈ دے مقبرے ول، پورے منٹاں لئی ٹکی رہی۔ ایہہ گلّ بھوت وانگ ہو گئی سی جس اتے بھلن دی ناممکنتا نے حملہ کیتا سی۔ میں اس پل نوں سمجھیا جدوں اوہ ڈگّ کے اک مایوسی وچ ڈبّ جاندا، باہر نکلن توں بناں باہر ڈبّ جاندا۔ میں اس نوں ہلاؤن دی کوشش کیتی، میں اس نال گلّ کیتی کہ اوہ اس نوں خوش کرن دی کوشش کر رہا سی۔ ناقابل یقین حد تک کردار بالکل الٹ گئے سن: ایہہ اوہ بیٹی سی جس نے ماں نوں تسلی دتی، اس دی کہانیاں سنائی کہ اوہ اپنے شوہر دے بغیر رہنے تے اسنوں بھولنے وچ مدد کر سکے۔ میں، وڈی دھی، آجے سال دی نہیں سی 15

رات دے کھانے توں بعد میں کجھ ہور لیرا اکٹھے کرن لئی فر توں کم کرن لئی واپس آیا۔ ایہہ میں بی سی جس نے امید دی شعلے نوں جیوندا رکھن دی کوشش کیتی سی۔ پر میری ماں دے انت وچ پتہ نہیں کہ کس طرحاں، شاید مایوسی دی طاقت نال، اک فریاد دے وچکار تے دوجی اوہنے ساری دنیا نوں موڈھیاں تے لد لیا تے ہولی ہولی اوہ گجھ سکرٹ پکا کے سلامتی ول پرت آیا تے گاؤن گاؤن

ڈیسیمو باب - لا بیلا توسا

اسے سال مئی وچ میرا چھوٹا بھرا خسریاں نال بیمار ہو گیا اتے اسنوں وی لے گیا، بچپن وچ اسنوں ٹھیکہ نہ کیتا۔ جدوں میں بستر تے سی میں اپنی ماں نوں دروازہ کھولدے سنیا۔ کسے نے گھنٹی وجائی سی۔ فیر میں زرف تے میچریلو دی آواز سنی۔ مینوں فکر سی: ایس توں پہلاں کہ اوہ مینوں کدی وی ڈوموڈوسولا نہیں لے چکے سن تاں جے ماں پیو نوں ویکھیا جا سکے تے ہن اوہناں نے اپنے آپ نوں زندہ کر دتا سی۔ اوہ کوئی اک ہفتے وچ رہے، پھر اوہناں نے تھوڑھا مایوس کر دتا کیونکہ اوہناں نوں امید سی کہ میں اوہناں نال سسلی واپس آیا۔ نومبر وچ نیرو ولوں اک بورڈیڈا دا خط پہنچیا۔ ماں نے گھبراہٹ نال اپنا ہتھ کمین لگّ پیا۔ میں اوہنوں روندیاں ویکھیا: زیز نے دادا طری دی موت دا اعلان کیتا۔ اوہناں نے اس نوں 8 نومبر نوں بورڈونارو دیہاتی علاقیاں وچ مردہ پایا سی۔ اوہ 87 سال دا سی۔ اگلے سال اک ہور ہور وی وڈی ناراضگی سی، جدوں اتفاقی طور تے جانچاں نے گلے وچ اک رومال دے نال دم گھٹن توں موت دی وجہ پیدا کیتی، جو اس پرش دے دوران ملی سی۔ ایہہ جرم اک عورت نے اپنے بھرا، گوانڈھیاں دے نال دیہاتی علاقیاں دے نال مل کے 11,000 لیٹر دی پینشن چوری کرن لئی کیتا سی۔ بعد وچ اوہ 24 سال دی عمر قید وچ اوہناں نے اتے 12 سال دی عمر وچ مقابلہ لئی سیوا کیتی۔

میں دکھی ہو رہیا سی۔ تھوڑے پیسے نال تسی 5 لوکاں وچ اگے نہیں لے سکدے۔ مس ٹلڈ نے مینوں اک جعلی برخاستگی دا مشورہ دتا کہ اوہ پلیسمنٹ آفس لئی رجسٹرڈ ہون۔ میں اکثر چیک کرن گیا کہ کوئی نوکری سی، پر امیدیاں گھٹ سن۔ اپریل '53 وچ مینوں پتہ سی کہ اوہناں نے کجھ کڑیاں نوں اک فیکٹری

وچ لے لیا سی۔ اوہناں نوں لوڑ نہیں سی، اوہناں دے پیو نوں پہلاں ہی کوئی قبضہ سی۔ فیر میں احتجاج کرن لئی دفتر گیا: مینوں دوجیاں نالوں ودھ کم کرن دی لوڑ سی۔ مئی وچ میں اخیر اک فیکٹری وچ داخل ہویا جتھے لچکدار بینڈ، جوتے، ٹیپاں لئی تاراں، بجلی دیاں تاراں لئی نلیاں نوں تیار کیتا گیا سی۔ ہفتہ وار شفٹ 6-13 تے 13-21 دے نال اک محنت۔ وقفے آن وچ میں وی تنخواہ نوں گول کرن لئی کھال 'تے گیا اتے ماں نوں ریلیف دین لئی۔

اگست آیا سی۔ چھٹیاں لئی، کوئٹہ گرازا نوں بزرگ ماں نوں لبھن لئی سسلی جانا پیا۔ میں اسدی دھی کیٹرینا نال وی جان دا فیصلہ کیتا۔ اسیں ٹرین دے ذریعے میلان تے فیر روم لئی چلے گئے، جتھے اسیں رات نوں پہنچے۔ ٹرین وچ سسلی نوں کجھ گھنٹے انتظار کرنا سی۔

سٹیشن تے سانوں جھاگ مل گئے تے اوہناں وچوں نووارا دا اک نینو اداکار، سالواٹور فرناری، تے اک سپاہی جس دا ناں مینوں یاد نہیں اے۔ جدوں کہ مسز گرازا اک بینچ کیٹرینا 'تے ٹکی ہوئی سی اتے مینوں سیر کرن لئی بلایا گیا سی۔ اوہ سانوں ماتریلو کھان لئی ایسڈرا دے چوک وچ لے گئے۔ لگدا سی کہ ایہہ دوبارہ جیوندا کرن لگ پیا سی۔

پہلے ہی ہجوم دی ٹرین دے آؤن 'تے، مسز گرازا نے دو تھیلیاں نال آگے ودھن لئی نسّ لیا۔ ٹرین پوری طرحاں نہیں رکی سی اتے اوہ ریلوں 'تے کھجھ کے ڈگ پئی۔ میں، کیٹرینا اتے سارے بھیڑ نے ابدی پیو نوں چیک کے بلا دتا کیونکہ اسیں اس نوں زخمی پر معجزانہ طور تے جیوندے نال بھریا ہویا سی۔ اوہنے ہسپتال لیاں توں انکار کر دتا۔ اک گھنٹے بعد ٹرین چلی گئی۔ میزوگیورنو توں پہلے اسیں ٹرم وگلیئر اسٹیشن پہنچے جتھے اسیں نے اوہ بس لے لیا جس دی وجہ توں نووارا سسلیہ، زیزف تے مائیچریلو دے مہمان سن۔

اوہناں نے سانوں مہماناں دے روپ وچ جی آیاں نوں کیہا۔ رات نوں لٹوین، کیٹرینا وچ تنناں تنناں نے اکھاں بند نہیں کیتیاں۔ مسز گرازا وچ درد بھریا سی۔ اسے رات اک حیرانی ہوئی: کجھ جواناں نے سانوں گٹار اتے وائلن نال اک سیرینڈ بنا دتا، پر چاچے مشیلو نے اوہناں نوں بھج دتا۔

کیٹرینا دی ماں نے تقریباً ہر ویلے بستر سے گزاری۔ اوہ دسان دنوں وچ صرف دو وار باہر آیا تاں اوہ جا کے بزرگ ماں دے کول آیا۔ دوپہر نوں میں سکول دے ساتھیوں دے لیبارٹری دے دوستاں نوں لبھن گیا۔ اک دن میں اک سکولی ساتھی وی ویکھیا جیہڑا مینوں گلے لان آیا سی۔ اس نے ہتھوں سائیکل رکھ لیا تے کیہا کہ مینوں سواری لئی لے جان لئی کیہا۔ ادوں ہی نوواری وچ سائیکل تے اک کڑی نہیں دیکھی گئی سی۔ جیوں ہی اوہ جانن لئی آیا کہ زیز نے مینوں دوبارہ پیش کیتا: "توں اللو بن گیا، میں کدے وی اس طرحاں دیاں چیزاں دا تصور نہیں کردا۔"

ڈوموڈوسولا واپس آ کے، مسز گرازا ٹھیک ہون لئی جدوجہد کر رہی سی۔ اس پتجھڑ توں بعد، آرتھروسس دے درداں نے سنبھال لیا۔ اوہ صرف ہمت لئی جدوں اوہ اپنے ٹبر نال کجھ عیداں وچ گیا، جتھے مینوں وی سدیا گیا سی۔

میں فیکٹری اتے فر وچ کم دوبارہ شروع کیتا، پر مینوں نویں تجربیاں دی لوڑ سی۔ سان جیرواسیو اتے پروٹاسیو دے پیرش دا دورہ کرن دے اک دن، ڈان جیوسپے بیٹی نے میرے کول کجھ سوال پچھن لئی میرے کول پہنچیا۔ میں اوہناں نوں اپنیاں ساریاں سزاواں نوں ٹھیک کیتا۔ اوہناں نے مینوں حوصلہ دتا تے مینوں آکھیا: "اتوار دوپہر نوں بھاشن وچ آ جاؤ۔ اوتھے تہانوں کیتھولک ایکشن مس جرمن دا صدر ملے گا، جیہڑے کڑیاں نوں پیش کرن گے تے تہانوں بہت سارے چنگے مشورے دین گے"۔ میں جھٹ اپنے آپ نوں آرام دہ پایا: تھوڑھی جہی شرمندگی نال میں دوست بناؤنا شروع کر دتا۔ مینوں ڈر سی کہ میں بولنا نہیں جاندا سگوں رب دی مدد نال میں پہلیاں اوکڑاں تے قابو پا لیندا ہاں۔ میں خوشی نال ایسوسی ایشن دا اخبار پڑھدا سی جو بانی آر میڈا بریلی دی تعریف کردا سی: اس دی میری زندگی دی بدولت بہتر ہو گئی سی۔ جدوں فیکٹری دے وار نے اس نوں اجازت دتی تاں میں 7 سال دی عمر وچ سویر دے ماس وچ گیا، جتھے میں ڈان بیٹی نال ملیا، جس نے میرے روحانی ڈائریکٹر نوں سمجھیا۔ ایتوار نوں میں اپنے آپ نوں چرچ دے ساہمنے چنگے پریس دے بینچ وچ اک گھنٹہ رہن دی پیش کش کیتی۔ بعد وچ اوہناں نے مینوں اے سی ایل آئی کونسل وچ شامل ہون دی دعوت دتی۔ اوہناں سارے وعدے نال میں اہم محسوس کیتا اتے بنائے گئے۔

فیکٹری دے ساتھیوں نے مینوں متعصب قرار دتا، پر میں بے چینی محسوس نہیں کردا سی، اس دے الٹ میں اوہناں لئی دعا منگی اتے میں اوہناں نوں واپس بلایا جدوں موڑ شروع کرن توں پہلاں اوہناں نے بدلے کمریاں وچ گھسپیٹھ نال گل کیتی۔

گیارہواں باب - چینی مٹی دے برتن دا چہرہ

اک موسم گرما اتوار نوں جرمن کیتھولک ایکشن دے صدر نے پہاڑاں دا دورہ کیتا۔ نکے نکے پیسے نال میں سفر دا حصہ ادا کرن وچ کامیاب ہو گیا سی۔ اسیں بس راہیں گوگلیو پہنچے، پھر الپ ڈیویرو وچ کیبل کار نال اتے پھر پیراں اتے کریمیولو تک پہنچ گئے۔ میں پہلاں نال ڈھکے ہوئے پہاڑاں دی خوبصورتی اتے غور کیتا: روڈوڈینڈریس، رنونکول، جنگلی آرکڈ۔ بلیویری نوں جوڑن لئی۔ پتھر دی چھتاں دے نال ہٹ تے لکڑی دی کھڑکیاں جنہاں دی کھڑکیاں توں سرخ تے گلابی جیرانیم رہندے سن۔ میں جرمننا توں پچھیا کہ سڑک کتھے ختم ہو گئی اے؟ "جدوں اسیں تھک جاندے ہاں تاں اسیں پیکڈ دوپہر دے کھانے لئی رکاں گے۔" شام 1 وجے دے نیڑے اسیں اوہ صاف پانی پین لئی رکیا جیہڑا اک چٹان توں وادی ول اتردا اے۔ کھان توں بعد نماز پڑھن توں بعد اسیں واپسی لئی اگے ودھے۔ میں خوشی نال کمب گیا: میں کدے وی اپنا خوبصورت دن نہیں سی بتیا۔ گھر وچ میں مومینا نوں دسیا تے میں اوہدی اک مسکراہٹ ویکھی

ہر بن اتے پھر مینوں نوارا سسلی توں ڈاک خانہ ملیا: اسنے ساڈے نال ملن لئی ڈوموڈوسولا وچ نوکری لبھن لئی کیہا۔ میں بہت الجھ گیا سی پر خوش ہو گیا سی کہ کسے نوں میرے نال پیار ہو گیا سی۔ ڈوموڈوسولا دا اک منڈا وی سی، پر مینوں ایہہ پسند نہیں سی: سویرے اسنے گریپا دا اک سیچیٹو پیتا اتے ہمیشہ لال بلہ بندے سن۔

سویر دے مراقبے نے کانونٹ دے راہ دا اشارہ دتا، پر نال ہی مینوں بچے اتے اک پروار بناؤن دا خیال پسند سی۔ میں اپنے آپ نوں رب دی مرضی دے سپرد کر دتا۔ کجھ ایتواراں نوں اسیں گوانڈھی دیساں دے ہاشناں وچ گئے۔ بس دے سفر نے مینوں پریشان کر دتا، پر ہمت کجھ چھوٹے-چھوٹے دکھاں توں ودھ گئی سی۔

مئی 1954 نوں، سڑیا دے نال اے سی ایل آئی نے اک سفر دا پربندھ کیتا: سویر نوں میڈونا دی 1 اوروپا دی پناہ گاہ اتے دوپہر نوں بیلا وچ غیرت مند چرواہے دی اک ریلی دی زیارت۔ میں اپنے اک دوست اتے اسدے پریمی پیرینو نال اکٹھے سبسکرائب کرن والیاں وچوں اک سی۔ 2 بساں نال بھریاں بساں نے بچیا۔ اوہناں وچوں اک شرمیلی سنہری جو میں پہلاں ہی کتے ویکھ لیا سی۔ ایہہ اوہ سی: تعمیراتی کمپنی دا کارکن جتھے میں فر دے گاہکاں نوں فون کرن گیا سی۔ پیرینو نے مینوں پیش کیتا: اوہ اسدا کزن سی۔ دن وچ اسنے کدے وی اپنی نظر نال مینوں نہیں چھڈیا۔ گھر واپس میں ماں نوں دسیا۔ شام نوں پہلی منزل 'تے واقع کمرے دی بالکونی دے بیٹھاں دیکھن توں بعد۔ "ماں، ماں، او اتے ویکھو: اتھے اوہ منڈا اے جس نال میں بیلا وچ ملیا سی"۔ تے اوہ اک ادھی مسکراہٹ نال: "تسی عدالت نوں ویکھ نے پچھیا کہ Schyly سکدے او"۔ اگلی شام، اک گوانڈھی نال چھڈ کے، میں اسنوں اپنے ساہمنے پایا۔ کیہ اوہ ساڈے نال آ سکدا اے؟ مینوں تھوڑی جیہی غیر یقینی طور تے میں قبول کیتا۔ اسیں برف نوں گھٹ توں گھٹ گپاں مار دتی۔ فیکٹری وچ دوپہر دی شفٹ توں بعد میرے نال گھر وچ میرے نال سی۔ اک شام میں اس نوں اپنی ماں دے ساہمنے پیش کرن لئی اپر چڑھن لئی مجبور کیتا، جس نے اس دا بہت چنگا استقبال کیتا۔ اسدے فارغ سمیں وچ اس بھاشن وچ حصہ لیا گیا۔ پھر منڈے-کڑیاں نوں وکھ کر دتا گیا، صرف میٹنگ دے انت وچ اسیں مل سکدے ساں۔ اسیں اے سی ایل آئی دیاں میٹنگاں وچ وی حصہ لیا۔

میری ماں، بھاویں سسلی توں آ رہی سی، جتھے دو منڈے جو اک دوجے نال پیار کردے سن، اکلے ہی باہر نہیں آ سکدے سن، سانوں وشواس دندا سی اتے اسیں اک پرامن سفر شروع کیتا۔ جیوس نے مینوں آکھیا کہ اوہ میرے پیو نوں جاندا سی: کجھ پیسے اکٹھے کرن لئی، 4 بچے ہون تے صرف ڈیڈ جیہڑا کم کردا سی، اک منڈے دے طور تے اوہنے اپنے گھر توں کجھ قدمان توں کجھ قدمان دے فنانسرز لئی کجھ کمیشن بنایا سی۔ کدے-کدے اوہ میرے ڈیڈ دی مرمت لئی اوہناں دیاں جتیاں لیاؤندا سی۔ میں خوشی نال سنیا۔

اوہناں نے مینوں اک ہور گل دسی: جدوں 16 ستمبر 1950 نوں میں روم توں ڈوموڈوسولا تیکر اپڑن گیا تے سانوں عملی طور تے ملیا سی۔ جیوس، جویں کہ میں اجے وی اسنوں کہندا ہاں، مقدس سال لئی سائیکل راہیں آیا سی۔ اک مہم جوئی دا سفر: اسنے ڈوموڈوسولا توں شروع کیتا سی اتے اس وادی دے اک پادری دے نال مل کے جو پہاڑی بوٹاں نال تیزی نال پیڈل کردا سی۔ اس دے پچھے-پچھے چلنا لگبھگ ناممکن سی۔ اوہ صرف اودوں رک گیا جدوں اوہنے کجھ سبزیاں دا باغ ویکھیا تاں جے کوئی سلاد وی لوے۔ یوسف دے ادھے راہ وچ اوہ اکلا ہی چلیا۔ اسٹراڈا نے اک گلی دا وینڈر بنایا جس وچ اک

پرانہ سائیکل سی جس وچ پھانسی دے لئی پھانسی توں بھری ہوئی سی۔ اوہناں نے روم تک اک کمپنی بنائی۔

اگست آیا سی۔ چھٹیاں لئی فیکٹری بند ہو گئی اتے جان اتے اپنی گلابی بھین نوں لبھن دا فیصلہ کیتا جو اک کنولینس لئی جھیل میرگوزو 'تے پہاڑیاں وچ سی۔ میں اوہناں ننان نوں پچھیا کہ گھر دا پر بندھ کرن والے ننان نے کجھ دنن لئی مینوں روکن لئی۔ میں ہنہ ہنہ اس خیال دا ذکر جیوڑ دا ذکر کیتا سی۔ گھر وچ چھٹیاں 'تے ہور وی کڑیاں سن۔ اوہناں وچوں اک نون دے خوبصورتی دان بھتیجا۔ ویں دی سویر نوں، اسمپشن دی عید، پریکٹس کرن لئی اسنے سانوں ماس توں بعد اپنے کمرے وچ بلایا۔ اس نے وکھ۔ وکھ کریمان، کاجل اتے لپسٹکاں دا چہرہ بھر دتا: اسیں موم دے مورتیاں لگدے ساں۔ دوپہر دے کھانے لئی نون خالہ نے پوتی نوں یاد کیتا: ایہہ کوئی اتفاق نہیں سی کہ اوہ سانوں اس طرحاں ٹیننگ کردا سی۔

دوپہر نوں کھڑکی توں جھیل ولّ دیکھدیاں میں جیوڑ نوں دیکھیا۔ میں اس چینی مٹی دے برتن دا چہرہ نہیں سی دکھاؤنا چاہندا۔ مینوں دروازے وچ دیکھ کے مینوں لگبھگ پچھانیا نہیں سی۔ میں معافی منگ کے دسیا کہ ایہہ اک تجربہ رہیا اے تے دوجیاں کڑیاں نوں وی بدل دتا گیا اے۔ دوپہر نوں اسیں گھر دے باغ وچ لیائے۔ شام نوں اسنے مینوں سلام کیتا: "تہانوں چھیتی ہی دیکھو، ڈوموڈیوسولا وچ، پر اک صاف اتے تازہ چہرے نال پہلاں وانگ۔"

باب - وائلیٹ felded - دو

دو ہفتیاں دے چھٹیاں دے بعد فیکٹری دا کم 13 توں 9 وجے تک واری وچ کم کیتا گیا. ویکھ کے ویکھو. رات دے 9 وجے سائرن کھیڈیا تے میرا دل مضبوطی نال مارن لگ پیا. فولڈر نے ٹھوکر ماری، سیمی -ڈارنس اک سائیکل وچ گیٹ دے باہر نکلن تے۔ اوہ ہی سی: اوہ مینوں ملن آیا، شرمندگی نال اسنے میرے ولّ منہ تے دیکھیا اتے کیہا: "تاں مینوں توں پسند اے۔" اوہنے مینوں سائیکل دی راڈ تے بیٹھ کے گھر دے نال گھر دے نال لیا۔ اسیں اک سادہ چنگی رات دے سلام دا تبادلہ کیتا. ایہہ گلّ لگبھگ ہر روز دہرائی جاندی سی۔ ایتوار دی دوپہر نوں گوانڈھی دیساں وچ کجھ سائیکل دی واک ہو گیا سی۔ اک دن اوہ مینوں اپنے گھر لے گیا تاں جو مینوں ڈیڈ تے ماں، دو بھیناں تے اک بھرا نال ملوایا جا سکے۔ ہولی ہولی اوہنے مینوں اک دوست دے طور تے چاچے تے کزناں نال وی متعارف کروایا سی۔

میری ممی جدوں سانوں بالکونی توں ویکھ کے سانوں گھر تک چڑھن لئی مجبور کر دتا سی۔ جدوں کہ اوہ اس منڈے لئی کھجدی سی، میں بہت ہی بے ترتیب سی۔ 8 دسمبر نوں، امیکولٹی کنسیپشن والے دن، میرا ناں دن، گھنٹی وجدی اے۔ اوہ پھلاں والا سی، جس نے مینوں لال کارنیشناں دا اک گلدستہ پھڑا دتا۔ "ماں، جیوس نے مینوں خواہشاں بھیجیاں!" نوٹ کھول کے کیہڑی مایوسی: ایہہ اوہ نہیں سی، سگوں اک 14-سال دے منڈے نے اتفاقی طور تے ملاقات کیتی۔ ایہہ دستخط دے نال "میں تہانوں پیار کردا ہاں" لکھیا سی. ہو سکدا اے کہ اوہ سوچدا سی کہ میں اسدا ہم عمر سی۔

کرسمس دی شام نوں اوہنے چاکلیٹاں نال بھرے اک وڈے رنگدار گلدستہ تے اک سلام کارڈ نال دکھایا۔ میں اسدا شکریہ ادا کیتا اتے ادھی رات دے ماس نال اکٹھے ہو گیا. گھر پرتن تے اوہنے مینوں آکھیا: کل مینوں اپنے ٹبر نال رشتے داراں نال دوپہر دے کھانے لئی جانا اے، اسیں اک واری فیر سانٹو "سٹیفانو وچ ویکھدے اں۔" ویں دی سویر میں اپنی ماں نوں کیہا "میں اس منڈے نال بن باہر نہیں جاندا،

میں گلدستہ واپس کر دیا ہاں، میں اپنے آپ نوں پر تیبیدھ نہیں کرنا چاہندا۔" تے اوہ اک شدید نظر نال: "تسی پاگل ہو، جے میں پہلے ای چاکلیٹ نئیں کھادا سی تے تسی کر سکدے سن۔"

اگلے دنن وچّ جیوس عامّ روپ وچّ آیا تاں جو مینوں کم کرن لئی لے جایا جا سکے۔ پیدل جاں سائیکل دی چھڑی اتے سڑک دے کھیتر وچّ میں لگبھگّ اس شبد نوں حلّ نہیں کیتا۔ سال 1955 وچّ پہلا میں ماس وچّ گیا۔ اوہ وی اتھے سی اتے انت وچّ اوہ میرے نال گھر دے نال سی۔ بوہے تے اوہنے مینوں آکھیا، توں کی جان سکدا این کہ تیرے کول ذہن وچّ اے کہ مینوں انج سہنا ہووے؟"، تے اوہ اک ہنجو بھج گیا۔ " اس قطرے نے گلدستے توں ہجرت کیتی تے اسنوں مسکراہٹ بنا دتا۔ اس نے مینوں اک شرونیی دتی اتے کیہا: "اج دوپہر نوں میں موٹھی کالوریو دے ویسپرز ولّ جان لئی اگے ودھدا ہاں۔ اک فلم اے سی ایل آئی کلبّ دے ویسپرز توں بعد اسکرین کیتی جاویگی۔" میں قبول کیتا تے اک دوجے نوں سلام کیتا۔ میں اس نوں گھر وچّ رپورٹ کیتا اتے میری ماں نے خوش کیہا: "اس طرحاں دا اک چنگا منڈا ہن اس نوں نہیں لبھدا۔"

وجے اسیں ویا کروسیس دے چپیلاں نال خچر دے ٹریک دے نال کلوری لئی چلے گئے۔ اک وار 2 مقدس تھاں تے اسیں ویسپراں نوں گایا اتے برکت توں بعد اسیں کلبّ وچّ چلے گئے۔ مینوں فلم دا سرلیکھ یاد نہیں، پر ایہ بہت بورنگ سی، اس لئی میں سنیمیا کیٹینا وچّ شہر واپس آؤن دی تجویز پیش کیتی، جتھے اسیں اک بہتر فلم دا لطف اٹھا سکدے ہاں، جسدا عنوان "ویولیت" سی۔

اپریل وچّ، ٹرین تے سینٹوالی دے نال ویگیزو وادی دے نال نال، اسیں اس دے والدین دے نال لوکارنو وچّ فلوٹ دے تہوار تک گئے سن۔ اسیں جیوس دے گوڈ فادر نال ملے، جنہاں نے مینوں "گرل فرینڈ" دے روپ وچّ پیش کیتا۔ اس نے اپنے ہتھ جیب وچّ رکھے اتے بٹوے وچوں 10 سوئس فرانک لئے، اوہناں نے اوہناں نوں جیوس نوں دے کے کیہا "چنگا، تسیں کدوں ویاہ کیتا؟" اسیں اک دوجے ولّ منہ تے دیکھیا، اسیں کدے اس بارے گلّ نہیں کیتی۔

اگلے دنن وچّ اسیں ویاہ دے خیال نوں اگے ودھاؤن لگّ پئے۔ اسیں گھر وچّ وی اس بارے وچّ گلّ کیتی۔ ممی نے خوش کیتا پر نال ہی مالی امکانات بہت گھٹّ سن۔ ہولی ہولی اسیں کجھ چادراں تے کتان خریدے۔ ساڈے کول کوئی خاص لوڑ نہیں سی۔ اسیں اک چھوٹا تے معمولی اپارٹمنٹ لبھن لئی گیا۔ اسیں ایہ پرانے ضلعے مٹھ وچّ پایا اتے اسیں ویاہ دے دن گھور رہے سن: پیر 19 ستمبر۔ میں اپنی ماں نال پناہ تانے بانے دی دکان وچّ ویاہ دے لباس لئی لیس دکھائی دین لئی گیا اتے اس نوں لیڈی ٹلڈ پیلیکیا وچّ لے آیا، جس نے مینوں ہمیشہ اس نوں پیار نال پیک کرن دا وعدہ کیتا سی۔

ویاہ دیاں اشاعتاں لئی ٹاؤن ہال وچ اس نوں میری ماں نوں دستخط کرنا پیا کیونکہ میں اجے وی اک نابالغ سی۔ گیوس دے ماں پیو وی خوش سن۔ پیرش دے مونسینر پیلنڈا نے سانوں حوصلہ افزائی دے خوبصورت لفظاں نوں دسیا: "ہمیشہ خوشیاں تے درداں دا سامنا کرن لئی اپنے عقیدے دے نال معمولی رکھو کہ زندگی دے ذخائر۔ میں تہانوں ناف دے نال لال ماضی نوں لبھن لئی مجبور کراں گا۔"

اوہناں رشتے داراں تے دوستان دی لسٹ نوں تیار کرنا سی جنہاں نوں اک رواج دے طور تے احساناں نوں پہنچانا سی۔ بہت گھٹ مہمان۔ گیوس دی ماں نے "دو فی ٹبر" آکھیا۔ تیرا تیرہ 35 لوکاں تک پہنچ گئی اے۔ گواہاں دا انتخاب کیتا گیا اے: چاچا کارمیلو دی گیوس تے میرے لئی پیرینو، ساڈی ملاقات دا معمار۔ شادی توں اک ہفتہ پہلاں، ڈان جیوسپے براکا نال مرد اوریٹری نے سانوں اک پارٹی دی اگوائی کیتی۔ ماسٹر فور اگا نے بلیک بورڈ اُتے سلام دی تصویر بنائی تے دوستان دی فہرست دے نال اک چرس پیدا کیتی۔ اس دے علاوہ پیسٹری تے مشروبات دے نال اک میز وی سی۔ بھاشن وچ کدے وی اس طرحاں دی پارٹی نہیں سی ہندی۔ سینٹ گیرواسیو تے پروٹاسیو دا کالجیٹ تزئین و آرائش دے مرحلے وچ سی تے فرش ملے تے پتھراں توں بھریا ہویا سی، لیکن کچھ رضامند خواتین نے جوزف تے کنسیٹا دے اعزاز وچ اسنوں صاف کرنے دے لئی اپنی پوری کوشش کیتی۔

تے مشیلو پہنچیا، اس لئی پہنچ گیا کہ کونکیٹینا شادی کرنے والا سی تے اسنوں [ستمبر نوں، زیز اس دے نال اس باپ دی جگہ لے کے قربان گاہ دے نال ملنا پیا جو چلا گیا سی۔

اس دوران کجھ تحفے پہنچے: اک کافی بناؤن والا، اک کافی گرائنڈر، روزولیو گلاس، رشتے داراں اتے دوستان ولوں اوہناں توں فلیٹ اتے کٹری دیاں سیواواں جنہاں نوں ویاہ دا احسان ملیا سی، پیرینو اتے چاچے توں رسوئی دی بیٹری۔ مادہ کیتھولک ایکشن نے سانوں ہولی فیملی دے نال اک تھن دے طور تے اک تصویر دتی، اسسٹنٹ ڈان بیٹی نے چاندی دی سجاوٹ دے نال اک شاندار سبز پھلاں دا گلدستہ دتا۔

حوا دی رات لمبی ہو گئی۔ میں ممی دے بارے وچ سوچ رہیا سی جو تن بچیاں دے نال اجے وی جوان تے کجھ وسائل دے نال رہیا سی۔ "تھاڈے کول بہت گھٹ ایمان اے، سجاوٹ دے سکول نے تہانوں ایہہ نہیں سکھایا اے کہ زندگی وچ ہمیشہ پرورتک ہوندا اے؟"، میں اپنے آپ نوں آکھیا۔ پیر 19 ویں نوں میں ستّ وجے اٹھیا۔ مسز ٹلڈے لیس لباس دے نال پہنچی۔ اوہنے کپڑے پا کے مینوں اوہ پردہ لا دتا جیہڑا میں ملان وچ خریدیا سی۔ سال دی عمر وچ ٹیکسی مینوں گرجا گھر وچ لے جان لئی پہنچیا۔ میں الجھ گیا سی، مینوں اوہناں لوکاں دا اک سمندر ملیا جنہاں نے میرا مشاہدہ کیتا۔ گیوس پہلے ہی اس قربان گاہ اُتے سی جس نے مینوں سنتری دے پھلاں دے مازلینو دے نال انتظار کیتا سی، اس دی اپنی بہن روزا دے

نال کیونجے ماں اولیمپیا نے شادی کرنے والے پہلے بیٹے دے لئی بہت زیادہ پرجوش ہوجائے گا۔ میں اسدے چاچے مائیچرلو دے نال لال ماضی تے اسدے نال شامل ہو گیا۔

ماس شروع ہویا۔ مونسینر پیلانڈا وی پرجوش سی۔ مینوں اک ناقابل شکست ظالم، انگوٹھیاں دی برکت، ساری زندگی وچ وفاداری دا وعدہ یاد اے اتے تقریب دے انت وچ، دستخط باہر نکلن والے پیرنو دی ماں، جو اس پل میری ماسی وی بن گئی، کیتھولک کاروائی دیاں عورتاں دا بیج میرے سینے تے رکھ دتا۔

تیرھویں - نویں جیون

چرچ وچ جشن دے بعد، اس نے گرینڈزی بار وچ کاسٹیلزو دے ذریعے تازگی دی پیروی کیتی۔ اک چم اتے دوجے دے وچکار پروہنیاں نوں اسیں کجھ پیزا اتے پیسٹری نال ایپیریف لیا۔ گرینڈگز اتے ان - اولیمپیا اتے ارمانڈو نوں اک خاص چمنا جو ممی دے نال سوٹ کیس لین لئی گئے سن، پھر 12 اتے سہاگ رات لئی اک چوتھائی ٹرین لین لئی سٹیشن ولّ بھجّ گئے۔

ممی نے ڈروٹو وچّ رویا - اسیں ٹوکری وچّ داخل ہو گئے۔ عملے نے سیٹی نال روانگی دا اعلان کیتا جدوں کہ میں تے جیوس نے سانوں آخری الوداع لئی کھڑکی توں لے گیا سی۔ ساڈی زندگی دی مہم جوئی شروع ہوئی۔

فلورنس پہنچدے ہوئے اسیں ہوٹل ولّ تر پئے جس دا اشارہ مسز ٹلڈے، فر سی۔ عیش و آرام دے دروازے تے سانوں اک سنگیت نے جی آیاں نوں آکھیا سی، فیر بٹلر نے تیجی منزل دے کمرے وچ ساڈے نال سی۔ ساڈے لئی سبھ کجھ نواں سی، ایتھوں تکّ کہ ڈبل بستر وچّ وی سوں رہا سی۔

پہلے دن اسیں شہر دا دورہ کیتا، دوجا اسیں مائیکل اینجلو دے چوک وچّ چلے گئے جتھے تسیں سارے فلورنس دی تعریف کر سکدے ہو۔ اسیں کجھ فوٹوگرافی لئی: رول دے نال جیوس دا کیمرہ اٹھ کالے اتے چٹے تصویراں لے سکدا سی۔

تیجے دن روم لئی روانگی۔ ہوٹل زیادہ معمولی سی کیونکہ قربانیاں دے نال دتے گئے پیسے کافی ہون والے سن۔ اسیں دو چار دن رکے تاں جو اوہ چار تلسیاں دا دورہ کر سکن جو جیوس نے مقدس سال اتے ٹریوی دے چشمے وچّ دیکھیاں سن۔ اسیں فونٹانا ڈیل ایسرا وی واپس آئے، جو 53' دی مشہور رات دی رات دی رات دی یاد آئی جدوں مسز گرازا ٹرین دے بیٹھاں ڈگّ پئی سی۔

ایہہ ویلا سسلی لئی جان دا آ گیا۔ اک لمبے سفر دے بعد ، ٹرین کالبریا پہنچی تے آخر کار ولا سان جیوانی توں اسیں نے سسلی نوں دیکھیا۔ جیوسپے نے اوہناں لمحیاں دا لطف اٹھایا: اوہ ٹرین جو فیری-بوٹ، میڈوننا نوں میسینا دی بندرگاہ دے داخلی دروازے تے سبھ توں اپر لڈ گئی سی۔

سٹیشن تے اپنی پتنی گیٹانا اتے اسدیاں دھیاں روزیٹا اتے انتونیٹا نال ماں دے چاچے کارمیلو بھرا دا انتظار کرنا سی۔

اوہناں نے سانوں دو شہزادے دے طور تے جی آیاں نوں آکھیا۔ اسیں میسینا دا دورہ کر کے دو دن رکے: بچپن وچ، میڈونا دی مونٹاٹو اتے ہور بہت ہی خوبصورت چوکاں دے روپ وچ میں اس ڈومو دی گھڑی۔

اس گھر وچ صرف اک ہی خامی سی: رات دے کھانے دے سمیں، چاچے اتے کزن کپڑے پا کے اتے میز تے بیٹھن دی بجائے کیہا: "چلو سمندر دے نال سیر کرن لئی چلیئے"۔ میں تے میں استعفیٰ دے دتا تے مینوں بولی نال جھکایا۔ وجے دے نیڑے اوہ گھر واپس آ گیا تے اوہدی ماسی کھان لئی گئی۔ اک رات اسنے چٹنی وچ گھونگیاں نوں خول نال پا دتا پر جو کجھ اہم ہے، اوہ عادت ہے، عادتیں نہیں۔

تیجے دن اوہ کجھ ہنجواں نال ٹرین تک ساڈے نال سن۔ ترمی وگلیئر سٹیشن تے ٹیکسی ڈرائیور نال چاچا مشیلو سی جس نال نووارا پہنچیا جا سکدا سی۔ زرف، چاچی مارکیا اتے چاچی پیپین ساڈے لئی دیش وچ ساڈی اڈیک وچ سن - ایہہ سچ مچ لگدا سی کہ ڈومو ڈیوسولا دی پرفنسپی پہنچ گئی سی۔

اگلے دن اسیں پدوار دادی دے کنسیٹا اتے ڈیڈ دے چاچے، بھیناں اتے بھراواں نوں لبھن لئی بدھایوچیا گئے۔ دادی دے تمباکو دے نال چوک وچ، بستی دے کئی وسنیک اکٹھے ہوئے سن جو مینوں بچپن وچ "جانڈے سن اتے ہور لوکاں نوں زور نال واپس بلا لیندے سن: "اپنے پتی نال آ کے آیا

کسس، گلے، لال چہرے۔ ایہہ گلّ مینوں اک سپنا لگ رہی سی۔ میں دیش توں باہر نکلے ہی پنج سال ہو گئے سن۔

دو دن بعد اسیں اپنے آپ نوں ٹاورمینا وچ ٹیکسی ڈرائیور "کزی آئی لوپو" دے نال بنا دتا۔ دوپہر نوں اوہ سانوں ریسٹورینٹ وچ لے گیا، جتھے سانوں چٹے دستانے نال پیش کیتا گیا سی۔ میں تے جیوس اک دوجے نوں اپنے ساہمنے ویکھیا تاں جے ایہہ کہہ کے کہ کیہ ساڈے لئی پیسے کافی ہون گے؟ ٹاورمینا تے فیر کاسٹیلمولا دا دورہ کیتا گیا سی، اک سیلاب دے تھلے، شام دی طرف اسیں نووارا واپس آئے، تھکے ہوئے لیکن مطمئن ہو گئے۔

اگلے دن پہلے ہی ڈوموڈوسولا واپس آؤن دا سماں سی۔ نویں زندگی دے وعدے سانوں انتظار کردے
سن.

چودھویں باب - ساڈے پہلے آہنے

دے دہاکے اتے '53 وچ ڈوموڈوسولا دے سفر' تے پہلاں ہی شروع ہون دے باو جود، ایہہ اس 1950 طرحاں سی جویں میں پہلی وار شروع کیتا سی: میں دو لئی اک نویں زندگی نال ملن گیا سی۔

اک وار فیری-بوٹ 'تے ٹرین بورڈ اسیں میڈونینا ڈیل پورٹو نوں دیکھن لئی چھت 'تے چڑھ گیا اتے سسلی ہولی-ہولی دور ہو جان دے بن۔

اک ہنجو نال اسیں لکڑ دے بینچاں 'تے بیٹھے گڈی ولّ پرط آیا۔ فیر کوئی بن نہیں سی

اک وار رات نوں اسیں لٹکاؤن وچ گردن نال نن نال کرن لگ پئے۔ ہر اک بن تے فیر اسیں کھڑکی توں باہر ویکھن لئی اٹھے۔ اہم اسٹیشن وچ، ذرہ نے شہر دا ناں بلند کرنے دا اعلان کیتا۔ فٹ پاتھاں اتے نیپلز وچ "گوگلینی" سن جنہاں نے پیزا ویچیا سی۔ اسمردیلی اوہناں نے سبھ توں پہلاں مسافراں توں پیسے کمائے، پھر ٹرین جان اتے اوہ پیسے اتے پیزا رہ گئے۔

ہولی-ہولی اسیں میلان دے نیڑے پہنچ گئے۔ ڈوموڈوسولا دی ٹرین تے مینوں محسوس ہویا کہ میں 5 سال پہلاں پہلی وار جذبات دا تجربہ کیتا: جھیل میگگیور، اوسسالا، پتھر دیاں چھتاں۔ اس وار اپنے پتی جیز نال مل کے۔ دوپہر دے آسے پاسے اسیں منزل تک پہنچ گئے۔

اوتھے ممینا سن تے جوز ارمانڈو دا پیو ساڈی اڈیک کر رہے سن۔ ایہہ اک پارٹی سی: جے اوہ گھنگرواں نوں کھیڈدے۔

مدر اولیمپیا توں اک تیز دوپہر دا کھانا اتے پھر اپنے نویں آہنے وچ موٹا ضلعے وچ آرام کرن لئی۔ اگلے دن میں فیکٹری وچ اپنا کم دوبارہ شروع کیتا تے جیوسپے تعمیراتی تھاں تے واپس آ گئے۔

ایہہ سوچ ممی کول میری غیر-سپورٹ لئی گئی، پر میرے روحانی ڈائریکٹر ڈان بینٹی نے مینوں دعا کرن لئی حوصلہ دتا، اس گلّ نوں یقینی بنایا کہ بہت سارے لوک اوہناں نوں پیار کردے سن۔ کدے-کدے میں اتے جیوس اسدے گھر دوپہر دا کھانا کھان لگ پئے، اتے اوہ خوش ہو گئی۔ اس دوران، میری اک بھین نے پروار لئی اک نویں سہائتا نال یوگدان پا کے کم لبھ لیا سی۔

تھوڑھی دیر بعد اسیں ممینا نوں اعلان کیتا، ماں اولیمپیا اتے ڈیڈ ارمانڈو نوں جو جولائی وچ دادا دادی بن جاویگا۔

مینوں حاملہ خرابیاں دا احساس ہون لگ پیا پر کم دا فرض فون کردا اے۔ پھر ہن وانگ مزدوراں نوں سرکھیا نہیں سی۔ جیوس باہری تعمیراتی سائٹ توں بہتر ملازمت تلاش کرنے وچ کامیاب رہیا: بیرل دے لئی ریڑھ دی ہڈی جداں لکڑی دی اشیاء دی اک فیکٹری، اون دے اسکین نوں کھولنے دے لئی اوزار تے "پینل" (لکڑی ٹاپ) وی۔ پنجویں مہینے وچ اسیں مستقبل دے نوزائیدہ بچے لئی وہیل چیئر دی تلاش وچ دکاناں دا دورہ شروع کیتا۔ داخلی ٹوی توں چوڑائی ودھ رہی سی اتے سانوں گھر بدلن دا فیصلہ کرنا پیا سی۔

فیر کوئی ایجنسیاں نہیں سن، اسیں ایدھر اودھر توں پچھن لئی گئے۔ پروویڈنس نے سانوں اک گھر دی دوجی منزل تے اک اپارٹمنٹ لبھن لئی مجبور کیتا جس وچ سکیکاجینو راہیں، فر ایبارٹری دے بالکل نیڑے۔

تھوڑے چر وچ اسیں ایس اقدام دا اہتمام کیتا۔ اسیں ہن شہر دے مرکز وچ نہیں ساں، پر دور نہیں، اپنے کم دے نیڑے نہیں سی۔

ماہانہ کرایہ 8,000 لیر سی، صرف ساڈی دکھی تنخواہ لئی، پر اپارٹمنٹ استقبال اتے چمکدار سی۔ صحن وچ ساڈے کول مٹی دے اک دو مربع میٹر وی ہو سکدے سن جتھے خوشبودار جڑی بوٹیاں اتے پھل، میرا جذبہ پیدا کرنا سی۔

اسیں اوہناں چاہیاں نوں حاصل کیتا جو اسیں کمریاں نوں صاف کر کے رسوئی وچ منتوا اتے لیس پردے نال خوبصورت خیمے نال کھڑکیاں نوں جشن منایا۔ اس اقدام توں بعد عام طور تے زندگی جاری رہی۔ میرا ڈھڈ وده توں ودھ صاف ہو گیا۔ اک دن دے اک ساتھی نے مینوں پچھیا کہ میں زچگی لئی گھر کدوں ہواں گا اتے مینوں ماہرانہ ماہر کول جان دا مشورہ دتا۔ ایس لئی میں نجی طور تے تقرری کیتی۔ ڈاکٹر نے مینوں بہت دیر تک انتظار کرن لئی تقریباً جھڑکیا: "تسیں چھویں مہینے بعد کم نہیں کر سکدے اتے تسیں پہلاں ہی ستویں پیشگی 'تے ہو: تسیں خطرے وچ پا لئے"۔ اگلے دن میں ایہہ دستاویز دفتر نوں پہنچائی اتے ملازم نے ایہہ وی کیہا کہ میں بولی ہاں۔

اس دوران میں پرانیاں چادراں توں حاصل کیتیاں گئیاں پرانیاں چادراں توں حاصل کیتیاں ہوئیاں گولفنی، قمیضاں، جوتے اتے ڈایپراں نوں کم کر کے ٹرین تیار کر رہا سی جنہاں نے مینوں ممی دتی سی۔

اسیں وہیل چیئر وی خریدن گئے، جس نوں میں غیر جانبدار رنگاں نال اپنے ولوں کڑھائی کیتی چادراں نال تیار کیتا سی، ایہہ نہیں جاندا کہ ایہہ مرد بے جاں عورت۔ اخیر 2 جولائی دی شام نوں پانی ٹٹ گیا اتے سوٹ کیس نوں تیار کرن نال اسیں ہسپتال 'تے آ گئے۔ میرے کول اؤن والے گائنیکولوجسٹ نے

جیوس نوں کیہا کہ اوہ گھر جا سکدا اے۔ ہنے ہی لیبر شروع ہو گئی سی اتے اس وچ لگبھگ 20 گھنٹے لگ گئے سن۔ اگلے دن اوہ زچگی وچ واپس آیا جدوں میں اجے وی ترسیل دے کمرے وچ اڈیک رہیا سی۔

اک خاص ویلے اک منڈا پیدا ہویا اتے نرس اس نوں نوزائیدہ بچے دے پیو تک پہنچاؤن گئی، جو جذبات لئی لگبھگ برا محسوس کردا سی۔ اک گھنٹے بعد اوہ ساڈے پہلے بچے نوں گلے لان وچ کامیاب ہو گیا، اسنوں اپنے دادا دے روپ وچ ارمانڈو نوں کیہا جاندا سی۔ کجھ گھنٹیاں بعد دادا دادی، چاچے اتے کزنناں نوں وی جانکاری دتی گئی۔ لگدا سی کہ ایہہ ساری دنیا دا پہلا بچہ سی۔

...پندراں باب - اسیں رب دا شکریہ ادا کردے ہاں

جمن توں کجھ گھنٹیاں بعد زچگی دے محکمے دیاں نرساں نے مینوں گوشت تے ہڈیاں دی اس مخلوق نوں بستر تے لے آیا۔ اوہناں نے میرے اتے حملہ کیتا۔ پیزا گڑیا دے علاوہ جس نے بچپن وچ زیزف نوں پیک کیتا سی۔

اس ویلے ہسپتال دا قیام اک ہفتہ سی۔ گھر واپس آؤن توں پہلاں اسیں ہسپتال دے چرچ وچ "مکت" لئی گئے، پادری ولوں اک نعمت۔

وارڈ وچ سبھ کجھ گھر جان لئی تیار سی، پر ایہہ میرا سر موڑن لگ پیا سی۔ دائی نے بخار دی کوشش کیتی: 39. میری گڈی اتے مینوں دو دن ہور روکنا پیا۔ آخر کار جمعرات 12 نے تقریباً شفا یابی کیتی اسیں گھر گئے۔ اتوار 15 ارمانڈو نوں نویں وہیل چیئر وچ ڈیڈ جیوسپے، دوست ماریکیا میڈرینا اتے بہانڈے دے گوڈ فادر باسیلیو دوست نال پینسمہ دے فونٹ وچ لیایا گیا سی۔ مینوں ایس تقریب وچ رلت دی خوشی نہیں سی کیونکہ بزرگاں نے اندھوشواس نوں گھر وچ رہن دی صلاح دتی سی۔ میں اک نکی جہی تازگی دی تیاری توں مطمئن ہو گیا سی۔

تناں دی زندگی وکھری سی پر مینوں ایہہ کافی چنگی طرحاں مل گیا۔ میرے کول بہت دودھ سی، بچہ ودھدا گیا تے ہر ہفتے اوہنوں بچپن دے مرکز وچ کنٹرول لئی لے جاندا سی۔

بدقسمتی نال، فیکٹری دا کم دو مہینیاں دے انت وچ دوبارہ شروع ہو گیا۔ پھر نرسری سکول نہیں سن۔ دادیاں نے اک ہفتے اک ہفتے اس دا خیال رکھن لئی راضی ہو گیا سی۔

جدوں میں چھ جیوس دا دور بنا لیا، کم تے جان توں پہلاں اوہنے اوہنوں پٹی کیتی تے اوہنوں اپنی منزل تے لے گیا۔ بے ہوش وچ اس بچے نوں بھگتنا پیا اتے میں اسدے نال رو پیا۔

بدقسمتی نال میں نوکری نہیں چھڈ سکیا۔ ہولی ہولی، ایمان دے نال، اسیں تن - راہاں دے سفر نوں جاری رکھیا: پہلے بچے دے کھانے، پہلے قدم شاندار چیزاں سن۔ پناہ گاہ دے پہلے دن آخر کار اک زیادہ منافع بخش کم مل گیا۔ اک دو سالوں تک اس نے ابتدائی اسکولوں وچ جینیٹر بنایا، اس لئی اسنوں میونسپلٹی وچ مصالحت دی جگہ اتے قبضہ کرنے دے لئی بلایا گیا سی۔

اس طرحاں اک جھلک پیدا کیتی گئی سی تاں کہ فیکٹری وچ کم چھڈ کے اپنے آپ نوں اک چھوٹا بھرا دین لئی اڈیک وچ بچے نوں وقف کیتا جا سکے۔ اگست 1962 نوں سانوں اپنے دوجے بچے دی پیدائش

توں خوشیاں منائیاں گئیاں۔ لوشیانو نے سنہرے بالوں والے والاں نال چمڑی توں صاف ہو گیا سی، جو ارمانڈو دے الٹ سی۔ اک پری کہانی۔ اتوار 26 نوں ڈیڈ جیوز، گوڈمدر کزن ماریوکیا اتے جیوس دے گوڈ فادر انتونیو بھرا نال بیتسمہ دتا گیا سی۔ اس توں علاوہ اس وار مینوں گھر رہنا پیا۔ زچگی دے دور توں بعد میں اپنے آپ نوں دو خوبصورت بچیاں نوں وقف کرن لئی نوکری چھڈ دتی۔

اکتوبر 1962 نوں نیلے رنگ دے ایپرن نال ارمانڈو تے موڈھے تے فولڈر نے پہلا پرائمری شروع 1 کیتا۔ اسیں اس نوں کجھ ہنجواں نوں استاد لیوپارڈی دے سپرد کر دتا۔

اسی عرصے وچ، ڈوموڈوسولا دے میئر نے شہر دی عمارت دی دوسری منزل اُتے رہائش دی پیش کش کرکے جیوس نوں بلایا، جو میونسپل میسنجر ریٹائر ہونے اُتے آزاد رہیا۔ کجھ دنوں وچ اسیں اس قدم دا پر بندھ کیتا۔ مرکز وچ ساڈے کول ساریاں تسلیاں سن۔ شام نوں وڈا دروازہ بند ہو گیا، اسیں شہر دے راج ساں۔ اسیں میئر دے دفتر دی بالکونی دے گھنٹاواں وچ آرام نال حاضر ہو سکدے ساں۔ اپنیاں کھڑکیاں توں اسیں صد سالہ روایت توں مارکیٹ دا اک حصہ ویکھیا۔

اس دوران لوشیانو نے اپنے پہلے قدم چکے: اوہ میونسپلٹی دے ملازمین دا شوبنکر بن گیا سی۔

جیوسیا نوں گول کرن لئی میں نوکری گھڑنا چاہندا سی۔ میں دوستاں لئی کھڑکیاں، منجیاں تے کشن پہنن لگ پیا۔ آواز بکھر گئی اے تے ایس لئی میں "پردے دی خاتون" بن گیا۔ جیوسپے نے اپنے فارغ ویلے وچ فضلے دی اسمبلی تیار کرن لئی سکھیا تے رب دا شکر اے کہ اسیں زیادہ آرام دہ زندگی دا لطف اٹھا سکدے ساں۔

یکم اکتوبر 1968 نوں لوشیانو نے وی استاد لوئیزا سیری دے نال اسکول شروع کیتا۔

ویلا تیزی نال لنگھیا۔ گرمیاں وچ اسیں کیمپنگ دے خیمے نال اٹلی دے آلے-دوآلے چھٹیاں تے چلے گئے۔ کدے-کدے اپنے آبائی شہر وچ سسلی نوں

جولائی 1973 وچ اسیں وال ڈی اوستہ وچ کیمپنگ کر رہے ساں تے حمل دیاں پہلیاں علامتاں ہونیاں شروع کر دتیاں۔ فروری '74 نوں اسدی چھوٹی بھین ڈینیلا لگبھگ اٹھاراں سال دی عمر اتے باراں باراں ارمانڈو لئی پہنچی۔ ایہہ کارنیول دور سی اتے شہر دے دروازے تے گلابی کمان نوں دیکھن والے لوکاں نوں لگدا سی کہ ایہہ اک مذاق سی۔ پیرش پادری نے سانوں ایسٹر دی رات نوں بیتسمہ منان دی صلاح دتی، میڈرینا دوست جیانا اتے گوڈ فادر نے چاچا نوں حاصل کیتا۔

اندھوشواساں نوں چھڈّ دیو، اس وار میں وی 13 اپریل دی رات نوں اس تقریب وچ حصہ لیا سی۔ اگلے دن اوراٹری وچ اک سو نوں تازگی لئی بلایا گیا سی۔

ڈینیا وی ودھ گیا اے تے ہن اسیں بزرگ لوک آن۔ ساڈے تن بچیاں نے سانوں 7 پوتے دتے: سٹیفانو، ورجینیا، گریٹا، لورینزو، ربیکا، لیٹیزیا تے میٹو۔

کہانی ختم ہو رہی اے۔ ستمبر 2015 نوں جیوس نے اکٹھے 60 سال منائے۔

اسیں رب، میڈونا تے اوہناں سارے لوکاں دا شکریہ ادا کردے آن جیہڑے ساڈے نال پیار کردے سن۔

مازا کنسیٹا میگلیو ، جو 18 اپریل 1936 نوں نووارا دی سسلیہ وچ پیدا ہویا سی۔

انڈیکس

1. دا پدرانہ مکان
2. دنیا توں باہر
3. ریت تے کھیڈاں
4. تیل، کوبوباں تے بری نظر
5. الو
6. ووسیا مینوں معاف کر دیندا اے (ستاراں دی روشنی)
7. ایمیا
8. نگلاں دی اڈان
9. اسمان دا اسمان
10. لا بیلا توسا
11. چینی مٹی داری دا چہرہ
12. واپلیٹ
13. نویں زندگی
14. ساڈے پہلے آہنے
15. ...اسی رب دا شکر ادا کرئیے

